UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

20 päivänä syyskuuta 2011 *

Asiassa T-461/08,

Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, kotipaikka Ateena (Kreikka), edustajinaan asianajajat N. Korogiannakis ja P. Katsimani,

kantajana,

vastaan

Euroopan investointipankki (EIP), asiamiehinään C. Gómez de la Cruz ja T. Pietilä, avustajanaan asianajaja J. Stuyck,

vastaajana,

jossa on kyse yhtäältä EY 225 ja EY 230 artiklan nojalla esitetystä vaatimuksesta kumota EIP:n 31.1.2008 tekemä päätös olla hyväksymättä kantajan tietojärjestelmän ylläpitoa, tukea ja kehittämistä koskevien avustavien palvelujen suorittamista koskevan tarjouskilpailun yhteydessä tekemää tarjousta ja tehdä hankintasopimus toisen

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

tarjouksentekijän kanssa, ja toisaalta EY 225, EY 235 ja EY 288 artiklan nojalla esitetystä vahingonkorvausvaatimuksesta,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Pelikánová (esittelevä tuomari) sekä tuomarit K. Jürimäe ja M. van der Woude,

kirjaaja: hallintovirkamies N. Rosner,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 17.11.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Kantaja Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE on Kreikan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, joka toimii informaatio- ja viestintäteknologian alalla.

2 Euroopan investointipankki käynnisti Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa (EUVL S 176) 13.9.2007 viitteellä 2007/S 176-215155 julkaistulla hankintailmoituksella tarjouskilpailun, joka koski ”Loans Front Office” (Serapis) -järjestelmän ylläpitoa, tukea ja kehittämistä koskevien avustavien palvelujen” suorittamista. Hankintailmoituksessa olleen kuvauksen ja siihen liittyvän hankintaeritelmän mukaan ”Système efficace et rapide d’accès aux prêts et aux informations de support” (Serapis) on EIP:n tietokonesovelluksen (Front Office) hypertekstiosa lainauksen alalla. Se on suunniteltu lainauksen alan tiedonhallinnan integroiduksi portaaliksi EIP:n toimivaltaisille yksiköille, joihin kuuluvat Euroopan rahoituksen, Euroopan ulkopuolisen rahoituksen, riskienhallinnan ja hankkeiden pääosastot sekä oikeudellinen yksikkö. Sitä käytetään lainaustoiminnan sisäisen prosessin tukena operaation luomisesta sen arviointiin (validointiin) päätyen Note conjoint -liiteasiakirjan (allekirjoitus) esittämiseen, jolla puolestaan aloitetaan EIP:n tietokonesovelluksen Force prêts -nimiseen osaan sisältyvä menettely, jonka avulla tästä järjestelmästä vastuussa olevat henkilöt voivat hallinnoida ja järjestää sitä (Back Office).

3 Hankintailmoitus koski nelivuotisen puitesopimuksen tekemistä tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa sekä tähän puitesopimukseen perustuvien ja tiettyihin täsmällisiin hankkeisiin liittyvien erityisten tilausten tekemistä tämän tarjoajan kanssa. Hankintailmoituksessa ja hankintaeritelmässä täsmennettiin, että sopimus tehdään sellaisen tarjoajan kanssa, joka esittää taloudellisesti edullisimman tarjouksen hankintaeritelmässä mainittujen sopimuksentekoperusteiden mukaan arvioituna. Tässä viimeksi mainitussa ilmoitettiin sopimuksentekoperusteiden suhteellinen painotus, eli se, että 75 prosenttia pisteistä koostuu teknisistä perusteista, joista 15 prosenttia laadunhallintaprosessista, 45 prosenttia ehdotetun henkilökunnan kelpoisuuden ja pätevyyden vaatimuksenmukaisuustasosta ja 15 prosenttia omilla resursseilla tapahtuvan työtiimin muodostamisen valmiudesta, ja 25 prosenttia pisteistä koostuu taloudellisista perusteista.

4 EIP lähetti kaikille tarjouskilpailua koskevia täsmennyspyyntöjä esittäneille 31.10.2007 päivätyssä kirjeessä luettelon tarjouskilpailua koskevista kysymyksistä ja vastauksista.

5 Kantaja jätti tarjouksen tarjousten vastaanottamiselle asetettuna määräpäivänä 9.11.2007 (hankintailmoituksen IV.3.4 kohta).

6 EIP vastaanoti yhteensä seitsemän tarjousta, jotka arviointikomitea arvioi. Menettelyn kahdessa ensimmäisessä vaiheessa eli sopimuksentekomenettelyn ulkopuolelle jättämisen vaiheessa (hankintaeritelmän 6.1 kohta) ja valintavaiheessa (hankintaeritelmän 6.2. kohta) hyväksyttiin kaikki tarjouksentekijät. Viimeisessä vaiheessa eli tarjousten keskinäisen vertailun ja sopimuksenteon vaiheessa (hankintaeritelmän 7 kohta), josta oli ilmoitettu, että siinä tarkastellaan ensiksi sellaisia tarjouksentekijöiden tarjouksia, jotka on valittu pelkkien teknisten perusteiden perusteella, ja jätetään huomioimatta sellaiset tarjoukset, joissa hankintaeritelmässä kuvatut vähimmäisrajat eivät täyty, ja että tämän jälkeen tarjouksia, joita ei ole hylätty teknisessä arvioinnissa, arvioidaan suhteessa taloudelliseen perusteeseen, tämän perusteen suhteen tarkasteltiin ainoastaan viittä tarjousta, joista yksi oli kantajan tarjous, koska kahdessa muussa tarjouksessa hankintaeritelmässä kuvatut vähimmäisrajat eivät täyttyneet teknisessä tarkastelussa. Tarjousten keskinäisen tarkastelun jälkeen arviointikomitea antoi parhaan yhteisarvosanan tarjoukselle, jonka oli jättänyt Sybase BVBA (jäljempänä tarjouskilpailun voittanut tarjoaja), ja kantajan tarjous sijoittui toiseksi. EIP teki arviointikomitean arvioinnin perusteella 31.1.2008 päätöksen, jossa hylättiin kantajan tarjous ja annettiin sopimus tarjouskilpailun voittaneelle tarjoajalle (jäljempänä riidanalainen päätös) sen jälkeen, kun se oli ensin neuvotellut tämän kanssa sen tarjouksen tietyistä osatekijöistä 29.1.2008 pidetyssä kokouksessa.

7 EIP lähetti 18.2.2008 kirjeen kaikille muille tarjouksentekijöille paitsi kantajalle ilmoittaakseen, että sopimus oli tehty tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa.

8 EIP ja tarjouskilpailun voittanut tarjoaja allekirjoittivat puitesopimuksen 12.6.2008 ja 17.6.2008, tässä järjestyksessä, ja se tuli voimaan 16.6.2008.

9 Saatuaan tiedon virallisen lehden täydennysosassa (EUVL S 144) julkaistusta ilmoituksesta sopimuksen tekemisestä, jonka viitenumero on 2008/S 144-192307, kantaja teki 31.7.2008 päivätyllä kirjeellä EIP:lle valituksen hankintaeritelmän ja tarjouspyyntömenettelyihin sovellettavan lainsäädännön noudattamatta jättämisestä siltä osin, että sille ei ollut ilmoitettu ajoissa riidanalaisesta päätöksestä. Se pyysi, että EIP keskeyttää puitesopimuksen tekemistä ja allekirjoittamista koskevan menettelyn tai tarvittaessa kumoaa sen. Lisäksi se pyysi tarjouspyyntömenettelyä koskevia tietoja ja erityisesti tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan, niiden kumppanien, joiden kanssa tämä oli perustanut ryhmittymän voidakseen vastata tarjouspyyntöön, sekä sen alihankkijoiden nimiä, kantajan oman sekä tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjouksen kullekin sopimuksentekoperusteelle annetut arvosanat, kantajan oman sekä tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjouksen vertailuelementit erityisesti talouden osalla, sekä eritellyt jäljennökset sen omaa tarjousta ja tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjousta koskevista arviointikomitean kertomuksista.

10 EIP toimitti 1.8.2008 päivätyssä kirjeessä kantajalle tiedot sopimuksentekoperusteiden suhteellisesta painotuksesta. Se myös totesi, että sopimus oli tehty tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa, ja esitti erittelyn kantajan ja tarjouskilpailun voittajan tarjouksille annetuista pisteistä. Se täsmensi, että kantajan tarjous oli saanut 22,03 pistettä (kun suurin mahdollinen pistemäärä oli 35) ja tarjouskilpailun voittajan tarjous 29,36 pistettä (kun suurin mahdollinen pistemäärä oli 35).

11 Kantaja katsoi, että se oli saanut vain pienen osan pyydetyistä tiedoista, ja lähetti samana päivänä EIP:lle uuden kirjeen, jossa se pyysi EIP:tä vastaamaan kaikkiin kantajan 31.7. päivätyssä kirjeessä esitettyihin kysymyksiin, toimittamaan kantajalle riidanalaisen päätöksen perustelut sekä ilmoittamaan sille, oliko puitesopimus jo allekirjoitettu tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa. Kantaja pyysi, että päinvastaisessa tapauksessa EIP lykkää tämän sopimuksen allekirjoittamista sen valituksen yksityiskohtaisen tutkimisen edellyttämäksi ajaksi.

12 EIP ilmoitti 6.8.2008 vastaanottaneensa kantajan kirjeen. Se myönsi 14.8.2008 päivätyssä kirjeessä, että se oli tehnyt hallinnollisen virheen, kun se ei ilmoittanut kantajalle virallisella kirjeellä tarjousten keskinäisen vertailun tuloksia, ja pyysi tätä anteeksi. Se lisäsi, että tarjouspyyntömenettely oli kokonaisuutena pätevä ja ettei sen tekemä hallinnollinen virhe ollut sellainen olennainen sääntöjenvastaisuus, joka oikeuttaisi keskeyttämään tai kumoamaan tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa tehdyn puitesopimuksen.

13 Kantaja lähetti 1.9.2008 EIP:lle uuden kirjeen, jossa se toi esiin tiettyjä sääntöjenvastaisuuksia, joita tarjouspyyntömenettelyssä oli sen mukaan ilmennyt. Se katsoi, että EIP on sekoittanut keskenään tarjouksentekijöiden valitsemisen perusteet ja sopimuksentekoperusteet. Lisäksi se katsoi, että EIP on käyttänyt syrjiviä tai epätarkkoja sopimuksentekoperusteita, laiminlyönyt velvollisuutensa ilmoittaa tarjouksen tekijöille ajoissa hankintasopimuksen tekemisestä tehdystä päätöksestä ja antaa niille riittävä odotusaika niiden valitusoikeuden takaamiseksi, ei ole noudattanut riittävän avointa menettelyä, loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, ei ole perustellut riidanalaista päätöstä ja käyttänyt tarjousten keskinäisessä vertailussa menetelmää, joka tekee tyhjäksi taloudellisesti edullisimman tarjouksen periaatteen suosien tarjouksia, joissa on annettu korkein hinta.

14 EIP ilmoitti 10.9.2008 vastaanottaneensa kantajan 1.9.2008 päivätyn kirjeen sekä ilmoitti, että kirje oli toimitettu tutkittavaksi sen valitusyksikköön ja että siihen vastataan viimeistään 27.10.2008.

15 EIP lähetti kantajalle 27.10.2008 kirjeen, jossa se ilmoitti, ettei se voinut enää käsitellä kantajan valitusta, koska tämä oli pannut vireille oikeudenkäynnin unionin yleisessä tuomioistuimessa 6.10.2008.

Menettely ja asianosaisten vaatimukset

16 Kantaja nosti esillä olevan kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 6.10.2008 jättämällään kannekirjelmällä.

17 EIP toimitti vastineensa 30.1.2009.

18 Kantaja toimitti vastauskirjelmänsä 14.4.2009 ja vastaaja toimitti vastauskirjelmänsä 15.6.2009.

19 Unionin yleinen tuomioistuin (toinen jaosto) pyysi esittelevän tuomarin ehdotuksen perusteella työjärjestyksensä 64 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimenpiteenä EIP:tä vastaamaan kysymykseen siitä, mikä sen elimistä oli tehnyt riidanalaisen päätöksen, ja toimittamaan sille viimeksi mainitun päätöksen tai siihen rinnastettavan asiakirjan.

20 EIP vastasi pyyntöön asetetun määräajan kuluessa. Se ilmoitti 15.12.2009 jätetyssä kirjeessä, että riidanalaisen päätöksen oli tehnyt sen sisäisten sääntöjen ja tosiseikkojen tapahtuma-aikana sovellettujen käytäntöjen mukaisesti tietotekniikkaosaston, joka on myöhemmin liitetty strategiajohtoon, johtaja ja EIP:n pääjohtaja oli tämän jälkeen vahvistanut päätöksen ennen puitesopimuksen allekirjoittamista tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa. Lisäksi se toimitti 31.1.2008 päivätyn muistion, jossa oli viite SCC/IT/FLA/2008-015/kr (jäljempänä 31.1.2008 päivätty muistio) ja johon sisältyi mainitun johtajan päätös sopimuksen tekemisestä tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa sekä arviointikomitean vahvistettu arviointilomake, joka oli muistion liitteenä.

21 Kantaja esitti 8.1.2010 jättämässään kirjeessä 31.1.2008 päivättyä muistiinpanoa koskevat huomautuksensa. Se esitti uuden kanneperusteen muistiinpanoon sisältyneiden tietojen perusteella.

22 EIP esitti 26.1.2010 jättämässään kirjeessä huomautuksensa kantajan 8.1.2008 jättämässä kirjeessä esitetystä uudesta kanneperusteesta.

23 Kun unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin, esittelevä tuomari määrättiin neljänteen jaostoon, jonka käsiteltäväksi esillä oleva asia tämän vuoksi siirrettiin.

24 Esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella unionin yleinen tuomioistuin (neljäs jaosto) päätti aloittaa suullisen käsittelyn.

25 Asianosaisten lausumat ja heidän vastauksensa unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 17.11.2010 pidetyssä istunnossa.

26 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin:

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– velvoittaa EIP:n korvaamaan sille riidanalaisen päätöksen lainvastaisuuden vuoksi tarjouspyyntömenettelystä aiheutuneen vahingon, jonka suuruudeksi on arvioitu 1 940 000 euroa

– velvoittaa EIP:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut myös siinä tapauksessa, että kanne hylätään.

27 EIP vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin:

– toteaa kumoamiskanteen perusteettomaksi

– jättää vahingonkorvausvaatimuksen tutkimatta tai toissijaisesti toteaa sen perusteettomaksi

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

1. *Kanteen tutkittavaksi ottaminen*

28 Aluksi on syytä korostaa, että silloin, kun on kyse erityisesti kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevien sääntöjen ajallisesta sovellettavuudesta, on todettava, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että yhtäältä tempus regit actum -periaatteen mukaan kanteen tutkittavaksi ottaminen on ratkaistava niiden sääntöjen perusteella, jotka olivat voimassa sinä päivänä, jona kanne nostettiin (asia 60/72, Campogrande v. komissio, tuomio 8.5.1973, Kok., s. 489, 4 kohta; ks. vastaavasti ja analogisesti myös asia C-66/08, Kozlowski, määräys 22.2.2008, 7 kohta, ei julkaistu

oikeustapauskokoelmassa), ja että toisaalta kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymistä on arvioitava ottamalla huomioon tilanne, joka vallitsi silloin, kun kanne nostettiin eli kun kannekirjelmä jätettiin (yhdistetyt asiat C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99, C-81/00 ja C-22/01, Espanja v. neuvosto, tuomio 18.4.2002, Kok., s. I-3439, 23 kohta; asia T-131/99, Shaw ja Falla v. komissio, tuomio 21.3.2002, Kok., s. II-2023, 29 kohta ja asia T-301/01, Alitalia v. komissio, tuomio 9.7.2008, Kok., s. II-1753, 37 kohta).

29 Koska tämä kanne on nostettu 6.10.2008, sen tutkittavaksi ottamista koskevia kysymyksiä on arvioitava suhteessa tuona päivänä voimassa olleisiin säännöksiin ja määräyksiin, eli EY:n perustamissopimuksen määräyksiin, ei Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen vastaaviin uusiin määräyksiin, jotka tulivat voimaan 1.12.2009.

Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta

Asianosaisten lausumat

30 Kantaja väittää, että EY 230 artiklaan perustuva riidanalaisen päätöksen kumoamisvaatimus voidaan ottaa tutkittavaksi. EY:n perustamissopimukseen liitetyssä Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyssä pöytäkirjassa (jäljempänä perussääntö) ei ole määrätty EIP:n toimien laillisuuden täydellisestä valvontamekanismista. Tämä ei kuitenkaan merkitse, että tällainen valvonta olisi mahdotonta. Asiassa Les Verts vastaan Euroopan parlamentti 23.4.1986 annetussa tuomiossa (294/83, Kok., s. 1339, 23–25 kohta) yhteisöjen tuomioistuin totesi, että koska Euroopan yhteisö on oikeusyhteisö, kaikkien sen elinten toimien pitää voida olla tuomioistuinvalvonnan kohteena, silloin kun ne tuottavat oikeusvaikutuksia suhteessa kolmansiin. EY:n perustamissopimuksen ja perussäännön perusteella EIP on yhteisön elin, tai jopa

toimielin, ja sen sellaiset toimet, joilla on oikeusvaikutuksia kolmansiin osapuoliin nähden, on voitava saattaa unionin tuomioistuimen harjoittaman laillisuusvalvonnan alaisiksi. Se, ettei EIP:n toimia ole mainittu nimenomaisesti EY 230 artiklassa, ei ole tältä osin esteenä. Se katsoo, että unionin tuomioistuin on asettanut kaksi kriteeriä EY 230 artiklan soveltamiselle yhteisön elinten ja virastojen toimiin ja että nämä kriteerit perustuvat siihen, onko kyseinen elin mainittu EY 230 artiklassa ja onko siihen kohdistuva tuomioistuinvalvonta riittävää.

31 EIP arvioi myös, että kantajan kumoamisvaatimus voidaan ottaa tutkittavaksi. Se pyytää unionin yleistä tuomioistuinta määrittelemään selvästi toimivaltansa ratkaista vaatimus kumota yksi sen päätöksistä, jossa hylätään henkilön tekemä tarjous ja kyseinen sopimus annetaan toiselle henkilölle, sekä vaatimus sellaisen vahingon korvaamisesta, jonka väitetään aiheutuneen tästä päätöksestä, koska se katsoo, että Luxemburgissa Tribunal administratif totesi virheellisesti 26.9.2007 antamassaan tuomioissa (diaarinumero 22447), että sillä on tällä alalla toimivaltaa, minkä Cour administrative vahvisti muutoksenhakuasteessa 21.2.2008 (diaarinumero 23620C). Yhteisöjen tuomioistuin on sen mukaan vahvistanut asiassa SGEEM ja Etroy vastaan EIP 2.12.1992 antamassaan tuomiossa (C-370/89, Kok. s. I-6211), että sillä on toimivalta ratkaista yhtiön nostama vahingonkorvauskanne, joka koskee sellaisen päätöksen väitettyä lainvastaisuutta, jossa EIP pitäytyy tekemästä yhtiön kanssa sopimusta julkisesta rakennusurakasta. Lisäksi sen mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on lausunut asiassa Sogelma vastaan EAR 8.10.2008 antamassaan tuomiossa (T-411/06, Kok. s. II-2771, 42 ja 43 kohta) soveltaessaan asian Les Verts vastaan Euroopan parlamentti (katso edellä 30 kohta) oikeuskäytäntöä, että yhteisön laitoksen, kyseisessä asiassa Euroopan jälleenrakennusviraston, (EAR) tarjouspyyntömenettelyn yhteydessä tekemät päätökset, silloin kun ne tuottavat oikeusvaikutuksia suhteessa kolmansiin, ovat kannekelpoisia toimia unionin yleisessä tuomioistuimessa. EIP katsoo, että yhteisön hallintoelimenä sitä on siis kohdeltava samalla tavalla silloin, kun se tekee sen tarjouspyyntömenettelyjen tai sen asiakirjoja koskevien tietopyyntöjen käsittelyn yhteydessä päätöksiä, jotka tuottavat oikeusvaikutuksia suhteessa kolmansiin. EIP katsoo, että se sen sijaan ei kuulu unionin yleisen tuomioistuimen toimivallan piiriin silloin, kun se harjoittaa lainaustoimintaa eli toimii rahoitusmarkkinoilla samoin kuin

mikä tahansa muu pankkitoimintaa harjoittava laitos (asia T-460/93, Tête ym. v. EIP, määräys 26.11.1993, Kok., s. II-1257, 20 kohta).

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

32 Nyt käsiteltävän oikeusriidan asianosaiset ovat yhtä mieltä siitä, että unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan tämän kumoamisvaatimuksen. Koska unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta on ehdoton prosessinedellytys, se voi tutkia sen omasta aloitteestaan (ks. asia T-29/02, GEF v. komissio, tuomio 15.3.2005, Kok. s., II-835, 72–74 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. myös vastaavasti asia 92/78, Simmenthal v. komissio, tuomio 6.3.1979, Kok. s., 777, 21 ja 22 kohta). Asianosaisten näkemys toimivallasta ratkaista tämä asia ei siis sido unionin yleistä tuomioistuinta, ja tämän on selvitettävä omasta aloitteestaan, asianosaisia kuultuaan, onko asia jätettävä tutkimatta, koska prosessiedellytyksen puuttumisen vuoksi sillä ei ole toimivaltaa ratkaista kannetta kokonaan tai osittain. Tätä tukee tämän asian tilanteessa vielä erityisesti se, että kansallinen tuomioistuin on itse todennut, että sillä on toimivalta ratkaista sellaisen EIP:n päätöksen lainmukaisuus, jossa hylätään henkilön tekemä tarjous ja sopimus tehdään toisen henkilön kanssa EIP:n omaan lukuunsa järjestämässä tarjouskilpailussa.

33 EY 5, EY 10 ja EY 297 artiklan ja EY 307 artiklan ensimmäisen kohdan sekä unionisopimuksen, erityisesti EU 5 artiklan, mukaan unionin tuomioistuin käyttää toimivaltuuksiaan EY:n perustamissopimuksen ja unionisopimuksen määräyksissä määrätyin edellytyksin ja niissä määrätyssä tarkoituksessa. Unionin yleisen tuomioistuimen toimivallasta on määrätty EY 225 artiklassa ja EA 140 A artiklassa, joita on täsmennetty Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 51 artiklassa.

34 Kysymys unionin yleisen tuomioistuimen toimivallasta käsitellä kannetta, joka koskee samalla sekä vaatimusta kumota EIP:n sellainen toimi, joka on kolmannelle osapuolelle vastainen, että vahingonkorvausvaatimusta EIP:n lainvastaisesta toiminnasta kolmannelle osapuolelle aiheutuneesta haitasta, on ratkaistava perussäännön tosiseikkojen tapahtumahetkellä sovelletun version ja erityisesti sen 29 artiklan ensimmäisen kohdan sekä EY 225 artiklan 1 kohdan, EY 235 artiklan, EY 237 artiklan ja EY 288 artiklan toisen kohdan sekä tarvittaessa EY 230 artiklan mukaisesti.

35 Perussäännön 29 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että ”[EIP:n] ja sen velkojien, lainanottajien tai muiden väliset riidat ratkaistaan toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa, jollei Euroopan unionin tuomioistuimelle annetusta toimivallasta muuta johdu”. Lisäksi unionin tuomioistuin on hyväksynyt, etteivät perustamissopimus eikä tämä artikla rajoita unionin tuomioistuimen toimivaltaa ratkaista EIP:tä koskevat riidat, ja todennut lisäksi, että kyseisessä määräyksessä on unionin tuomioistuimelle EY:n perustamissopimuksella annettua toimivaltaa koskeva nimenomainen poikkeus (ks. vastaavasti edellä 31 kohdassa mainittu asia SGEEM ja Etroy v. EIP, tuomion 17 ja 18 kohta).

36 Nyt käsiteltävässä oikeusriidassa vastapuolina ovat EIP ja Kreikan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, joka ei ole sen valvonnan alainen ja jota on näin ollen pidettävä kolmantena osapuolena perussäännön 29 artiklan ensimmäisen kohdan perusteella. Viimeksi mainitun määräyksen sanamuodon mukaisesti kysymys siitä, kuuluuko nyt käsiteltävän kaltainen oikeusriita unionin tuomioistuimen vai kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan, ja tarvittaessa siitä, kuuluuko se unionin yleisen tuomioistuimen vai unionin tuomioistuimen toimivaltaan, edellyttää EY:n perustamissopimuksen määräysten tarkastelua.

37 Riidanalaisen päätöksen kumoamisvaatimuksessa se, onko unionin yleinen tuomioistuin toimivaltainen ratkaisemaan kyseisen asian, riippuu ensinnäkin ja siksi, että kyse on erityismääräyksestä, EY 237 artiklan tulkinnasta tarkasteltuna yhdessä EY 225 artiklan 1 kohdan kanssa.

38 EY 237 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Yhteisön tuomioistuimella on jäljempänä määrätyin rajoituksin toimivalta ratkaista riidat, jotka koskevat:

a) [perussäännöstä] johtuvien jäsenvaltioiden velvollisuuksien täyttämistä. [EIP:n] hallintoneuvostolla on tällöin samat valtuudet kuin komissiolla EY 226 artiklan mukaan [jäsenvaltion jättäessä noudattamatta jonkin sille EY:n perustamissopimuksen mukaisen velvollisuuden];

b) [EIP:n] valtuuston ratkaisuja. Jokainen jäsenvaltio, komissio tai [EIP:n] hallintoneuvosto voi nostaa kanteen asiassa [EY] 230 artiklassa määrätyin edellytyksin;

c) [EIP:n] hallintoneuvoston ratkaisuja. Kanteen asiassa voi nostaa vain jäsenvaltio tai komissio [EY] 230 artiklassa määrätyin edellytyksin ja vain sillä perusteella, että [perussäännön] 21 artiklan 2 ja 5–7 kohdassa määrättyä menettelyä ei ole noudatettu;

_ –”

39 EY 225 artiklan 1 kohdasta seuraa lisäksi, että unionin tuomioistuin yksin on toimivaltainen ratkaisemaan EY 237 artiklassa tarkoitetut kanteet.

40 Sen tarkistamiseksi, kuuluuko riidanalainen päätös EY 237 artiklan soveltamisalaan, on syytä kerrata EIP:n eri elinten toimivalta.

41 Perussäännön 8 artiklan mukaan EIP:n hallintoa hoitavat ja pankkia johtavat valtuusto, hallintoneuvosto ja hallitus.

42 Perussäännön 9 artiklan mukaan valtuusto vahvistaa EIP:n luotonantopolitiikan yleiset suuntaviivat ja päättää erityisesti merkityn pääoman korottamisesta, hyväksyy hallintoneuvoston laatiman vuosikertomuksen ja vuosittaisen taseen sekä tuloslaskelman ja hyväksyy EIP:n työjärjestyksen siten, että se yksin on toimivaltainen järjestämään osastojen sisäisen toiminnan hyvän hallinnon mukaisesti (asia C-15/00, komissio v. EIP, tuomio 10.7.2003, Kok., s. I-7281, 67 kohta ja sitä seuraavat kohdat). Perussäännön 11 artiklan mukaan hallintoneuvostolla on toimivalta päättää lainojen myöntämisestä, takausten antamisesta sekä lainojen ottamisesta, vahvistaa lainojen korot, takauksista suoritettavat toimitusmaksut, valvoa EIP:n hallinnon asianmukaisuutta ja huolehtia siitä, että pankkia johdetaan EY:n perustamissopimuksen, perussäännön sekä valtuuston vahvistamien yleisten suuntaviivojen mukaisesti. Perussäännön 11 artiklan 2 kohdan seitsemännen alakohdan mukaan EIP:n hallituksen puheenjohtaja tai hänen ollessaan estynyt joku varapuheenjohtajista toimii hallintoneuvoston puheenjohtajana, mutta ei osallistu äänestykseen. Perussäännön 13 artiklan mukaan hallitus on EIP:n kollegiaalinen ja pysyvä täytäntöönpanoelin. Hallitus vastaa puheenjohtajan alaisena ja hallintoneuvoston valvonnassa EIP:n juoksevien asioiden hoitamisesta ja valmistelee hallintoneuvoston päätökset ja tämän jälkeen varmistaa niiden toimeenpanon. EIP:n pääjohtaja johtaa hallituksen kokouksia. Hallituksen jäsenet ovat vastuussa yksinomaan EIP:lle. Valtuusto nimittää jäsenet hallintoneuvoston ehdotuksesta kuudeksi vuodeksi kerrallaan ja voi nimittää heidät uudelleen.

43 EIP:n vastauksesta unionin yleisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen sekä 31.1.2008 päivätystä muistiosta käy ilmi, että riidanalaisen päätöksen on tehnyt tietotekniikkaosaston, joka on myöhemmin liitetty EIP:n strategiajohtoon, johtaja. Viimeksi mainitun mukaan EIP:n pääjohtaja on sen jälkeen vahvistanut päätöksen ennen puitesopimuksen allekirjoittamista tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa 12. ja 17.6.2008 (ks. edellä 20 kohta). Vaikka asiakirja-aineistossa ei ole mitään näyttöä siitä, että EIP:n pääjohtaja on vahvistanut riidanalaisen päätöksen, tässä menettelyssä tätä on pidettävä tosiseikkana, koska kantaja ei ole kiistänyt sitä. Jos riidanalainen päätös on näin tehty EIP:n pääjohtajan alaisena, tästä voidaan päätellä, että se kuului perussäännön 13 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun EIP:n ”juoksevien asioiden hoitamiseen” ja näin ollen hallituksen toimivaltaan (ks. vastaavasti edellä 42 kohdassa mainittu asia komissio v. EIP, tuomion 66 kohta), sillä hallituksen tehtävänä on nimenomaisesti vastata puheenjohtajansa alaisena EIP:n juoksevien asioiden hoitamisesta. Käsiteltävässä asiassa mikään ei nimittäin anna aihetta epäillä, ettei EIP:n omaan lukuunsa toteuttaman hankintamenettelyn ratkaiseminen kuulu sen juoksevien asioiden hoitamiseen.

44 On siis katsottava, että riidanalainen päätös ei kuulunut EIP:n valtuuston eikä hallintoneuvoston toimivaltaan ja että näin ollen se ei voi kuulua näistä kummankaan EIP:n elimen vastuulle eikä siihen näin ollen voida soveltaa EY 237 artiklan erityismääräyksiä.

45 Tutkittavaksi siis jää ainoastaan se, voiko unionin yleinen tuomioistuin ratkaista kumoamiskanteen, joka on nostettu sellaisesta EIP:n lopullisesta päätöksestä, jolla on oikeusvaikutuksia kolmansiin nähden, EY 225 ja EY 230 artiklan perusteella.

46 Ensiksi on muistutettava, että Euroopan yhteisö on oikeusyhteisö, koska sekä sen jäsenvaltiot että sen toimielimet ovat sellaisen valvonnan alaisia, jonka kohteena on niiden toteuttamien toimenpiteiden yhteensopivuus perustuslakia vastaavan asiakirjan

eli EY:n perustamissopimuksen kanssa, ja että perustamissopimuksessa on luotu täysin kattava oikeussuojateiden ja menettelyjen järjestelmä, jonka tarkoituksena on antaa toimielinten toimenpiteisiin kohdistuva laillisuusvalvonta unionin tuomioistuimen tehtäväksi (ks. edellä 42 kohdassa mainittu asia komissio v. EIP, tuomion 75 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämä on myös Nizzassa 7.12.2000 annetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EYVL C 364, s. 1, jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklalla tavoitellun päämäärän mukaista, ja vaikka perusoikeuskirjalla ei ole ollut sitovaa oikeusvaikutusta ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa 1.12.2009, se osoittaa siinä mainittujen oikeuksien tärkeyden yhteisön oikeusjärjestyksessä (ks. yhdistetyt asiat T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ja T-272/01, Philip Morris International ym. v. komissio, tuomio 15.1.2003, Kok., s. II-1, 122 kohta). Kaikilla, joiden unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on tämän jälkimmäisen artiklan nojalla oikeus saattaa tehokkaalla tavalla asiansa puolueettoman tuomioistuimen käsiteltäväksi. Vaikkei EIP olekaan varsinainen yhteisön toimielin, se on kuitenkin yhteisön elin, joka on perustettu EY:n perustamissopimuksella ja joka on sen nojalla oikeushenkilö ja kuuluu juuri tämän perusteella sen valvonnan piiriin, jota yhteisöjen tuomioistuin harjoittaa muun muassa EY 237 artiklan b alakohdan mukaisesti (ks. edellä 42 kohdassa mainittu asia komissio v. EIP, tuomion 75 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

47 Toiseksi on otettava huomioon se, että EY 237 artiklassa on erityismääräys, joka koskee ainoastaan tiettyjä EIP:n oikeusriitoja, ja näin ollen sen vaikutus on rajattu ja täydentävä suhteessa EY:n perustamissopimuksen muihin EY 236 artiklan kaltaisiin artikloihin (asia 110/75, Mills v. EIP, tuomio 15.6.1976, Kok., s. 955, 16 ja 17 kohta ja edellä 31 kohdassa mainittu asia SGEEM ja Etroy v. EIP, tuomion 17 kohta). Lisäksi on mainittava, että EY 237 artiklaa ja perussäännön 29 artiklan ensimmäistä kohtaa on tarkasteltava EY 267 artiklan perusteella, jossa määrätään, että EIP:n ”tehtävänä on yhteisön edun mukaisesti myötävaikuttaa yhteismarkkinoiden tasapainoiseen ja vakaaseen kehitykseen käyttäen sekä pääomamarkkinoita että omia varojaan” ja että ”tätä varten pankki voittoa tavoittelematta myöntää lainoja ja antaa takauksia, jotka helpottavat –– hankkeiden rahoittamista kaikilla talouden aloilla”, sekä edellä 37 kohdassa mainittujen perussäännön määräysten valossa, joista käy ilmi, että hallituksen tärkein tehtävä on valmistella ja panna täytäntöön lainoja ja takauksia koskevia päätöksiä, jotka hallintoneuvosto hyväksyy valtuuston vahvistamien

yleisten suuntaviivojen mukaisesti (ks. vastaavasti ja analogisesti edellä 42 kohdassa mainitussa asiassa komissio v. EIP esitetty julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus, Kok., s. I-7290, 75–78 kohta). Vaikka perussäännön määräyksissä ei täysin suljeta pois sitä mahdollisuutta, että hallitus voisi osana EIP:n juoksevien asioiden hoitoa tehdä laillisesti sitovia päätöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia kolmansiin, siinä selvästi annetaan ymmärtää, että tavallisesti tällaiset päätökset tekee joko valtuusto tai hallintoneuvosto.

48 Se, ettei EY 237 artiklassa viitata hallitukseen, vastaa juuri tätä EIP:n sisäistä toimivallan jakoa. Koska hallitus tavallisesti valmistelee eikä tee laillisesti sitovia päätöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia kolmansiin nähden perussäännön 29 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti, EY:n perustamissopimuksen laatijat ovat katsoneet, ettei hallituksen toiminnan laillisuusvalvonta ole tarpeen. Samoin voidaan todeta tässä myös EY 230 artiklasta, jossa määrätään, että toimielinten ja EKP:n lopulliset ja sitovat säädökset, joilla on oikeudellisia vaikutuksia kolmansiin, ovat kannekelpoisia, mutta tällaisten säädösten antamista edeltävät yksinomaan valmistelevat toimet eivät sitä ole. Unionin yleinen tuomioistuin on vastaavasti todennut edellä 31 kohdassa mainitussa asiassa Tête ym. vastaan EIP annetun määräyksen 18 kohdassa, että ”EIP on säilyttänyt alkuperäisen tehtävänsä, joka on lainojen ja takauksien myöntäminen (ks. [ETY] 129 ja [ETY] 130 artikla ja [EY] 198 d ja e artikla)”, ja että ”sellaisiin kolmansiin osapuoliin nähden, joille ei myönnetä EIP:n lainoja eikä takauksia, EIP ei tee päätöksiä, joilla on oikeudellisia vaikutuksia”. Tämä päättely ei kuitenkaan päde tapaukseen, jossa nyt käsiteltävän asian tavoin käy ilmi, että hallitus on tehnyt päätöksen, jolla on lopullisia oikeusvaikutuksia kolmansiin nähden. Yhteisön kaltaisessa oikeusyhteisössä asianomaisen on voitava riitauttaa tällainen päätös.

49 On siis katsottava, että yleistä määräystä eli EY 230 artiklaa täydennetään EY 237 artiklaan sisältyvällä erityismääräyksellä, jonka vaikutus on rajattu ja joka ei koske toimia, joilla on lopullisia oikeusvaikutuksia kolmansiin ja jotka hallitus toteuttaa EIP:n

juoksevien asioiden hoitamisen yhteydessä perussäännön 13 artiklan 3 kohdan mukaisesti, kuten esimerkiksi kanteen kohteena olevan päätöksen kaltainen toimi tai päätös evätä pääsy EIP:n hallinnollisiin asiakirjoihin.

50 Kolmanneksi on huomattava, ettei voida hyväksyä, että EIP voisi sisäistä päätöksentekomenettelyään muokkaamalla kiertää EY:n perustamissopimuksessa tarkoitettua tuomioistuinvalvontaa toimielinten tai muun sellaisen yhteisön elimen, joka on perustettu EY:n perustamissopimuksella ja joka on sen perusteella oikeushenkilö, toimien osalta (ks. vastaavasti ja analogisesti edellä 47 kohdassa mainittu asia komissio v. EIP, julkisasiamies Jacobsin esittämän ratkaisuehdotuksen 71 kohta). EIP:ssä muiden kuin EY 237 artiklan b ja c kohdassa tarkoitettujen elinten eli muiden kuin valtuuston ja hallintoneuvoston muodollisesti hyväksymiin toimiin on siis voitava soveltaa tuomioistuinvalvontaa, jos ne ovat lopullisia ja niillä on oikeusvaikutuksia kolmansiin. EY 225, EY 230 ja EY 237 artiklalla unionin tuomioistuimelle ja nyt käsiteltävässä asiassa unionin yleiselle tuomioistuimelle on annettu muun muassa toimivalta valvoa EIP:n kaikkien hallinnollisten päätösten laillisuutta, eli oikeus valvoa kaikkien sellaisten EIP:n yksipuolisten toimien laillisuutta, joilla on lopullisia oikeusvaikutuksia kolmansiin.

51 Neljänneksi on varottava vaarantamasta EIP:in toiminnallista ja institutionaalista riippumattomuutta tai sen mainetta rahoitusmarkkinoilla toimivana riippumattomana elimenä, sellaisena kuin niistä on määrätty EY:n perustamissopimuksessa (asia 85/86, komissio v. EIP, tuomio 3.3.1988, Kok., s. 1281, 27–30 kohta ja edellä 42 kohdassa mainittu asia komissio v. EIP, tuomio 10.7.2003, 101 kohta ja sitä seuraavat kohdat). Riidanalainen päätös liittyy EIP:n sellaisen toiminnan harjoittamiseen, joka on osa yhteisön hallintoa ja kuuluu tarkemmin tämän hallinnon toimintaan hankintaviranomaisena, eikä EIP:n toiminnan harjoittamiseen tai sen toimenpiteisiin rahoitusalalla tai rahoitusmarkkinoilla. Näin ollen laillisuusvalvontaa, jota unionin yleinen tuomioistuin voi joutua harjoittamaan EY 225 artiklan 1 kohdan ja EY 230 artiklan nojalla, vaikka se on ensi näkemältä laajempi kuin unionin tuomioistuimen EY 237 artiklan c kohdan perusteella harjoittama EIP:n hallintoneuvoston päätöksentekoon liittyvä valvonta, ei voida kuitenkaan pitää luonteeltaan sellaisena, että se vaikuttaa EIP:n

toiminnalliseen ja institutionaaliseen riippumattomuuteen, joka EIP:llä on lainojen ja takuiden myöntämisessä sekä näiden rahoituksessa muun muassa pääomamarkkinoiden välityksellä, tai EIP:n maineeseen tai uskottavuuteen rahoitusmarkkinoilla toimivana riippumattomana elimenä. Lisäksi on todettava, että EIP itse väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan nyt käsiteltävän kumoamisvaatimuksen EY 225 artiklan 1 kohdan ja EY 230 artiklan nojalla. Se ei siis katso, että unionin yleisen tuomioistuimen tällaisessa yhteydessä harjoittama laillisuusvalvonta voisi vaarantaa toiminnallisen ja institutionaalisen riippumattomuuden, joka sillä on EY:n perustamissopimuksen ja sen oman perussäännön nojalla.

52 Yhteisön toimien laillisuuden kattavan valvonnan tarve siis edellyttää EY 225 artiklan 1 kohdan ja EY 230 artiklan tulkitsemista siten, että niissä ei suljeta pois unionin yleisen tuomioistuimen toimivaltaa sellaista päätöstä koskevan kumoamiskanteen ratkaisemiseen, joka liittyy EIP:n hallituksen juoksevien asioiden hoitamiseen ja jolla on lopullisia oikeusvaikutuksia kolmansiin nähden.

53 Käsiteltävästä vahingonkorvauskanteesta on toisaalta huomautettava, että periaatetta, joka koskee unionin tuomioistuimen, ja tässä asiassa unionin yleisen tuomioistuimen, toimivaltaa ratkaista EIP:tä vastaan nostettu sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskeva kanne, ei ole ratkaistu säädöksissä varsinaisesti. Koska erityismääräyksiä ei ole, kysymys siitä, ovatko unionin tuomioistuin, ja tässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin, toimivaltaisia ratkaisemaan tämän EIP:tä vastaan nostetun vahingonkorvauskanteen, riippuu siis EY 225 artiklan 1 kohdan, EY 235 artiklan ja EY 288 artiklan toisen kohdan tulkinnasta.

54 Ensiksi on huomattava, että unionin tuomioistuin on aikaisemmin katsonut olevansa toimivaltainen ratkaisemaan EIP:tä vastaan nostetun vahingonkorvauskanteen ETY:n perustamissopimuksen 178 artiklan ja 215 artiklan toisen kohdan perusteella

(joista on tullut EY 235 artikla ja EY 288 artiklan toinen kohta). Se perusteli toimivaltaansa sillä, että lainvastaiseksi väitetty toiminta liittyi sellaisen rahoitussopimuksen täytäntöönpanoon, jonka investointipankki oli tehnyt yhteisön valtuuttamana ja tämän lukuun käyttäessään toimivaltaa, joka sille on annettu tietyillä yhteisön oikeussäännöillä rahastosta maksettavien riskipääomien myöntämiseksi ja hoitamiseksi, ja sillä, että EIP itse oli EY:n perustamissopimuksella perustettu yhteisön elin ja että toimenpiteitä ja laiminlyöntejä, joihin EIP on saattanut syyllistyä kyseisen rahoitussopimuksen täytäntöönpanon yhteydessä, on pidettävä yhteisön aiheuttamina (ks. vastaavasti edellä 31 kohdassa mainittu asia SGEEM ja Etroy v. EIP, tuomio 2.12.1992, 4 kohta ja 12–15 kohta ja asia C-370/89, SGEEM ja Etroy v. EIP, tuomio 25.5.1993, Kok., s. I-2583, 24 kohta). Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin huomautti, ettei ”voida katsoa, että perustamissopimuksen 215 artiklan toisessa kohdassa ’toimielimellä’ tarkoitetaan yksinomaan [ETY:n] perustamissopimuksen 4 artiklan 1 kohdassa lueteltuja yhteisön toimielimiä. Ottaen huomioon [ETY:n] perustamissopimuksessa määrätty sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun järjestelmä, näihin toimielimiin sisältyvät myös yhteisön sellaiset elimet kuin [EIP]” (edellä 31 kohdassa mainittu asia SGEEM ja Etroy v. EIP, tuomio 2.12.1992, 16 kohta).

55 Toiseksi on otettava huomioon se, että vaikka EY:n perustamissopimuksessa käyttöön otetussa oikeussuojakeinojen järjestelmässä vahingonkorvauskanne on kumoamiskanteeseen nähden itsenäinen oikeussuojakeino, tässä tapauksessa riidanalaista päätöstä koskevan vahingonkorvausvaatimuksen ja kumoamisvaatimuksen välillä on kuitenkin suora yhteys, koska kannekirjelmässä täsmennetään, että ”EY 235 ja EY 288 artiklan nojalla esitetty vahingonkorvausvaatimus perustuu riidanalaisen päätöksen lainvastaisuuteen” siten, että vahingonkorvausvaatimus on kumoamisvaatimukseen nähden liitännäinen. Kannekirjelmästä käy vielä ilmi, että vahingonkorvausvaatimuksella vaaditaan maksamaan summa, joka vastaa tarkalleen ”arvioitua bruttovoittoa, joka olisi syntynyt – – mikäli hankintasopimus olisi päätetty tehdä sen kanssa”, eli maksut, joita ilman kantaja on arvioinut jääneensä riidanalaisen päätöksen vuoksi. Vahingonkorvausvaatimuksella pyritään siis tosiasiallisesti riidanalaisen päätöksen kantajaan kohdistuvien oikeudellisten vaikutusten peruuttamiseen ja sen vaikutuksena olisi siis, jos se otetaan tutkittavaksi, kyseisten oikeudellisten vaikutusten tyhjäksi tekeminen.

56 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (asia 175/84, Krohn Import-Export v. komissio, tuomio 26.2.1986, Kok., s. 753, 32 ja 33 kohta; asia T-514/93, Cobrecaf ym. v. komissio, tuomio 15.3.1995, Kok., s. II-621, 59 kohta ja asia T-180/00, Astipesca v. komissio, tuomio 17.10.2002, Kok., s. II-3985, 139 kohta) arvioitaessa näiden kanteiden tutkittavaksi ottamista on otettava huomioon tässä asiassa ilmenevä kumoamiskanteen ja vahingonkorvauskanteen välinen suora yhteys tai niiden täydentävyys sekä vahingonkorvauskanteen liitännäinen luonne suhteessa kumoamiskanteeseen, jotta vältytään siltä, että vahingonkorvauskanne irrotetaan keinotekoisesti kumoamiskanteesta, johon nähden se on kuitenkin ainoastaan liitännäinen tai täydentävä.

57 Kolmanneksi on korostettava, että jos vahinko, jonka EIP on mahdollisesti aiheuttanut kantajalle, on aiheutunut EIP:n harjoittamasta toiminnasta, joka on osa yhteisön hallinnollisten tehtävien täytäntöönpanoa ja kuuluu tarkemmin tämän hallinnon toimintaan hankintaviranomaisena, ja jos tämä vahinko ei siis johdu EIP:n toiminnasta tai sen toimenpiteistä rahoitusalalla tai rahoitusmarkkinoilla, valvontaa, jota unionin yleisen tuomioistuimen on harjoitettava EY 225 artiklan 1 kohdan, EY 235 artiklan ja EY 288 artiklan toisen kohdan nojalla, ei voida pitää sellaisena, että se asettaa kyseenalaiseksi EIP:n toiminnallisen ja institutionaalisen riippumattomuuden ja vahingoittaa sen mainetta rahoitusmarkkinoilla toimivana riippumattomana elimenä. EIP itse väittää lisäksi, että unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan nyt käsiteltävän vahingonkorvausvaatimuksen EY 225 artiklan 1 kohdan, EY 235 artiklan ja EY 288 artiklan nojalla, eikä se ole mitenkään väittänyt, että sellainen valvonta voisi vaarantaa sen toiminnallisen ja institutionaalisen riippumattomuuden.

58 Unionin yleinen tuomioistuin on siis toimivaltainen ratkaisemaan myös vahingonkorvausvaatimuksen, joka on nostettu EIP:tä vastaan EY 225 artiklan 1 kohdan, EY 235 artiklan ja EY 288 artiklan toisen kohdan nojalla, jos tällainen vaatimus on luonteeltaan liitännäinen suhteessa kumoamisvaatimukseen, joka kohdistuu sellaiseen

EIP:n toimeen, jolla on lopullisia oikeusvaikutuksia kolmansiin ja joka puolestaan voidaan ottaa tutkittavaksi.

59 Tästä seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan tämän kanteen kokonaisuudessaan.

Kantajan oikeussuojan tarve saada riidanalainen päätös kumotuksi

Asianosaisten lausumat

60 Kun EIP:ltä kysyttiin tästä seikasta istunnossa, se vahvisti, että riidanalainen päätös oli pantu täytäntöön, koska puitesopimus oli tehty tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa ja se oli pantu osittain täytäntöön. Tämän vuoksi se katsoi, ettei se enää olisi voinut ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin mahdollisen kumoamisen johdosta, esimerkiksi aloittamaan tarjouspyyntömenettelyä uudestaan. Se kuitenkin myös täsmensi, ettei se aio väittää, että käsiteltävä kanne on jätettävä tutkimatta sillä perusteella, että kantajalla ei ole oikeussuojan tarvetta saada riidanalainen päätös kumotuksi. Lisäksi se mainitsi, että vaikka kanteen nostaneen hylätyn tarjouksentekijän tilanteen palauttaminen asianmukaiseksi saattaisi teoriassa tulla kyseeseen maksamalla korvaus, edellytykset tällaisen korvauksen maksamiselle eivät täyty käsiteltävässä asiassa, koska kantaja ei kärsinyt mitään todellista vahinkoa riidanalaisen päätöksen vuoksi.

61 Kantaja esitti istunnossa, että se on saanut useita hankintapäätöksiä osittain tai kokonaan kumotuksi, mutta toimielimet, jotka ovat tehneet kyseiset hankintapäätökset, eivät ole reagoineet näihin kumoamisiin tyydyttävällä tavalla. Lisäksi se ilmoitti,

että sillä on kaksinkertainen oikeussuojan tarve saada riidanalainen päätös kumottua. Yhtäältä se väittää, että osallistuessaan julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyihin sillä on oikeussuojan tarve saada riidanalaiseen päätökseen liittyvät lainvastaisuudet todetuksi, jotta samanlaiset lainvastaisuudet eivät toistu. Toisaalta se väittää, että sillä on oikeussuojan tarve saada nämä lainvastaisuudet todetuksi, jotta se voi saada vahingonkorvausta.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

62 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nostaman kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyttyvät vain, jos kantajalla on intressi saada riidanalainen toimi kumotuksi, mikä edellyttää, että riidanalaisen toimen kumoamisella on itsessään oikeusvaikutuksia ja että voi mahdollisesti tuloksellaan tuottaa kantajalle jotakin hyötyä (ks. asia T-195/08, Antwerpse Bouwwerken v, komissio, tuomio 10.12.2009, Kok., s. II-4439, 33 kohta). Niiden kanteen tutkittavaksi ottamista koskevien edellytysten, erityisesti oikeussuojan tarpeen puuttumisen, osalta, jotka kuuluvat ehdottomiin prosessinedellytyksiin, unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä on tutkia omasta aloitteestaan, onko kantajilla intressi saada riidanalainen päätös kumotuksi (ks. asia T–228, Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia v. komissio, määräys 10.3.2005, Kok., s. II-787, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tätä oikeuskäytäntöä voidaan soveltaa analogisesti sellaisten kanteiden yhteydessä esitettyihin kumoamisvaatimuksiin, joihin on liitetty vahingonkorvausvaatimus.

63 Käsiteltävässä asiassa on aiheellista tutkia viran puolesta, voiko riidanalaisen päätöksen mahdollinen kumoaminen tuottaa kantajalle jotakin hyötyä, vaikka tarjouspyyntimenettelyä ei voitaisi aloittaa uudelleen, ja näissä olosuhteissa on osapuolille selvää,

että hankintasopimuksen allekirjoittaminen ja sen osittainen täytäntöönpano ovat vieneet kantajalta kaikki mahdollisuudet kyseisen hankintasopimuksen tekoon EIP:n kanssa.

64 Oikeuskäytännöstä ilmenee, että vaikka hankintasopimuksen tekemisestä tehty päätös olisi pantu täytäntöön kokonaisuudessaan muiden kilpailijoiden hyväksi, tarjouksentekijällä säilyy intressi tämän päätöksen kumoamiseen joko sen takia, että hankintaviranomainen ryhtyisi asianmukaisiin toimiin sitä koskevan tilanteen oikaisemiseksi tai että hankintaviranomainen tekisi tulevaisuudessa asianmukaiset muutokset tarjouspyyntömenettelyihin siinä tapauksessa, että niiden katsottaisiin olevan tiettyjen oikeudellisten vaatimusten vastaisia (ks. vastaavasti edellä kohdassa 32 mainittu asia Simmenthal v. komissio, tuomion 32 kohta ja yhdistetyt asiat T-191/96 ja T-106/97, CAS Succhi di Frutta v. komissio, tuomio 14.10.1999, Kok., s. II-3181, 63 kohta).

65 Nimittäin se, että sopimus julkisen hankintasopimuksen täytäntöönpanosta on allekirjoitettu tai jopa pantu täytäntöön ennen lopullisen ratkaisun antamista pääasiassa, jonka hylätty tarjouksentekijä on aloittanut nostamalla kanteen kyseisen hankintasopimuksen tekemistä koskevasta päätöksestä, ja se, että hankintaviranomainen on sopimuksella sidottu toimittajaksi valittuun, ei ole esteenä hankintaviranomaisen velvollisuudelle toteuttaa EY 233 artiklan nojalla tarvittavat toimenpiteet hylätyn tarjouksentekijän etujen asianmukaisen suojaamisen varmistamiseksi (ks. vastaavasti asia T-303/04 R, European Dynamics v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen presidentin määräys 10.11.2004, Kok., s. II-3889, 83 kohta).

66 Silloin kun hankintasopimuksen tekemistä koskeva päätös on kumottu julkisessa hankinnassa hylätyn tarjouksentekijän nostaman kanteen seurauksena, mutta hankintaviranomainen ei enää pysty aloittamaan uudestaan kyseistä julkista hankintaa koskevaa tarjouspyyntömenettelyä, tämän tarjouksentekijän etuja voidaan suojella esimerkiksi asianmukaisella taloudellisella korvauksella, joka vastaa sopimuksen saamisen mahdollisuuden menettämistä, tai, jos voidaan varmasti osoittaa, että

tarjouksentekijä olisi saanut sopimuksen, saamatta jäänyttä voittoa (ks. vastaavasti asia T-108/94 R, Candiotte v. neuvosto, puheenjohtajan määräys 2.5.1994, Kok., s. II-249, 27 kohta; asia T-169/00 R, Esedra v. komissio, puheenjohtajan määräys 20.7.2000, Kok., s. II-2951, 51 kohta, ja edellä kohdassa 65 mainittu asia European Dynamics v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen presidentin määräys määräyksen 83 kohta). Uudemman oikeuskäytännön mukaan julkisen hankintakilpailun hylätylle tarjouksentekijälle päätöksen lainvastaisuudesta aiheutuneelle mahdollisuuden menettämiselle kyseisen sopimuksen saamiseen voidaan määritellä taloudellinen arvo (ks. vastaavasti asia T-41/08 R, Vakakis v. komissio, puheenjohtajan määräys 25.4.2008, 66 ja 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa, ja asia T-443/09 R, Agriconsulting Europe v. komissio, presidentin määräys 20.1.2010, 32–34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

67 Käsiteltävässä asiassa kantajalla on oikeussuojan tarve saada riidanalainen päätös kumotuksi, jotta se saa EY 233 artiklan ensimmäisestä kohdasta johtuvan velvollisuuden perusteella EIP:n palauttamaan sen tilanteen asianmukaiseksi, mikä voi tarvittaessa merkitä taloudellista korvausta, joka vastaa sopimuksen saamisen mahdollisuuden menettämistä. Jos kantaja on esittänyt vahingonkorvausvaatimuksen, joka voi olla vahingonkorvauksena maksettavan rahasumman maksamisen perusteena, on todettava, ettei tämä vaatimus koske sopimuksen saamisen mahdollisuuden menettämistä vaan saamatta jäänyttä voittoa, joka vastaa tulosta, jonka se olisi saanut, jos se olisi saanut sopimuksen (ks. jäljempänä 210 kohta). Tästä seuraa, että tämä vahingonkorvausvaatimus voidaan hylätä ilman, että se heikentää kantajan mahdollisuutta saada tarvittaessa taloudellista korvausta sopimuksen saamisen mahdollisuuden menettämisestä sen aikaisemman tilanteen palauttamiseksi asianmukaiseksi SEUT 266 artiklan toisen kohdan nojalla.

68 Edellä esitetystä seuraa, että kanteen lopputuloksesta voi olla hyötyä kantajalle, joten tällä on oikeussuojan tarve saada riidanalainen päätös kumotuksi.

Tarjouspyyntömenettelyn tarjousten keskinäisessä vertailussa käytetyn menetelmän riitauttamatta jättäminen

Asianosaisten lausumat

69 EIP esittää, että tarjousten keskinäisessä vertailussa käytettyä menetelmää koskevaa kantajan väitettä ei voida ottaa tutkittavaksi, koska sitä ei ole esitetty ajoissa, eli ennen tarjousten jättämiselle asetettua määräaikaa.

70 Kantaja vaatii, että EIP:n tätä seikkaa koskeva oikeudenkäyntiväite hylätään.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

71 Tämä oikeudenkäyntiväite kohdistuu käytännössä kumoamisvaatimuksen kolmanteen ja neljänteen perusteeseen, joilla kantaja riitauttaa sopimuksentekoperusteen, joka koskee valmiutta muodostaa työtiimi omilla resursseilla, sekä kumoamisvaatimuksen viidenteen perusteeseen, jolla kantaja riitauttaa sopimuksentekoperusteiden suhteellisten painotusten lainmukaisuuden, eli sen, että 75 prosenttia pisteistä osoitetaan teknisille ja 25 prosenttia pisteistä taloudelliselle perusteelle.

72 On totta, että riitauttaessaan tarjousten keskinäisessä vertailussa käytetyn menetelmän laillisuuden, kantaja riitauttaa samalla liitännäisesti hankintaeritelmän laillisuuden. Kysymys koskee käsiteltävässä asiassa siis sitä, onko hankintaeritelmän kaltainen tarjouskilpailuasiakirja toimi, josta voidaan nostaa EY 230 artiklan neljännen kohdan

nojalla suora kanne, ja olisiko kantajan näin ollen pitänyt tämän määräyksen perusteella nostaa hankintaeritelmästä kanne tämän määräyksen viidennessä kohdassa asetetussa kahden kuukauden määräajassa.

73 Hankintaeritelmää ei voida pitää sellaisena toimena, joka koskee jokaista tarjouksentekijää erikseen. Hankintaeritelmää nimittäin sovelletaan, kuten kaikkia hankintaviranomaisen laatimia tarjouskilpailuasiakirjoja, objektiivisesti määriteltyihin tilanteisiin, ja sen oikeusvaikutukset kohdistuvat yleisesti ja abstraktisti määriteltyihin henkilöryhmiin. Näin ollen se on yleinen, eikä voida katsoa, että hankintaviranomaisen toimitettua sen erikseen tarjouksentekijöille nämä tarjouksentekijät voitaisiin yksilöidä EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla kaikkiin muihin henkilöihin nähden (asia T-495/04, Belfass v. neuvosto, tuomio 21.5.2008, Kok., s. II-781, 36–42 kohta).

74 Käsiteltävässä asiassa riidanalain en päätös oli siis ensimmäinen sellainen toimi, jonka kantaja saattoi riitauttaa, ja näin ollen se oli myös ensimmäinen toimi, jonka perusteella se saattoi riitauttaa liitännäisesti tarjousten keskinäiseen vertailuun käytetyn menetelmän, jonka EIP oli sisällyttänyt hankintaeritelmään.

75 EIP on siis väärässä vedotessaan siihen, että kantaja on tämän kanteen yhteydessä riitauttanut liian myöhään ja liitännäisesti EIP:n hankintaeritelmään sisällyttämän tarjousten keskinäisessä vertailussa käytetyn menetelmän lainmukaisuuden.

76 Näin ollen on todettava, että kumoamisvaatimuksen kolmas, neljäs ja viides peruste voidaan ottaa tutkittavaksi, ja hylättävä EIP:n tätä koskeva oikeudenkäyntiväite.

Vahingonkorvausvaatimuksen selkeyden puute

Asianosaisten lausumat

77 EIP väittää, että vahingonkorvausvaatimus on jätettävä tutkimatta työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdassa esitettyjen vaatimusten nojalla, koska nyt käsiteltävässä kanteessa ei ole mainittu kolmea EY 288 artiklan 2 kohdassa määrättyä edellytystä sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun syntymiselle, eikä kantaja väitä, että nämä edellytykset täyttyvät. Se katsoo, että tarjouspyyntömenettelyyn liittyvät lainvastaisuudet esitetään kanteessa epätäsmällisesti, kun siinä ei ilmoiteta mainittujen lainvastaisuuksien ja kantajan väittämän vahingon välistä syy-yhteyttä eikä vaaditun vahingonkorvauksen luonnetta ja täsmällistä määrää. Se katsoo, että sovellettavan oikeuskäytännön mukaan (asia 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt v. neuvosto, tuomio 2.12.1971, Kok., s. 975 ja asia T-461/93, An Taisce ja WWF UK v. komissio, tuomio 23.9.1994, Kok., s. II-733, 42 ja 43 kohta) tällainen vaatimus on tällöin jätettävä tutkimatta.

78 Kantaja arvioi pääasiallisesti, että työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohtaa ei ole rikottu ja että kanteessa on mainittu seikkoja, joiden perusteella EY 288 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut kolme sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun syntymisen edellytystä voidaan yksilöidä.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

79 On muistutettava, että unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ja työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kanteessa on mainittava

oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Mainintojen on oltava riittävän selkeitä ja täsmällisiä, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin yleinen tuomioistuin voi tarvittaessa ratkaista kanteen tukeutumatta muihin tietoihin. Oikeusvarmuuden ja hyvän oikeudenkäytön takaamiseksi kanteen tutkittavaksi ottaminen edellyttää, että oleelliset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kanne perustuu, ilmenevät ainakin yhteenvedonomaisesti mutta samalla johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi kannekirjelmästä (ks. asia T-19/01, Chiquita Brands ym. v. komissio, tuomio 3.2.2005, Kok., s. II-315, 64 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

80 Jotta nämä edellytykset täyttyisivät, kanteesta, jossa vaaditaan yhteisön toimielimen tai muun elimen tai laitoksen aiheuttamien vahinkojen korvaamista, on ilmettävä seikat, joiden perusteella kantajan riitauttama tämän toimielimen tai muun elimen tai laitoksen menettely voidaan yksilöidä, ja syyt, joiden perusteella kantaja katsoo, että tämän menettelyn ja aiheutetuksi väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys, sekä vahingon laatu ja sen laajuus (asia T-387/94, Asia Motor France ym. v. komissio, tuomio 18.9.1996, Kok., s. II-961, 107 kohta; asia T-38/96, Guérin Automobiles v. komissio, tuomio 10.7.1997, Kok., s. II-1223, 42 kohta ja edellä kohdassa 79 mainittu asia Chiquita Brands ym. v. komissio, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

81 Kanteessa todetaan, että ”EY 235 ja EY 288 artiklan nojalla esitetty vahingonkorvausvaatimus perustuu riidanalaisen päätöksen lainvastaisuuteen – –, joka on tämän kanteen kohteena”. Tästä seuraa, että tämä vaatimus perustuu selvästi lainvastaisuuksiin, joihin on vedottu kumoamisvaatimuksen yhteydessä. Kanteessa todetaan lisäksi, että ”kantaja on vaatinut EIP:tä maksamaan vahingonkorvausta summan, joka vastaa määrältään 50 prosenttia 3,88 miljoonasta eurosta, joka on arvioitu bruttovoitto, joka kantajalle olisi syntynyt kyseisen tarjouskilpailun seurauksena, mikäli hankintasopimus olisi päätetty tehdä kantajan kanssa, eli 1,94 miljoonaa euroa”. Tästä seuraa, että kanteeseen sisältyy seikat, joiden perusteella väitetyn vahingon luonne ja laajuus voidaan yksilöidä. Lisäksi kantaja antaa kanteessa selvityksiä siitä, miten tämä summa on laskettu. Näin ollen, vaikka kantaja ei ole omistanut kanteessa erityistä osaa niiden

vahinkojen, joihin se vetoaa, ja lainvastaisuuden väliselle syy-yhteydelle, kanteeseen sisältyvät seikat, joiden perustella on mahdollista yksilöidä syyt, joiden vuoksi kantaja arvioi, että tämän käyttäytymisen ja sen vahingon, jonka se väittää sille aiheutuneen, välillä on syy-yhteys, eli käsiteltävässä asiassa syy-yhteys johtuu siitä, että riidanalainen päätös on estänyt sitä saamasta sopimusta ja tekemästä EIP:n kanssa sopimuksen täytäntöönpanoa koskevaa puitesopimusta.

82 Tässä tilanteessa on todettava, että vahingonkorvausvaatimus voidaan ottaa tutkittavaksi ja tätä seikkaa koskeva EIP:n oikeudenkäyntiväite on hylättävä.

2. *Asiakysymys*

Sovellettava lainsäädäntö

Asianosaisten lausumat

83 Kantaja katsoo, että EIP on hankintaviranomaisena velvollinen toimimaan EIP:n omaan lukuunsa järjestämien palveluhankintoja, tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskevien sopimusten tekoa ohjaavan hankintaoppaan (Guide de la BEI pour la passation des marchés - Guide pour la passation des marchés de services, de fournitures et de travaux par la Banque européenne d'investissement pour son propre compte, jäljempänä hankintaopas) tosiseikkojen tapahtuma-aikana voimassa olleen version mukaisesti, sekä noudattamaan tarjouspyyntömenettelyihin sovellettavia yleisiä periaatteita ja oikeutta. Lisäksi se katsoo, että jos julkisia rakennusurakoita

sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 31.3.2004 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2004/18/EY (EUVL L 134, s. 114) ei sinällään sovelleta EIP:n tarjouspyyntömenettelyihin, oppaan johdannosta on pääteltävissä, että tämä direktiivi on sopiva referenssi tarkasteltaessa tämän oppaan siihen tukeutuvia määräyksiä. Lisäksi se katsoo, että unionin tuomioistuin on jo hyväksynyt julkisen hankintakilpailun ratkaisemista koskevan komission päätöksen laillisuuden valvonnan suhteessa julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18.6.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/50/ETY (EYVL L 209, s.1), sellaisena kuin se on muutettuna myös julkisia tavaranhankintoja ja julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta annettujen direktiivien 93/36/ETY ja 93/37/ETY muuttamisesta 13.10.1997 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/52/EY (EYVL L 328, s. 1), säännöksiin (asia T-345/03, Evropaïki Dynamiki v. komissio, tuomio 12.3.2008, Kok., s. II-341, 206 kohta).

84 EIP väittää, ettei siihen voida soveltaa direktiiviä 2004/18, ja lisää, että tarjouspyyntömenettelyihin sovellettava oikeuskäytäntö koskee sitä ainoastaan silloin, kun se tulkitsee siihen itseensä varsinaisesti sovellettavia säännöksiä ja määräyksiä. Se katsoo, että oikeuskäytännöstä seuraa (edellä 31 kohdassa mainittu asia Sogelma v. EAR, tuomion 115 kohta, ja asia T-59/05, Evropaïki Dynamiki v. komissio, tuomio 10.9.2008, 46 ja 47 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa), että direktiiviä 2004/18, samoin kuin direktiiviä 92/50, jonka se kumoaa ja korvaa, ei voida soveltaa yhteisön toimielimen, elimen tai laitoksen omaan lukuunsa järjestämiin julkisiin hankintakilpailuihin kuin silloin, kun näihin viimeksi mainittuihin sovellettavat säännökset viittaavat siihen nimenomaisesti.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

85 Asianosaisten lausumat herättävät kysymyksen siitä, mitkä säännöt ohjaavat EIP:n omaan lukuunsa, vastikkeellisesti ja omilla resursseillaan järjestämää julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekoa.

86 EIP:llä on sellainen varainhoitoa koskeva itsemääräämisoikeus, että se toimii EY 267 artiklan mukaisesti ”käyttäen sekä pääomamarkkinoita että omia varojaan” (ks. vastaavasti edellä 42 kohdassa mainittu asia komissio v. EIP, tuomio 10.7.2003, 101 ja 128 kohta) eikä yhteisön talousarviovaroja, vaikka sen pitää hallinnoida yhteisön valtuuttamana ja sen lukuun tästä talousarvioista peräisin olevia varoja, ja että näin ollen osa sen toiminnasta toteutetaan yhteisön varoilla. Käsiteltävässä asiassa kanne kuitenkin koskee tarjouspyyntömenettelyä, joka rahoitetaan EIP:n omilla varoilla.

87 Tällainen menettely ei kuulu Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25.6.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 (EYVL L 248. s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna (jäljempänä varainhoitoasetus), toisen osan IV osaston eikä etenkään asetuksen N:o 1605/2002 soveltamissäännöistä 23.12.2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002 (EYVL L 357, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna, (jäljempänä soveltamissäännöt) toisen osan III osaston säännösten piiriin. Näitä säännöksiä sovelletaan nimittäin ainoastaan ”Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon” ja kuten varainhoitoasetuksen 88 artiklan 1 kohdasta ilmenee, varainhoitoasetuksessa tarkoitetut julkiset hankinnat ovat sopimuksia, jotka rahoitetaan osittain tai kokonaan yhteisöjen talousarviosta (asia T-271/04, Citymo v. komissio, tuomio 8.5.2007, Kok., s. II-1375, 121 kohta).

88 On kuitenkin selvää, että EIP:n julkisia hankintoja koskevien sopimuksentekomenettelyjen pitää noudattaa EY:n perustamissopimuksen perustavanlaatuisia määräyksiä ja yleisiä oikeusperiaatteita, erityisesti tavaroiden vapaata liikkuvuutta (EY 28 artikla), sijoittautumisvapautta (EY 43 artikla), palvelujen tarjoamisen vapautta (EY 49 artikla), syrjintäkieltoa ja yhdenvertaista kohtelua, avoimuutta ja suhteellisuutta koskevia periaatteita. Yhteisön julkisia hankintoja koskevia sopimuksentekomenettelyjä koskevasta vakiintuneesta oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että hankintaviranomaisen

on noudatettava EY:n perustamissopimuksen perustavanlaatuisia määräyksiä, yleisiä oikeusperiaatteita ja perusoikeuskirjan tavoitteita.

89 Lisäksi on todettava, että vaikka julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekemisestä annetuilla direktiiveillä säännellään vain jäsenvaltioiden hankintaviranomaisten ja elinten kanssa tehtäviä sopimuksia eikä niitä voida soveltaa suoraan yhteisön hallinnon tekemiin julkisia hankintoja koskeviin sopimuksiin, näiden direktiivien yhteydessä määrättyihin tai johdettuihin sääntöihin tai periaatteisiin voidaan vedota mainittua hallintoa vastaan silloin, kun ne ovat itsessään erityinen ilmaisumuoto yhteisön hallintoa suoraan velvoittavista EY:n perustamissopimuksen perustavanlaatuisista määräyksistä ja yleisistä oikeusperiaatteista (ks. vastaavasti asia C-25/02, Rinke, tuomio 9.9.2003, Kok., s. I-8349, 25–28 kohta). Nimittäin oikeusyhteisössä oikeuden yhdenmukainen soveltaminen on perusvaatimus (yhdistetyt asiat C-453/03, C-11/04, C-12/04 ja C-194/04, ABNA ym., tuomio 6.12.2005, Kok., s. I-10423, 104 kohta) ja kaikki oikeussubjektit ovat velvollisia noudattamaan lainmukaisuuden kunnioittamisen periaatetta. Toimielinten on siis noudatettava EY:n perustamissopimuksen sääntöjä ja yleisiä oikeusperiaatteita, joita voidaan soveltaa niihin samalla tavalla kuin kaikkiin muihinkin oikeussubjekteihin (ks. vastaavasti asia C-185/95 P, Baustahlgewebe v. komissio, tuomio 17.12.1998, Kok., s. I-8417, 18–21 kohta, ja edellä 62 kohdassa mainittu asia Antwerpse Bouwwerken v. komissio, tuomion 55 kohta). Lisäksi on huomattava, että näiden direktiivien yhteydessä määrättyihin tai johdettuihin sääntöihin tai periaatteisiin voidaan vedota yhteisön hallintoa vastaan silloin, kun se on toiminnallista ja institutionaalista itsenäisyyttä harjoittaessaan ja EY:n perustamissopimuksessa sille myönnettyjen valtuuksien rajoissa hallinnoidessaan omaan lukuunsa toteuttamiaan julkisia hankintoja hyväksynyt toimen, jossa nimenomaisesti viitataan tiettyihin sääntöihin tai tiettyihin periaatteisiin, joista säädetään direktiiveissä, ja jonka seurauksena näitä sääntöjä tai mainittuja periaatteita on sovellettava patere legem quam ipse fecisti -periaatteen mukaisesti (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 ja 10/84, Salerno ym. v. komissio ja neuvosto, tuomio 11.7.1985, Kok., s. 2523, 52, 56 ja 57 kohta ja asia C-496/99 P, komissio v. CAS Succhi di Frutta, tuomio 29.4.2004, Kok., s. I-3801, 113–115 kohdat). Kun kyseinen toimi edellyttää tulkintaa, sitä pitää tulkita mahdollisuuksien mukaan yhteisön oikeuden yhdenmukaisen soveltamisen mukaisesti sekä yhdenmukaisesti EY:n perustamissopimuksen määräysten ja yleisten oikeusperiaatteiden

kanssa (ks. asia C-314/89, Rauh, tuomio 21.3.1991, Kok., s. I-1647, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ja asia C-135/93, Espanja v. komissio, tuomio 29.6.1995, Kok., s. I-1651, 37 kohta).

90 Hankintaoppaasta käy ilmi, että ”Euroopan unionin julkisten hankintojen tekomenettelyyn liittyvien perusperiaatteiden ja erityisesti yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteiden noudattamisen varmistamiseksi” EIP on päättänyt ottaa käyttöön tarjouspyyntömenettelyt, joiden tarkoituksena on ”kilpailuttaa hyväksytyt tarjouksentekijät ja tehdä valinta sekä hintaan että laatuun perustuvien seikkojen perusteella”. Tässä tarkoituksessa EIP on katsonut, että ”vaikkei direktiiviä [2004/18] sovellettu sellaisenaan EIP:hen, siihen voidaan kuitenkin tukeutua [EIP:n] menettelyjen vahvistamiseksi”. Hankintaoppaan 2.1 kohdassa todetaan muun muassa, että ”[EIP] soveltaa direktiivissä [2004/18] kuvattuja menettelyjä ratkaistessaan hankintamenettelyjä, joita ei direktiivin [2004/18] säännösten mukaan ole suljettu pois sen soveltamisalasta ja joiden arvioitu kokonaisarvo ilman arvonlisäveroa on yhtä suuri tai suurempi kuin seuraavat raja-arvot: a) 206 000 euroa palveluhankinnoissa – –”. Hankintaoppaassa esitetään lisäksi useita viittauksia direktiivin 2004/18 säännöksiin.

91 Hankintaoppaan 2.4 ja 2.5 kohdassa kuvataan seikkaperäisesti tämän oppaan 2.2.1 kohdassa tarkoitetun tarjouspyyntömenettelyn eri vaiheet.

92 Hankintaoppaassa vahvistetaan tältä osin yleisesti sovellettavia sääntöjä, joilla on oikeusvaikutuksia kolmansiin osapuoliin nähden ja erityisesti niihin, jotka päättävät tehdä tarjouksen julkisessa hankinnassa, joka rahoitetaan kokonaan tai osittain EIP:n omilla varoilla, ja se myös sitoo EIP:tä oikeudellisesti silloin, kun se päättää tehdä julkisen hankinnan omaan lukuunsa (ks. vastaavasti ja analogisesti edellä 87 kohdassa mainittu asia Citymo v. komissio, tuomion 122 kohta).

93 Edellä esitetystä seuraa, että silloin kun EIP toimii käyttäen sekä pääomamarkkinoita että omia varoja, muun muassa kun se tekee julkisia hankintoja omaan lukuunsa, siihen sovelletaan sekä kohdassa 88 mainittuja periaatteita että hankintaoppaan määräyksiä ja erityisesti edellä 91 kohdassa mainittuja määräyksiä, sellaisina kuin niitä tulkitaan suhteessa niihin periaatteisiin, jotka mainituilla määräyksillä pannaan täytäntöön, ja tarvittaessa niitä direktiivin 2004/18 säännöksiä, joihin näissä määräyksissä viitataan.

Kumoamisvaatimus

94 Kumoamisvaatimuksensa tueksi kantaja esittää kannekirjelmässä viisi kanneperustetta. Ensimmäinen kanneperuste koskee pääasiallisesti sitä, että hankintaoppaan 2.5.2. kohtaa on rikottu ja avoimuusperiaatetta ja yhdenvertaisen kohtelun periaatetta sekä oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan loukattu. Toinen kanneperuste koskee pääasiallisesti sitä, että avoimuusperiaatetta ja hyvän hallinnon periaatetta on loukattu, ja sitä, että päätöksen adressaatille vastaisen päätöksen perusteluvelvollisuutta ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan ei ole noudatettu. Kolmas kanneperuste koskee pääasiallisesti sitä, että suhteellisuusperiaatetta on loukattu ja että velvollisuutta valita sopimuksen tekemisen perusteet siten, että niiden avulla tarjouksia voidaan vertailla objektiivisesti, ei ole noudatettu. Neljännen kanneperusteen mukaan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta on loukattu ja velvollisuutta käyttää tarjousten keskinäisessä vertailussa sellaisia sopimuksen tekemisen perusteita, jotka eivät sekaannu tarjouksentekijöiden valintaperusteiden kanssa, ei ole noudatettu. Viidennen kanneperusteen mukaan tarjouspyyntömenettelyihin sovellettavaa oikeutta on rikottu siten, että arviointiperusteiden suhteellisista painotuksista on seurannut hinnan vaikutuksen tekeminen tyhjäksi tai jääminen minimaaliseksi riidanalaisessa päätöksessä.

95 Kantaja esitti 8.1.2010 jättämässään kirjeessä (ks. edellä 21 kohta) riidanalaisen päätöksen kuudennen kumoamisperusteen, jonka mukaan varainhoitoasetuksen 99 artiklaa ja soveltamissääntöjen 148 artiklan 1 ja 2 kohtaa, joissa kielletään hankintamenettelyn aikana hankintaviranomaisen ja ehdokkaiden tai tarjoajien väliset

sopimusehtojen tai tarjousehtojen muuttamiseen johtavat yhteydenotot, on rikottu, sekä yhdenvertaisen kohtelun, avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita, sellaisina kuin ne on vahvistettu varainhoitoasetuksen 89 artiklassa, tarkasteltuna yhdessä sen johdanto-osan 18 perustelukappaleen kanssa, on loukattu.

96 Aivan ensiksi on tarkasteltava yhdessä ensimmäistä ja toista kanneperustetta, koska ne ovat osittain päällekkäisiä. Seuraavaksi on vastattava yhdessä kolmanteen ja neljänteen kanneperusteeseen, jotka näyttävät täydentävän toisiaan. Lopuksi on tarkoituksenmukaista jatkaa kuudennen kanneperusteen tarkastelulla ennen viidennen perusteen tutkimista.

Ensimmäinen ja toinen kanneperuste

– Asianosaisten lausumat

97 Ensimmäisessä ja toisessa kanneperusteessa kantaja väittää, että EIP on rikkonut hankintaoppaan 2.5.2 kohtaa, loukannut avoimuusperiaatetta, yhdenvertaisen kohtelun ja hyvän hallinnon periaatteita, ja sen oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, sekä laiminlyönyt velvollisuuden perustella päätöksen adressaatille vastaiset päätökset. Aivan ensiksi EIP:n olisi pitänyt antaa kantajalle tiedoksi riidanalainen päätös mahdollisimman nopeasti ja kirjallisesti ja ilmoittaa samat tiedot omasta aloitteestaan ja poikkeuksetta kaikille tarjouksentekijöille niin, että näillä on riittävä aika käyttää laillisia oikeuksiaan. EIP:n olisi kantajan mukaan pitänyt seuraavaksi ilmoittaa kantajalle sen pyyntöä seuranneiden 15 päivän kuluessa tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan nimi sekä kantajan oman tarjouksen hylkäämisen perusteet ja perustella riidanalainen

päätös kantajaa koskevilta osin toimittamalla arviointikertomukseen sisältyvät sen oman tarjouksen ja tarjouskilpailun voittaneen tarjouksen ominaisuuksien ja etujen vertailuelementit. EIP:n olisi ainakin pitänyt ilmoittaa kantajalle riidanalaisen päätöksen perustelut ennen nyt käsiteltävän kanteen nostamista sen tehokkaan oikeussuojan takaamiseksi.

98 EIP vaatii, että ensimmäinen kanneperuste on hylättävä. Sen mukaan hankintasopimuksen tekemistä koskevan ilmoituksen julkaiseminen virallisessa lehdessä on yhteisön oikeusjärjestyksessä virallisesti hyväksytty tapa ilmoittaa riidanalainen päätös kantajalle. Se, että riidanalaista päätöstä ei ole annettu tiedoksi kantajalle erikseen, on EIP:n mukaan sen osastojen tekemä hallinnollinen virhe. Nämä ovat EIP:n mukaan kuitenkin vastanneet kantajan 31.7.2008 esittämään selvityspyyntöön viipymättä 1.8.2008. Oikeuskäytännön mukaisesti ilmoittamisen puuttumista koskeva väite ei voi sen mukaan menestyä missään tapauksessa, koska kantajalla oli käytettävissään tämän kanteen nostamisen ajankohtana eli 6.10.2008 perustelut, jotka olivat riidanalaisen päätöksen perustelut. Mitään yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista ei myöskään voida todeta, koska väitetyllä lainvastaisuudella ei ole EIP:n mukaan ollut mitään vaikutusta riidanalaiseen päätökseen, kun otetaan huomioon, että arviointikomitea on selvästi todennut sopimuksen tekemisen perusteista, että tarjouskilpailun voittanut tarjous oli selvästi parempi kuin kantajan tarjous.

99 EIP vaatii lisäksi, että toinen kanneperuste on hylättävä. Se väittää perustelleensa riidanalaisen päätöksen oikeudellisesti riittävällä tavalla ja noudattaneensa hankintaoppaan määräysten ja tarjouspyyntömenettelyihin sovellettavan oikeuskäytännön mukaista menettelyä. Kantaja on EIP:n mukaan saanut oikeuskäytännön ja hankintaoppaan 2.5.2 kohdan mukaisesti 1.8.2008 päivätyssä kirjeessä perustellun selvityksen hyväksytyn tarjouksen ominaisuuksista ja siihen liittyvistä eduista sekä sopimuksen saaneen tarjoajan nimen, joten riidanalainen päätös oli perusteltu riittävällä tavalla, jotta kantaja pystyi käyttämään oikeuksiaan ja unionin yleinen tuomioistuin harjoittamaan valvontaansa nyt käsiteltävän asian erityiset olosuhteet huomioon ottaen. EIP:n mukaan mainitusta kirjeestä käy selvästi ilmi, että tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjous oli saanut kustakin sopimuksentekoperusteesta paitsi taloudellisesta

perusteesta kaksi kertaa korkeamman arvosanan kuin kantajan tarjous. Vaikka kantaja oli saanut paremman arvosanan kuin tarjouskilpailun voittanut tarjoaja taloudellisesta perusteesta, sillä ei ollut ratkaisevaa merkitystä, koska tämän viimeisen perusteen suhteellinen painotus oli 25 prosenttia yhteisarvosanan pistemäärästä.

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

100 Kun yhteisön hallinnolla on laaja harkintavalta, yhteisön oikeusjärjestyksen sisältämien takeiden noudattamisella hallintomenettelyissä on erityisen perustavanlaatuinen merkitys. Näihin takeisiin kuuluu muun muassa tämän hallinnon velvollisuus perustella riittävällä tavalla päätöksensä. Ainoastaan tällä tavoin tuomioistuimet voivat selvittää, täyttyvätkö ne tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevat edellytykset, joista harkintavallan käyttäminen riippuu (asia C-269/90, Technische Universität München, tuomio 21.11.1991, Kok., s. I-5469, 14 kohta, ja asia T-241/00, Le Canne v. komissio, tuomio 5.3.2002, Kok., s. II-1251, 53 kohta). Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy ilmi, että tällä hallinnolla on laaja harkintavalta huomioon otettavien seikkojen osalta päätettäessä tarjouskilpailun ratkaisemisesta (ks. asia T-211/02, Tideland Signal v. komissio, tuomio 27.9.2002, Kok., s. II-3781, 33 kohta, ja asia T-148/04, TQ3 Travel Solutions Belgium v. komissio, tuomio 6.7.2005, Kok., s. II-2627, 47 kohta; ks. myös vastaavasti asia 56/77, Agence européenne d'intérims v. komissio, tuomio 23.11.1978, Kok., s. 2215, 20 kohta).

101 Ensiksi on tutkittava kantajan hankintaoppaan 2.5.2 kohdan määräysten rikkomista koskevat väitteet, joiden mukaan EIP ei ole tiedottanut mahdollisimman nopeasti riidanalaisen päätöksen tekemisestä.

102 Hankintaoppaan 2.5.2 kohdasta, joka liittyy [EIP:n] ja ehdokkaiden ja tarjouksentekijöiden välisiin yhteydenottoihin, käy ilmi, että ”[EIP] ilmoittaa mahdollisimman nopeasti hankintamenettelyssä tehdystä päätöksestä kaikille niille, joita päätös koskee”.

103 EIP on myöntänyt unionin yleisessä tuomioistuimessa sekä kantajalle 14.8.2008 lähettämässään kirjeessä, että ”kantaja ei ollut saanut tarjouspyyntömenettelyn tuloksesta kertovaa virallista kirjettä ajoissa”, ja selittänyt, että ”kantajan valituksen [jälkeen] tehdyssä perusteellisessa tutkimuksessa ilmeni, että tämä laiminlyönti johtui hallinnollisesta virheestä”. EIP on lisäksi myöntänyt, että kaikki tarjouksen tekijät, kantajan valitettavaa tapausta lukuun ottamatta, olivat saaneet tiedon riidanalaisesta päätöksestä 18.2.2008 päivätyssä kirjeessä. Kiistatonta on, että kantaja on saanut tiedon riidanalaisesta päätöksestä vasta silloin, kun ilmoitus hankintasopimuksen tekemisestä julkaistiin virallisen lehden täydennysosassa 26.7.2008, eli yli kuukausi puitesopimuksen 12. ja 17.6.2008 tapahtuneen allekirjoittamisen ja sen 16.6.2008 tapahtuneen voimaantulon jälkeen.

104 Käsiteltävässä asiassa EIP on siis rikkonut hankintaoppaan 2.5.2 kohdan määräyksiä, kun se ei ollut ilmoittanut kantajalle riidanalaisen päätöksen tekemisestä mahdollisimman nopeasti.

105 Toiseksi on tutkittava kantajan hankintaoppaan 2.5.2 kohdan määräysten rikkomista ja päätösten adressaateille vastaisten päätösten perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä koskevat väitteet, jotka perustuvat kantajan mukaan siihen, ettei EIP ollut ilmoittanut sille tarjouskilpailun voittaneen tarjouksen ominaisuuksia ja siihen liittyviä etuja eikä tarjouskilpailun voittajan nimeä 15 päivän kuluessa siitä, kun EIP oli saanut kantajan asiaa koskevan kirjallisen pyynnön, tai viimeistään ennen kuin kantaja nosti kanteen.

106 Hankintaoppaan 2.5.2 kohdassa määrätään muun muassa, että ”[EIP] toimittaa sen osapuolen pyynnöstä, jota asia koskee, 15 päivän kuluessa kirjallisen pyynnön vastaanottamisesta: [...] – – kaikille hyväksytyn tarjouksen jättäneille tarjouksentekijöille tarjouskilpailun voittaneen tarjouksen ominaisuudet ja siihen liittyvät edut sekä puitesopimuksen tehneen tarjouskilpailun voittajan tai puitesopimukseen osallistuvien nimet – –”.

107 Tämä toimintatapa vastaa EY 253 artiklaan sisältyvän perusteluvelvollisuuden tarkoitusta, jonka mukaan päätöksen adressaatille vastainen päätös on perusteltava niin, että unionin tuomioistuimet voivat sen perusteella harjoittaa laillisuusvalvontaansa ja se, jota päätös koskee, saa tietää päätöksen syyt, jotta hän voi puolustaa oikeuksiansa ja tutkia, onko päätös asianmukainen (ks. analogisesti asia T-44/90, La Cinq v. komissio, tuomio 24.1.1992, Kok., s. II-1, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; asia T-19/95, Adia Interim v. komissio, tuomio 8.5.1996, Kok., s. II-321, 32 kohta ja asia T-250/05, Evropaïki Dynamiki v. komissio, tuomio 12.7.2007, 68 ja 69 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Tarjouspyyntömenettelyissä se, että tarjouksentekijät, joita asia koskee, saavat perustellun päätöksen vasta esitettyään sitä koskevan nimenomaisen pyynnön, ei kuitenkaan mitenkään rajoita niiden mahdollisuutta vedota oikeuksiinsa unionin yleisessä tuomioistuimessa. EY:n perustamissopimuksen 230 artiklan viidennessä kohdassa määrätty määräaika alkaa nimittäin kulua vasta perustellun päätöksen tiedoksiantamisesta, jos tarjoaja on pyytänyt perusteltua päätöstä kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän on saanut tiedon tarjouksensa hylkäämisestä (ks. edellä mainittu asia Adia Interim, tuomion 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

108 Kun otetaan huomioon hankintaviranomaisen laaja harkintavalta tarjouspyyntömenettelyissä, se on velvollinen toimittamaan hylätyille tarjouksentekijöille riittävät perustelut näiden niitä pyytäessä, mikä tarkoittaa, että hankintaviranomainen esittää perusteluissaan huolellisesti kaikki ne seikat, joihin sen päätös perustuu (ks. vastaavasti edellä 84 kohdassa mainittu asia Evropaïki Dynamiki v. komissio, 10.9.2008 annetun tuomion 134 kohta).

109 Perusteluvelvollisuuden noudattamista on arvioitava niiden tietojen mukaan, jotka kantajalla oli tiedossaan kanteen nostamisen hetkellä (asia T-183/00, Straba Benelux v. neuvosto, tuomio 25.2.2003, Kok., s. II-135, 58 kohta, ja asia T-4/01, Renco v. neuvosto, Kok., s. II-171, 96 kohta). Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluja sitä vastoin ei voida täsmentää taannehtivasti vasta yhteisöjen tuomioistuimissa, jollei kyse ole poikkeusolosuhteista (ks. asia T-89/07, VIP Car Solutions v. parlamentti, tuomio 20.5.2009, Kok., s. II-1403, 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

110 Kiistatonta on, että kantaja on 31.7.2008 päivätyssä kirjeessä esittänyt pyynnön saada tietoa tarjouskilpailun voittaneen tarjouksen ominaisuuksista ja siihen liittyvistä eduista sekä tarjouskilpailun voittajan nimen. EIP väittää, että se on vastannut tähän pyyntöön 1.8.2008 päivätyssä kirjeessään. Vaikka kantaja on tämän viimeisen kirjeen jälkeen pyytänyt 1.8.2008 päivätyssä kirjeessä uudelleen selvityksiä, EIP vastasi sille 14.8.2008 päivätyssä kirjeessään, että se oli jo vastannut tälle mahdollisimman tyhjentävästi, ja pyysi tätä tutustumaan virallisessa lehdessä julkaistuun hankintasopimuksen tekemistä koskevaan päätökseen. Asiakirja-aineistosta tai osapuolten perusteluista ei käy ilmi, että EIP olisi voinut toimittaa kantajalle riidanalaisen päätöksen perustelut ennen tämän kanteen nostamista muilla kuin edellä esitetyillä keinoilla.

111 Tästä seuraa, että EIP:n ennen kantajan jättämän kanteen nostamista ja vastauksena kantajan 31.7.2008 päivättyyn pyyntöön antamien riidanalaisen päätöksen perustelujen on löydyttävä EIP:n 1.8.2008 päivätyn kirjeen, joka on lähetetty kantajalle 15 päivän kuluessa vastaavan pyynnön vastaanottamisesta, sanamuodosta, sen asiayhteydestä ja kaikista asiaa koskevista oikeussäännöistä.

112 EIP:n kantajalle 1.8.2008 toimittamasta kirjeestä käy ilmi tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan nimi, sopimuksentekoperusteiden painotukset ja erittely kantajan ja tarjouskilpailun voittajan tarjouksille tarjousten keskinäisessä vertailussa annetuista pisteistä. Kyseisessä kirjeessä ilmoitettiin, että kantajan tarjous oli saanut 22,03 pistettä (kun suurin mahdollinen pistemäärä oli 35) seuraavasti: 8,75 pistettä (mahdollinen pistemäärä 8,75) taloudellisesta perusteesta, 2,85 pistettä (mahdollinen pistemäärä 5,25) laadunhallintaprosessin teknisestä perusteesta, 7,43 pistettä (mahdollinen pistemäärä 15,75) ehdotetun henkilökunnan pätevyyden ja kelpoisuuden vaatimuksenmukaisuuden tason teknisestä perusteesta, ja 3 pistettä (mahdollinen pistemäärä 5,25) teknisestä perusteesta, joka koskee valmiutta muodostaa työtiimi omilla resursseilla, ja tarjouskilpailun voittanut tarjous 29,36 pistettä (kun suurin mahdollinen pistemäärä oli 35 pistettä) seuraavasti: 5,29 pistettä (mahdollinen pistemäärä 8,75)

taloudellisesta perusteesta, 4,12 pistettä (mahdollinen pistemäärä 5,25) laadunhallintaprosessin teknisestä perusteesta, 15,3 pistettä (mahdollinen pistemäärä 15,75) ehdotetun henkilökunnan kelpoisuuden ja pätevyyden vaatimuksenmukaisuuden tason teknisestä perusteesta ja 4,12 pistettä (mahdollinen pistemäärä 5,25) teknisestä perusteesta, joka koskee valmiutta muodostaa työtiimi omilla resursseilla.

113 EIP:n numeroidun arvostelun muodossa toimittamista tiedoista kantaja pystyi suoraan vertailemaan jokaisen sopimuksentekoperusteen kohdalla sen tekemän tarjouksen ja tarjouskilpailun voittaneen tarjouksen pistemääriä, sillä EIP ei ollut ilmoittanut kantajalle pelkästään kummankin tarjouksen saamia kokonaispisteitä. Näiden tietojen avulla kantaja saattoi havaita välittömästi täsmälliset syyt, joiden perusteella sen tarjousta ei ollut valittu, eli sen, että tarjousten keskinäisessä vertailussa sen tarjous oli saanut alemmat kokonaispisteet kuin tarjouskilpailun voittanut tarjous, ja näin ollen vaikka se sai parhaan pistemäärän taloudellisesta perusteesta, kun otetaan huomioon EIP:n sopimuksentekoperusteiden suhteelliset painotukset, kantajan tekemän tarjouksen taloudellisesta perusteesta saamat pisteet eivät riittäneet kompensoimaan sen kolmesta teknisestä perusteesta saamia pistemääriä, jotka olivat selvästi alhaisemmat kuin tarjouskilpailun voittaneella tarjouksella.

114 Siitä, että kantaja teki tarjouspyyntömenettelyssä alhaisimman hintatarjouksen siinä merkityksessä, että sen jättämä tarjous oli alhaisin kaikista keskinäisessä vertailussa mukana olleista tarjouksista, ja siitä, että sen tarjous oli siis hylätty ainoastaan siksi, että sen tarjouksen tekniset ansiot todettiin suhteellisesti heikommiksi kuin tarjouskilpailun voittaneen tarjouksen tekniset ansiot, on todettava, että tätä perustelua, jos se oli selityksen alku, ei voitu kuitenkaan pitää riittävänä siihen vaatimukseen nähden, jonka mukaan perustelusta on ilmettävä selvästi ja yksiselitteisesti päätöksen tekijän päättely (ks. vastaavasti edellä 109 kohdassa mainittu asia VIP Car Solutions v. komissio, tuomion 75 ja 76 kohta). 1.8.2008 päivätty kirje ei nimittäin sisällä tietoa syistä, joiden perusteella EIP on antanut teknisten perusteiden arvosanat kantajan tarjoukselle ja tarjouskilpailun voittaneelle tarjoukselle. Tässä kirjeessä olevia pistemääriä ei

ole täydennetty sellaisilla yleisillä huomioilla, jotka täsmentäisivät syitä, joiden vuoksi EIP antoi enemmän pisteitä tarjouskilpailun voittaneelle tarjoukselle kuin kantajan tarjoukselle, ja joiden perusteella riidanalaisen päätöksen perusteluja olisi voitu pitää riittävinä (ks. edellä 84 kohdassa mainittu asia Evropaïki Dynamiki v. komissio, tuomio 10.9.2008, 129 kohta ja asia T-437/05, Brink's Security Luxembourg v. komissio, tuomio 9.9.2008, Kok., s. II-3233, 169 kohta).

115 EIP on tosin selvittänyt oikeudenkäynnin kuluessa riidanalaiseen päätökseen johtaneet syyt ja erityisesti sen, että teknisten perusteiden, jotka koskivat ehdotetun henkilökunnan kelpoisuuden ja pätevyyden vaatimuksenmukaisuuden tasoa ja valmiutta muodostaa työtiimi omilla resursseilla, osalta "merkittävin ongelma [liittyi] kantajan asiantuntijoiden kokemukseen (tai pikemmin kokemattomuuteen) pankki- ja rahoitusalalla", ja että laadunhallintaprosessin teknisen perusteen osalta tarjouskilpailun voittanut tarjous oli konkreettisempi kuin kantajan tarjous, joka "näytti kattavan kaikki vaaditut näkökohdat, mutta – – oli kuvattu melko yleisluonteisesti ja monimutkaisesti". Tämä ei kuitenkaan voi korvata sitä, että riidanalaisen päätöksen alkuperäinen perustelu ei ollut riittävä. EIP ei nimittäin ole maininnut mitään poikkeuksellista olosuhdetta, jonka perusteella se ei ollut antanut kantajalle riittäviä perusteluja 15 päivän kuluessa tämän esittämän pyynnön vastaanottamisesta, ja joka tapauksessa ennen kuin kantaja nosti kanteen.

116 Edellä esitetystä seuraa, että riidanalaista päätöstä ei ole perusteltu riittävällä tavalla ja näin ollen siinä rikotaan hankintaoppaan 2.5.2 kohdan määräyksiä ja yleisemmin EY 253 artiklaan sisältyvää perusteluvelvollisuutta.

117 Kolmanneksi on tarkasteltava kantajan väitteitä, joiden mukaan oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan sekä yhdenvertaisen kohtelun, avoimuuden ja hyvän hallinnon periaatteita on loukattu.

118 Aivan aluksi väitteestä, jonka mukaan oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan on loukattu, on muistutettava, että oikeus saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi on oikeusyhteisön perustavanlaatuinen osatekijä, joka on EY:n perustamissopimukseen perustuvassa oikeusjärjestyksessä taattu siten, että siinä on määrätty tyhjentävästä oikeussuojakeinojen ja menettelyjen järjestelmästä, jonka tarkoituksena on antaa unionin tuomioistuimelle toimivalta valvoa yhteisön hallinnon toimien laillisuutta (ks. edellä 30 kohdassa mainittu asia Les Verts v. parlamentti, tuomion 23 kohta). Unionin tuomioistuin tukeutuu lisäksi jäsenvaltioiden yhteiseen valtiosääntöperinteeseen ja Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeussopimuksen 6 ja 13 artiklaan perustana oikeudelle saattaa tehokkaalla tavalla asia toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi (ks. asia 222/84, Johnston, tuomio 15.5.1986, Kok., s. 1651, 18 kohta; yhdistetyt asiat C-23/04-C-25/04, Sfakianakis, tuomio 9.2.2006, Kok., s. I-1265 28 kohta ja edellä 46 kohdassa mainittu asia Philip Morris International v. komissio, tuomion 121 kohta). Lopuksi kaikkien sellaisten henkilöiden oikeus saattaa tehokkaalla tavalla asiansa toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, joille unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, vahvistetaan lisäksi perusoikeuskirjan 47 artiklassa.

119 Tarjouspyyntömenettelyissä on lisäksi suojattava tarjouksentekijöitä hankintaviranomaisen omavaltaisuudelta takaamalla niille, että tämän tekemiä lainvastaisia päätöksiä vastaan on tehokkaita ja mahdollisimman nopeita oikeussuojakeinoja (ks. vastaavasti ja analogisesti asia C-455/08, komissio v. Irlanti, tuomio 23.12.2008, 26 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

120 Tarjouksentekijöiden täysi oikeussuoja hankintaviranomaisen omavaltaisuutta vastaan edellyttää siis ensiksi velvollisuutta ilmoittaa kaikille tarjouksentekijöille hankintasopimuksen tekemisestä tehdystä päätöksestä ennen sopimuksen tekemistä, jotta näillä on tosiasiallinen mahdollisuus nostaa kanne, jonka tavoitteena on tämän päätöksen kumoaminen, silloin, kun siihen liittyvät edellytykset täyttyvät.

121 Tämä täysi oikeussuoja edellyttää seuraavaksi, että hylätyllä tarjouksentekijällä on mahdollisuus tarkastella hankintasopimuksen tekemisestä tehdyn päätöksen pätevyyttä ajoissa, mikä merkitsee, että tästä päätöksestä pitää ilmoittaa hylätyille

tarjouksentekijöille hyvissä ajoin ennen sopimuksen allekirjoittamista, jotta nämä viimeksi mainitut voivat EY 242 ja EY 243 artiklan sekä EY 225 artiklan 1 kohdan määräysten nojalla, kun niitä tarkastellaan yhdessä, esittää välitoimihakemuksen, jossa pyydetään välitoimista päättävää tuomaria määräämään riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykättäväksi, kunnes pääasiasta päättävä tuomioistuin antaa pääasiassa ratkaisun niiden kumoamiskanteesta, joka kohdistuu tähän päätökseen. (ks. vastaavasti ja analogisesti asia C-212/02, komissio v. Itävalta, tuomio 24.6.2004, 21 ja 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa, ja edellä 119 kohdassa mainittu asia komissio v. Irlanti, 27 ja 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Täysi ja tehokas oikeussuoja nimittäin merkitsee sitä, että yksityisten oikeussubjektien väliaikainen suoja voidaan varmistaa, jos se on välttämätöntä pääasiassa annettavan lopullisen päätöksen täyden tehokkuuden turvaamiseksi, jotta vältettäisiin aukko toimivaltaisten tuomioistuinten takaamassa oikeussuojassa (ks. asia C-399/95 R, Saksa v. komissio, presidentin määräys 3.5.1996, Kok., s. I-2441, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ja asia C-445/00 R, Itävalta v. neuvosto, presidentin määräys 23.2.2001, Kok., s. I-1461, 111 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

122 Lopuksi on todettava, että tehokkaan oikeussuojan säilyttämiseksi hankintaviranomaisen on noudatettava perusteluvelvollisuuttaan (ks. edellä 108 kohta) esittämällä riittävät perustelut jokaiselle hylätylle tarjouksentekijälle, joka on niitä pyytänyt, jotta tämä viimeksi mainittu voi käyttää oikeuttaan parhaissa mahdollisissa olosuhteissa ja pystyy harkitsemaan asiaan vaikuttavista seikoista tietoisena, kannattaako sen saattaa asia toimivaltaisen tuomioistuimen ratkaistavaksi. Riidanalaisen päätöksen perusteleminen on nimittäin olennainen menettelymääräys, jolla pyritään erityisesti takaamaan henkilölle, johon sille vastainen toimi kohdistuu, oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan (ks. vastaavasti asia 36/75, Rutili, tuomio 28.10.1975, Kok., s. 1219, 37–39 kohta ja asia 222/86, Heylens ym., tuomio 15.10.1987, Kok., s. 4097, 15–16 kohta).

123 Käsiteltävän asian tarjouspyyntömenettelyssä nämä vaatimukset eivät täyty. Riidanalaista päätöstä ei nimittäin ensinnäkään ole annettu tiedoksi kantajalle, joka sai tietää siitä vasta sen jälkeen, kun päätöksen vaikutukset olivat pääasiallisesti rauenneet puitesopimuksen allekirjoituksen ja voimaantulon myötä. EIP väitti istunnossa, että kantaja olisi voinut esittää riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäyspyynnön

vielä puitesopimuksen allekirjoittamisen jälkeen, mutta se ei vastannut kantajan samoin istunnossa esittämiin väitteisiin, joiden mukaan tällaisella pyynnöllä ei voinut olla tehokasta vaikutusta enää sen jälkeen, kun puitesopimus oli allekirjoitettu ja sen täytäntöönpano oli aloitettu. Lisäksi on syytä ottaa huomioon, että EIP on itse myöntänyt, että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpano, joka tapahtui puitesopimuksen allekirjoittamisella ja täytäntöönpanolla, estää sitä ryhtymästä mihinkään riidanalaisen päätöksen mahdollisesta kumoamisesta johtuviin toimiin, muun muassa aloittamaan tarjouskilpailumenettelyä uudestaan (ks. edellä 60 kohta). Käsiteltävässä asiassa kantajan mahdollisuus tällaisen lykkäyspyynnön esittämiseen jo ennen puitesopimuksen allekirjoittamista ja täytäntöönpanoa oli siis tarpeellinen siksi, että lykkäyspyynnön avulla saatettiin tehokkaaksi kantajan kanne pääsiassa, jossa pyrittiin valvomaan tarjouspyyntömenettelyn puolueettomuutta ja säilyttämään mahdollisuus sopimuksen tekemiseen EIP:n kanssa tämän menettelyn jälkeen. Toisaalta kuten edellä on jo todettu (ks. edellä 116 kohta), EIP ei ole toimittanut kantajalle riidanalaisen päätöksen riittäviä perusteluja ennen kuin tämä jätti pääasiassa kanteen, jolla pyritään erityisesti tämän päätöksen kumoamiseen.

124 Tästä seuraa, että EIP on käsiteltävässä asiassa loukannut kantajan oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan.

125 Seuraavaksi on todettava yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteiden väitetystä loukkaamisesta, että tarjouspyyntömenettelyjä koskevan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan hankintaviranomaisen on noudatettava tarjouksentekijöiden yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, joka on ainoastaan yksi yhdenvertaisen kohtelun periaatteen erityisistä ilmenemismuodoista (ks. vastaavasti asia C-458/03, Parking Brixen, tuomio 13.10.2005, Kok., s. I-8585, 46 ja 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan hankintaviranomaisen on tarjouspyyntömenettelyn jokaisessa vaiheessa noudatettava tarjouksentekijöiden yhdenvertaisen kohtelun periaatetta (edellä 89 kohdassa mainittu asia komissio v. CAS Succhi di Frutta, tuomion 108 kohta ja asia T-203/96, Embassy Limousines &

Services v. parlamentti, tuomio 17.12.1998, Kok., s. II-4239, 85 kohta) ja tämän seurauksena kunnioitettava kaikkien tarjouksentekijöiden yhtäläisiä mahdollisuuksia (edellä 107 kohdassa mainittu asia Evropaïki Dynamiki v. komissio, tuomio 12.7.2007, 45 kohta). Oikeuskäytännön mukaan yhdenvertaisen kohtelun ja kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kiellon periaatteet merkitsevät lisäksi avoimuutta koskevaa velvollisuutta, jonka sisältönä on taata kaikkien potentiaalisten tarjoajien eduksi riittävä julkisuus, minkä ansiosta sopimuksen tekeminen avautuu kilpailulle ja niitä koskevien tekomenettelyiden puolueettomuutta voidaan valvoa (asia C-324/98, Teleaustria ja Telefonadress, tuomio 7.12.2000, Kok., s. I-10745, 62 kohta ja edellä mainittu asia Parking Brixen, tuomion 49 kohta).

126 Tässä tapauksessa ei ole kiistetty sitä, että EIP oli ilmoittanut riidanalaisesta päätöksestä välittömästi muille hylätyille tarjouksentekijöille, ja tämä oli tapahtunut hyvissä ajoin ennen puitesopimuksen allekirjoittamista, jolloin näille viimeksi mainitulle tarjoutui mahdollisuus, jota ilman se oli lainvastaisesti jättänyt kantajan (ks. edellä 123 kohta), esittää välitoimista päättävälle tuomioistuimelle pyyntö riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisestä puitesopimuksen allekirjoittamiseen asti, jotta pääasian kanteella, jolla pyritään valvomaan tarjouspyyntömenettelyn puolueettomuutta, säilyisi sen tehokkuus.

127 Tästä seuraa, että EIP on käsiteltävässä asiassa loukannut yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteita loukatessaan kantajan oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan riidanalaiseen päätökseen nähden, vaikka muilla hylätyillä tarjouksentekijöillä on ollut tämä oikeus.

128 On vielä todettava hyvän hallinnon periaatteen rikkomisesta, jonka on väitetty tapahtuneen, että oikeuskäytännön mukaan tätä periaatetta voidaan pitää oikeussääntönä, jonka tarkoituksena on antaa oikeuksia yksityisille silloin, kun se on erityisten oikeuksien ilmaisu (asia T–128/05, SPM v. neuvosto ja komissio, tuomio 13.11.2008, 127 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

129 Koska edellä esitetystä ilmenee, että EIP on loukannut kantajan suojattuja oikeuksia jättäessään ilmoittamatta sille riidanalaisesta päätöksestä mahdollisimman pian ja jättäessään ilmoittamatta sille viimeksi mainitun päätöksen riittävät perustelut sen pyynnön vastaanottamista seuranneiden 15 päivän kuluessa, tämä on rikkonut myös hyvän hallinnon periaatetta, millä loukataan kantajan oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan riidanalaista päätöstä vastaan.

130 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sellaisia menettelysääntöjä voidaan pitää olennaisina, joiden tarkoituksena on varmistaa, että toimet toteutetaan huolellisuutta ja varovaisuutta noudattaen (asia 6/54, Alankomaat v. korkea viranomainen, tuomio 21.3.1955, Kok., s. 201, 220). Julkisen hankintasopimuksen tekomenettelyn yhteydessä hävinneen tarjouksentekijän oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan sellaista päätöstä vastaan, jossa julkinen hankintasopimus annetaan toiselle tarjouksentekijälle, samoin kuin hankintaviranomaiselle kuuluvaa vastaavaa velvollisuutta ilmoittaa pyydettäessä päätöksensä perustelut, on pidettävä edeltävässä oikeuskäytännössä tarkoitettuina olennaisina menettelysäännöksinä, koska niillä on tarkoitus varmistaa, että hankintasopimuksen tekemistä koskeva päätös laaditaan siten, että tähän päätökseen johtaneen tarjouspyyntömenettelyn puolueettomuutta voidaan valvoa tehokkaasti.

131 Olennaisen menettelysäännön rikkomista koskevan oikeuskäytännön mukaan on todettava, että siitä, ettei EIP noudattanut riidanalaista päätöstä varmistavia olennaisia menettelysääntöjä, pitää seurata tämän kumoaminen (ks. vastaavasti asia C-65/93, parlamentti v. komissio, tuomio 30.3.1995, Kok., s. I-643, 21 kohta).

132 Edellä esitetyn perusteella ensimmäinen ja toinen kanneperuste on hyväksyttävä.

Kolmas ja neljäs kanneperuste

– Asianosaisten lausumat

133 Kolmannessa ja neljännessä kanneperusteessa kantaja väittää, että käyttäessään sopimuksentekoperustetta, joka koskee valmiutta muodostaa työtiimi omilla resursseilla, EIP loukkasi suhteellisuusperiaatetta ja velvoitetta valita sellaiset sopimuksentekoperusteet, joiden avulla on mahdollista tarjouksia verrata keskenään objektiivisesti. Se katsoo, että tämä sopimuksentekoperuste esti tarjouksentekijöitä käyttämästä näiden perusteltua oikeutta turvautua alihankkijoihin. Lisäksi se katsoo, että tämä peruste on muotoiltu liian epätäsmällisesti, jotta tarjouksentekijät voisivat tietää, mikä on se optimaalinen valmius, joka niiden olisi tarjottava saadakseen suurimman mahdollisen pistemäärän. Kysymysten ja vastausten luettelossa kysymys, joka koski omilla resursseilla tapahtuvan työtiimin muodostamisen valmiuden ylintä tasoa ja EIP:n tähän kysymykseen antama vastaus, jonka mukaan ”se ei ollut määritellyt optimaalista määrää”, osoitti, että tarjouksentekijät eivät tienneet eivätkä voineetkaan tietää, mitä niiden olisi pitänyt tehdä tai mitä ne saattoivat tehdä antaakseen tähän perusteeseen nähden parhaimman tarjouksen, ja että tämän optimaalisen määrän oli määritellyt arviointikomitea tarjousten keskinäisen vertailun vaiheessa. Se katsoo, että tällainen menettely vääristi tarjouksentekijöiden välistä kilpailua tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan hyväksi, eli suosi paikalla jo ollutta sopimuspuolta, jolla oli käytössään EIP:n käyttämät erityiset tietotekniset välineet, tai niitä tarjouksentekijöitä, joilla oli riittävä valmius ilman, että niiden tarvitsi turvautua ulkopuolisten mobilisoitavissa olevien asiantuntijatiimiin siinä tapauksessa, että ne saisivat sopimuksen. Päinvastoin kuin EIP väittää, tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan hallussa olleet tietotekniset välineet eivät sen mukaan ole kovin yleisiä, koska niiden markkinaosuus on vain kolme prosenttia ja ne ovat vähenemässä. Lisäksi kantaja väittää, että sillä oli käytettävissään useita asiantuntijoita, jotka vastasivat EIP:n tarpeita, kuten tämä oli myös itse myöntänyt ja kuten kävi ilmi taulukosta, joka oli liitetty sen vastauskirjelmään. Se myös kehottaa EIP:tä paljastamaan tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan toimittamat

henkilökunnan nimettömät ansioluettelot, jotta sen pätevyyttä voidaan verrata kantajan omien asiantuntijoiden pätevyyteen.

134 EIP vaatii, että kolmas kanneperuste hylätään. Sen mukaan hankintaeritelmän 6.4 ja 6.5 kohdassa määrätään selvästi, että alihankinta ja tarjouksentekijöiden ryhmittymät olivat hyväksyttyjä, mihin sisältyy mahdollisuus käyttää itsenäisiä asiantuntijoita. Se katsoo, että tämä oli lisäksi vahvistettu kysymysten ja vastausten luettelossa, jossa täsmennettiin, että tarjouspyyntömenettelyssä alihankkijoilta peräisin olevat resurssit rinnastetaan kyseisen tarjouksentekijän omiin resursseihin. Ainoaksi edellytykseksi oli asetettu hankintaeritelmän 1.3 kohdassa se, että tarjouksentekijöiden pitää osoittaa halukkuutensa rekrytoida työtiimi, jolla on asianmukainen pätevyys. Lisäksi se katsoo, että tarjouskilpailun voittanut tarjouksentekijä ei ollut ainoa, joka pystyi vastaamaan omilla resursseilla tapahtuvan työtiimin muodostamisen valmiutta koskevaan tekniseen perusteeseen käyttämällä yksinomaan sen ”omaa henkilökuntaa”, koska sillä ei ollut kaikkia kyseisen tietoteknisen sovelluksen yhteydessä käytettäviä tietoteknisiä välineitä. Tässä sovelluksessa käytettävä ohjelmointikieli eli Java samoin kuin tarjouskilpailun voittaneen tarjouksentekijän kehittämät työvälineet, joita ovat Sybase server suite -ohjelma ja tietokannan hallintajärjestelmä, ovat markkinoilla tunnettuja, ja niiden suhteen päteviä henkilöitä on paljon. Sen mukaan tämä käy ilmi kantajan toimittamista ansioluetteloista, erityisesti ansioluettelosta, josta ilmenee Sybase server suite -ohjelmistokokonaisuuteen liittyvä kokemus ja Java-kielen hyvä tuntemus. Lisäksi se katsoo, että esittämissään perusteluissa tai toimittamillaan asiakirjoilla kantaja puhuu itseään vastaan.

135 Neljännessä kanneperusteessaan kantaja katsoo, että käyttäessään omilla varoilla tapahtuvan työtiimin muodostamisen valmiutta koskevaa sopimuksentekoperustetta EIP on loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta sekä velvoitetta käyttää sopimuksenteon vaiheessa tarjousten keskinäisessä vertailussa ainoastaan sellaisia perusteita, jotka eivät kuulu tarjouksentekijöiden valinnan vaiheeseen. Sen mukaan tämän perusteen ainoana tavoitteena, kuten EPI on myöntänyt vastineen 89 kohdassa, oli tarkastaa tarjouksentekijöiden henkilökunnan valmiudet tutkimalla heidän

ansioluettelonsa, ja sitä oli käytetty tietoisesti jo tarjouksentekijöiden valinnan vaiheessa. Sitä ei siis voinut käyttää tarjousten keskinäisen vertailun ja sopimuksenteon vaiheessa sen säännön nojalla, jonka mukaan valitsemismenettely ja sopimuksentekomenettely pitää erottaa toisistaan selvästi. Lisäksi se katsoo, että EIP toimi vastoin yhdenvertaisen kohtelun periaatetta siltä osin, että soveltaessaan tätä perustetta kahteen kertaan se suosi tarjouskilpailun voittanutta tarjoajaa, joka oli paras tarjoamaan työtiimin, koska se oli myös paikalla jo oleva sopimuspuoli, jolla oli EIP:n käyttämät erityiset tietotekniset välineet, ja koska sillä oli potentiaalisesti enemmän asiantuntijoita käytettävissään.

136 EIP vaatii, että neljäs kanneperuste hylätään. Se muistuttaa laajasta harkintavallasta, joka sillä sen mukaan oli sopimuksentekoperusteiden valinnassa. Tarjouksentekijöiden valitsemisen perusteita, joiden mukaan viimeksi mainituilla on pitänyt olla vähintään 15 palkattua työntekijää, jotka ovat olleet niiden palveluksessa vähintään kahden vuoden ajan tietotekniikan osastolla, sekä kolme tarkistettavissa olevaa suositusta, ei pidä sekoittaa omilla resursseilla tapahtuvan työtiimin muodostamisen valmiutta koskevaan sopimuksentekoperusteeseen, koska nämä perusteet liittyvät hankintaeritelmän eri kohtiin. Se katsoo, että hankintaeritelmän 6.2.2 kohdassa ja vastaavasti hankintaoppaan 2.5.1.1 kohdassa mainittu peruste on tarjouksentekijöiden valitsemisen perusteena tarkoitettu sen tarkastamiseen, että nämä viimeksi mainitut täyttävät henkilökuntaa ja niiden tietoteknisen palvelun valmiuksia koskevat vähimmäisedellytykset, ja että hankintaeritelmän 7.1.1 kohdassa sekä vastaavasti hankintaoppaan 2.5.1.2 kohdassa mainittu peruste on sopimuksentekoperusteena tarkoitettu tarjouksentekijän ehdottamien työntekijöiden asiassa merkityksellisen kokemuksen ja pätevyyden arvioimiseen toimitettujen työntekijöiden ansioluetteloiden ja pätevyyttä koskevien taulukoiden perusteella sekä sen arvioimiseen, pystyvätkö tarjouksentekijät täyttämään julkisen hankinnan erityistarpeet. EIP väittää myös, että kantaja on toiminut vilpillisesti väittäessään, että EIP on myöntänyt, että sen toimet olivat tarjouspyyntömenettelyihin sovellettavan oikeuden vastaisia.

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

137 Samoin kuin EIP:llä on laaja harkintavalta huomioon otettavien seikkojen osalta sen päättäessä hankintasopimuksen tekemistä koskevan tarjouskilpailun ratkaisemisesta, sillä on laaja harkintavalta tehdä ratkaisut sekä sen omaan lukuun tapahtuneen, tarjouskilpailun perusteella tehtävään sopimukseen sovellettavien sääntöjen sisällöstä että niiden soveltamisesta (ks. vastaavasti ja analogisesti yhdistetyt asiat T-376/05 ja T-383/05, TEA-CEGOS ym. v. komissio, tuomio 14.2.2006, Kok., s. II-205, 50 ja 51 kohta). EIP:lle annettu valtuus valita vapaasti ne sopimuksentekoperusteet, joiden perusteella se aikoo tehdä sopimukset sen omaan lukuun tapahtuvassa hankintasopimuksen teossa, antaa sille mahdollisuuden ottaa huomioon kullekin hankinnalle ominaiset luonteen, tavoitteen ja ominaispiirteet.

138 Hankintaoppaan määräykset on kuitenkin otettava huomioon. Hankintaoppaan 2.5 kohdassa ilmoitetaan menettelyn kulkuun sovellettavat säännöt. 2.5.1 kohdassa käsitellään erityisesti osanottajien soveltuvuuden tarkistamista ja sopimusten tekoa. Tästä viimeksi mainitusta kohdasta ilmenee muun muassa, että ”[EIP:n] hankintasopimukset tehdään hankintailmoituksessa tai hankintaeritelmässä mainittujen valinta- ja sopimuksentekoperusteiden mukaisesti, menettelyyn osallistuvien taloudellisten toimijoiden kelpoisuuden tarkistamisen jälkeen”.

139 Valintaperusteita koskevan 2.5.1.1 kohdan mukaan ”näiden perusteiden tavoitteena on määritellä, onko toimija hankintasopimuksen täytäntöönpanoon tarvittavassa taloudellisessa ja rahoituksellisessa asemassa ja onko sillä siihen tarvittavat tekniset ja ammatilliset valmiudet”. Lisäksi on määrätty, että ”[EIP] vahvistaa nämä perusteet direktiivin [2004/18] 47 ja 48 artiklan mukaisesti ja tarvittaessa ottaen huomioon artiklan 49 ja 50 säännökset”. Edelleen on täsmennetty, että ”[EIP] voi määrätä valmiuksien vähimmäistason, jonka alapuolelle jäävät tarjouksentekijät tai ehdokkaat voidaan sulkea menettelyn ulkopuolelle” ja että ”nämä rajat täsmennetään hankintailmoituksessa”.

140 Hankintaoppaan 2.5.1.2 kohdassa, jossa käsitellään sopimuksentekoperusteita, määrätään muun muassa seuraavaa:

”[Sopimuksenteko]peruste[iden] tavoitteena on mahdollistaa valinnan tekeminen sellaisista tarjouksentekijöistä, joita ei ole suljettu ulkopuolelle [valintamenettelyn päätyttyä] ja jotka siis täyttävät hankintailmoituksessa tai hankintaeritelmässä mainitut valintaperusteet.

[EIP:n] on sopimuksia tehdessään käytettävä perusteena

a) – – kun hankintasopimus tehdään [EIP:n] kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella (paras hinta/laatu-suhde), kyseessä olevan hankintasopimuksen kohteeseen liittyviä erilaisia perusteita, esimerkiksi laatua, hintaa, teknisiä ansioita, esteettisiä ja toiminnallisia ominaisuuksia, ympäristöystävällisyyttä, käyttökustannuksia, kustannustehokkuutta, myynnin jälkeistä palvelua ja teknistä tukea, toimituspäivää, toimitus- tai toteutusaikaa;

– –

Edellä a kohdan mukaisessa tapauksessa [EIP:n] on täsmennettävä kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi valitsemansa kunkin perusteen suhteellinen painotus hankintailmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa tai, jos on kyse kilpailullisesta neuvottelumenettelystä, hankekuvauksessa – –.”

141 Edellä 140 kohdassa mainituilla hankintaoppaan määräyksillä pyritään takaamaan, että EIP:lle annettua valtuutta valita sopimuksentekoperusteet käytetään tarjousten arvioinnin vaiheessa yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteita noudattaen arvioitaessa tarjouksia hankinnan ratkaisemiseksi (ks. vastaavasti ja analogisesti asia 31/87, Beentjes, tuomio 20.9.1988, Kok., s. 4635, 21 ja 22 kohta ja asia C-470/99, Universale Bau ym., tuomio 12.12.2002, Kok., s. I-11617, 90–92 kohta). Näiden määräysten tarkoituksena on nimittäin se, että kaikki kohtuullisen tarkkaavaiset ja tavanomaisen huolelliset tarjoajat voivat tulkita ratkaisuperusteita samalla tavalla ja että kaikilla tarjoajilla on näin ollen samat mahdollisuudet tarjoustensa ehtoja laatiessaan (ks. analogisesti asia C-19/00, SIAC Construction, tuomio 18.10.2001, Kok., s. I-77250, 42 kohta).

142 Näillä määräyksillä pyritään lisäksi takaamaan suhteellisuusperiaatteen noudattaminen, jolla edellytetään, että toimielinten toimet eivät saa ylittää sitä, mikä on tarkoituksenmukaista ja tarpeellista tavoiteltujen päämäärien toteuttamiseksi, ja kun on mahdollista valita tarkoitukseen soveltuvan usean toimenpiteen välillä, on valittava vähiten rajoittava toimenpide, eivätkä toimenpiteistä aiheutuvat haitat saa olla liian suuria tavoiteltuihin päämääriin nähden (ks. edellä 62 kohdassa mainittu asia Antwerpse Bouwwerken v. komissio, tuomion 57 kohta). Vaikka perusteita, joita hankintaviranomainen voi käyttää silloin kun hankintasopimus tehdään taloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella, ei ole lueteltu tyhjentävästi hankintaoppaan 2.5.1.2 kohdassa, ja vaikka tässä määräyksessä näin ollen annetaan hallintoviranomaiselle valtuus valita sen näkökulmasta parhaiten soveltuvat sopimuksentekoperusteet, tämä mahdollisuus kuitenkin koskee ainoastaan niitä perusteita, joilla pyritään selvittämään, mikä tarjouksista on taloudellisesti edullisin (ks. vastaavasti ja analogisesti asia C-532/06, Lianakis ym., tuomio 24.1.2008, Kok., s. I-251, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; edellä 109 kohdassa mainittu asia Renco v. komissio, tuomion 66 kohta, ja edellä 109 kohdassa mainittu asia Strabag Benelux v. neuvosto, tuomion 73 ja 74 kohta). Lähtökohtaisesti sellaiset sopimuksentekoperusteet, joilla ei pyritä selvittämään, mikä tarjouksista on taloudellisesti edullisin, vaan jotka liittyvät lähinnä sen arvioimiseen, kykenevätkö tarjoajat täyttämään kyseisen sopimuksen, eivät voi olla sopimuksentekoperusteita (ks. vastaavasti ja analogisesti edellä 141 kohdassa mainittu asia Beentjes, tuomion 15–19 kohta; asia C-315/01, GAT, tuomio 19.6.2003, Kok., s. I-6379, 59–67 kohta, ja em. asia Lianakis ym., tuomion 30–32 kohta). Tarjousten laatua on arvioitava itse tarjousten perusteella eikä tarjoajien hankintaviranomaisen tekemistä aiemmista sopimuksista saaman kokemuksen tai sellaisten perusteiden, kuten tarjouksentekijän valmiuden sopimuksen täytäntöönpanoon,

perusteella, jotka on tarkastettu jo tarjouksentekijöiden valinnan vaiheessa, eikä niitä voida ottaa huomioon tarjousten keskinäisessä vertailussa (edellä 141 kohdassa mainittu asia Beentjes, tuomion 15 kohta ja edellä 100 kohdassa mainittu asia TQ3 Travel Solutions Belgium v. komissio, tuomion 86 kohta).

143 Kantaja väittää kolmannella ja neljännellä kanneperusteellaan pääasiallisesti, että omilla resursseilla tapahtuvan työtiimin muodostamisen valmiutta koskeva sopimuksentekoperuste on epätäsmällinen, syrjivä ja suhteeton tavoiteltuun päämäärään nähden ja että sillä pyritään määrittelemään taloudellisesti edullisin tarjous tavalla, jonka vuoksi tämän sopimuksentekoperusteen valinta ei noudata tarjouspyyntömenettelyihin sovellettavista yleisistä oikeusperiaatteista johtuvia EIP:n velvoitteita sellaisina, kuin ne on siirretty hankintaoppaan 2.5.1.2 kohtaan.

144 Tältä osin on todettava, että sopimuksentekoperuste, joka koskee valmiutta muodostaa työtiimi omilla resursseilla, mainittiin hankintaeritelmän teknisiin perusteisiin liittyvässä kohdassa 7.1.1, jossa täsmennetään lisäksi, että ”tarjouksentekijän valmiutta asettaa työtiimi, jolla on vaadittu pätevyys, arvioidaan henkilöstöprofiilien taulukossa ja [ansioluetteloissa] annettujen tietojen perusteella”. Kysymysten ja vastausten luettelosta käy ilmi, että tällä teknisellä perusteella ”EIP halusi varmistaa, että [tarjouskilpailun voittajalla] oli riittävä määrä pätevää ja kokenutta henkilökuntaa pääasiallisen työtiimin muodostamiseen, ja että sillä oli käytettävissään myös pätevyydeltään ja kokemukseltaan asianmukainen varahenkilöstö lisätarpeita varten”. Tältä osin EIP ilmoitti, että ”henkilöstöprofiilien taulukko kertoo tarjouksentekijän sellaisen käytettävissä olevan henkilöstön pätevyyden ja kokemuksen laadusta ja laajuudesta, jonka se voi asettaa EIP:n käyttöön”. Tämä noudattaa hankintaeritelmän 4.2 kohdan sisältöä, jonka mukaan tarjouksentekijöiden oli kuvailtava ehdotettu henkilökunta hankintaeritelmän liitteenä olevassa henkilöstöprofiilien taulukossa ja jonka mukaan niiden ehdotus arvioidaan tältä osin asianmukaisen pätevyyden omaavien henkilöiden kokemuksen ja lukumäärän perusteella. EIP ilmoitti lisäksi, että ”se tutki henkilöstöprofiilien taulukon – – arvioidakseen, vaikuttaako siltä, että tarjouksentekijällä

oli riittävästi henkilökuntaa, jolla oli asianmukainen pätevyys ja riittävä kokemus [sen] tarpeisiin vastaamiseksi", ja että "tätä arviointia sovellettiin kahteen teknisistä perusteista – –: ehdotetun henkilöstön pätevyyden ja kelpoisuuden vaatimuksenmukaisuuden tasoon ja valmiuteen muodostaa työtiimi omilla resursseilla". EIP ilmoitti lisäksi, ettei se ollut "määritellyt optimaalista määrää" tarjottaville työtiimeille eikä erityisesti työtiimille, joka piti muodostaa omilla resursseilla hankintaviranomaisen lisätarpeisiin vastaamista varten. EIP täsmensi lopuksi, että "sanoilla 'omat resurssit' tarkoitettiin tarjouksentekijän – – tai sen ilmoittamien alihankkijoiden sillä hetkellä palveluksessa olevaa henkilökuntaa".

145 Aivan aluksi on todettava, ettei kantaja voi perustellusti väittää, että sopimuksentekoperuste, joka koskee valmiutta muodostaa työtiimi omilla resursseilla, oli syrjivä siksi, että se oli esteenä mahdollisuudelle käyttää alihankkijoita kaikkiin EIP:n tarpeisiin vastaamiseksi. Hankintaeritelmästä ja kysymysten ja vastausten luettelosta nimittäin ilmenee, että turvautuminen alihankkijoihin sallittiin sillä edellytyksellä, että tarjouksissa alihankkijat yksilöidään selkeästi alihankkijoiksi ja että tarjouksentekijöille oli asianmukaisesti ilmoitettu, että selkeästi yksilöidyt alihankkijat otetaan huomioon sovellettaessa tätä sopimuksentekoperustetta.

146 Kantaja ei seuraavaksi voi perustellusti väittää, että sopimuksentekoperustetta, joka koskee valmiutta muodostaa työtiimi omilla resursseilla, oli käytetty tarjouksentekijöiden valitsemisen vaiheessa. Hankintaeritelmästä nimittäin käy ilmi, että sen 6.2.3 kohdassa tarkoitettujen valintaperusteiden mukaan tarjouksentekijöiden piti ainoastaan esittää "kolme tarjouksen kannalta merkityksellistä ja todellista toimeksiantoa, jotka oli toteutettu kahden viimeisen vuoden aikana tämän tarjouspyynnön alalla", sekä "allekirjoitettu ilmoitus, joka osoitti, että [tarjouksentekijöillä] [oli] vähintään 15 palkattua työntekijää [tietotekniikan alalla] (muuta kuin hallinnollista

tukihenkilöstöä), jotka olivat olleet niiden palveluksessa ainakin kaksi vuotta". Tämä viimeksi mainittu valintaperuste, joka koski sellaisten henkilöiden vähimmäismäärää, joilla oli kokemusta ja pätevyys hankinnan alalla, erosi kyseessä olevasta sopimuksentekoperusteesta, joka koski tarjouksentekijän valmiutta mobilisoida riittävä määrä kokenutta ja pätevää henkilökuntaa vastaamaan hankintaviranomaisen lisätarpeisiin.

147 Sopimuksentekoperusteen, joka koskee valmiutta muodostaa työtiimi omilla resursseilla, valinnasta on todettava lopuksi, ettei hankintaoppaan 2.5.1.2 kohtaa eikä yleisiä oikeusperiaatteita voida tulkita siten, että jokaisen niistä perusteista, joita EIP käyttää taloudellisesti edullisimman tarjouksen selvittämiseksi, olisi välttämättä oltava määrällinen tai pelkästään hintoihin suuntautuva (ks. analogisesti edellä 109 kohdassa mainittu asia Renco v. neuvosto, tuomion 67 ja 68 kohta). Erilaiset tekijät, jotka eivät ole luonteeltaan puhtaasti määrällisiä, kuten palveluksessa olevan henkilöstön pätevyys ja yleisemmin tarjouksen tekniset ansiot, voivat vaikuttaa palveluhankintasopimuksen täytäntöönpanon laatuun, ja näin ollen tällaiseen hankintaan osallistuvan tarjouksentekijän tarjouksen taloudelliseen arvoon (ks. vastaavasti edellä 141 kohdassa mainittu asia Beentjes, tuomion 18 kohta ja asia C-27/98, Fracasso ja Leitschutz, tuomio 16.9.1999, Kok., s. I-5697, 30 kohta).

148 Edellä 144 kohdassa mainituista tarjouspyyntöasiakirjoista käy kuitenkin ilmi, että sopimuksentekoperuste, joka koskee valmiutta muodostaa työtiimi omilla resursseilla, liittyy erityisesti tarjouksentekijän ja sen yksilöimien alihankkijoiden palveluksessa olevan henkilökunnan, sellaisena kuin se on kuvattu henkilöstöprofiilien taulukossa, kykyyn vastata kokemuksen, kelpoisuuden ja määrän perusteella hankintaviranomaisen lisätarpeisiin. Kyse on siis perusteesta, joka koskee ainakin osittain tarjouksentekijöiden kykyä panna hankintasopimus täytäntöön kokonaisuudessaan, lisäpalvelujen tuottaminen mukaan lukien. Tässä suhteessa tällainen peruste ei ole hankintaoppaan 2.5.1.2 kohdassa tarkoitettu sopimuksen tekemisen peruste, joka liittyy ainoastaan sellaisten lisäpalvelujen laatuun, joita jokainen tarjouksentekijä mahdollisesti suorittaa omilla resursseillaan, ja näin ollen jokaisen tällaisia suorituksia koskevan tarjouksen suhteelliseen taloudelliseen etuun (ks. vastaavasti ja analogisesti

edellä 142 kohdassa mainittu asia Lianakis ym., tuomion 31 kohta; asia T-211/07 AWWW/FEACVT, tuomio 1.7.2008, 60 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa, ja asia T-465/04, Evropaïki Dynamiki v. komissio, tuomio 10.9.2008, 65 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

149 Vaikka sopimuksentekoperusteella, joka koskee valmiutta muodostaa työtiimi omilla resursseilla, piti voida arvioida erityisesti sitä, oliko tarjouksentekijällä riittävä määrä pätevää ja kokenutta henkilökuntaa vastaamaan EIP:n lisäpalvelupyyntöihin, se oli muotoiltu epämääräisesti ja epätarkasti, sillä, kuten erityisesti hankintaeritelmän 4.2 kohdasta käy ilmi, kyseisen henkilöstön osalta ei ollut ennalta määritelty mitään optimaalista lukumäärää, eikä EIP ollut ilmoittanut tarjouksentekijöille tältä osin tarkkaa määrällistä tietoa. Tosin hankinnan alan kuvausta koskevassa hankintaeritelmän 1.2 kohdassa ilmoitettiin, että kymmenen henkilöä, jotka eivät kuuluneet EIP:n henkilökuntaan, oli varattuna kyseessä olevaan tietotekniikkasovellukseen liittyviin hankkeisiin ja että sillä hetkellä käynnissä oli kymmenkunta hanketta. Lisäksi oli ilmoitettu, että tulevina vuosina erityisesti hankkeiden toiminnan volyymin piti vähetä niin, että potentiaalisten tarjouksentekijöiden oli pidettävä hankintaeritelmässä mainittuja lukuja enimmäismäärinä. Sen jälkeen oli kuitenkin välittömästi täsmennetty, ettei ollut poissuljettu, että EIP:n hyväksymistä uusista lainatoimeksiannoista tai erityisistä operaatioista saattoi syntyä hankkeiden osalta uusia toimintahuippuja.

150 Koska tarjouskilpailun voittanut tarjoaja oli myös jo paikalla oleva palvelujen tuottaja, joka vastasi kyseessä olevaan tietotekniikkasovellukseen liittyvien hankkeiden kehittämisestä, ylläpidosta, tukipalveluista ja toiminnasta, se myös pystyi parhaiten arvioimaan kokemuksensa perusteella, mitkä olivat EIP:n todelliset tarpeet omista resursseista muodostettavaa työtiimiä koskevan valmiuden osalta hankintasopimuksen täytäntöönpanon yhteydessä mahdollisesti ilmeneviin EIP:n lisäpalvelupyyntöihin vastaamiseksi. Tästä seuraa, että sopimuksentekoperusteen, joka koskee valmiutta

muodostaa työtiimi omilla resursseilla, epätarkkuus on käytännössä saattanut suosia jo paikalla olevaa tarjouksentekijää muiden tarjouksentekijöiden vahingoksi ja erityisesti kantajan vahingoksi, mikä loukkaa yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, jonka mukaan tarjouksentekijöillä on oltava samat mahdollisuudet niiden laatiessa tarjouksensa ehdot.

151 Näin ollen on todettava, että suhteellisuusperiaate ja yhdenvertaisen kohtelun periaate sekä hankintaoppaan 2.5.1.2 kohta, jolla nämä periaatteet pannaan täytäntöön, ovat esteenä sille, että tässä tarjouspyyntömenettelyssä EIP ottaa huomioon tarjouksentekijöiden valmiudet toteuttaa kaikki hankintasopimuksen yhteydessä odotettavissa olevat palvelut ei tarjouksentekijöiden valintaperusteena vaan sopimuksentekoperusteena, ja sille, että se perustaa arviointinsa tältä osin epätarkkaan perusteeseen, joka on käytännössä omiaan suosimaan tarjouskilpailun voittajaa, joka oli myös paikalla jo oleva sopimuskumppani, joka oli aikaisemmin hoitanut kyseisiä palveluja.

152 Edellä esitetyn perusteella on syytä hyväksyä kolmas ja neljäs kanneperuste.

Kuudes kanneperuste

– Asianosaisten lausumat

153 Kantaja väittää, että EIP rikkoi varainhoitoasetuksen 99 artiklaa ja soveltamissääntöjen 148 artiklan 1 ja 2 kohtaa sekä loukkasi yhdenvertaisen kohtelun, avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita, sellaisina kuin ne on vahvistettu varainhoitoasetuksen 89 artiklassa, tarkasteltuna yhdessä sen johdanto-osan 18 perustelukappaleen kanssa,

ja oikeuskäytännössä, komission käytänteissä tai oikeuskirjallisuudessa, tehdessään hankintasopimuksen tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa sen jälkeen, kun tämä oli, oltuaan salaisesti yhteydessä EIP:hen, muuttanut olennaisesti tarjoustaan sekä hinnan että laadun osalta. Kantajan mukaan 31.1.2008 päivätystä muistiosta käy ilmi, että tarjousten avaamisen ja arvioimisen jälkeen arviointikomitea oli suositellut tarjouskilpailun voittajan tarjousta. Todettuaan kuitenkin, että tämä tarjous oli korkein kaikista tarjouksista, arviointikomitea päätti järjestää tapaamisen tarjouskilpailun voittajan kanssa saadakseen selvennystä tarjouksen tiettyihin avoimena oleviin kohtiin, erityisesti sen taloudellisiin osiin, ennen tarjouspyyntömenettelyn jatkamista. Tässä tapaamisessa tarjouskilpailun voittanut tarjoaja on kantajan mukaan muuttanut olennaisesti tarjoustaan alentaen palvelun suunniteltua hintaa ja heikentäen vastaavasti sen laatua. Tarjouskilpailun voittanut tarjoaja oli kantajan mukaan erityisesti luvannut alentaa tarjouksessaan olevaa hintaa muuttamalla muun muassa hankintasopimuksesta vastaavan henkilöstön kokoonpanoa tasapainoisemmaksi ja tarjoamaan näin määrällisesti vähemmän kokeneita asiantuntijoita. Näiden lainvastaisten neuvottelujen jälkeen EIP on kantajan mukaan päättänyt tehdä hankintasopimuksen tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa. Tästä seurasi, että EIP:n lopulta valitsema tarjous oli olennaisesti erilainen, ja mikä tärkeintä, hankintaeritelmässä ilmoitettujen sopimuksentekoperusteiden suhteelliseen painotukseen nähden laadultaan heikompi kuin se, jota arviointikomitea oli arvioinut. Tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan lopullisen tarjouksen heikompaa laatua suhteessa sen alkuperäiseen tarjoukseen ei ole kantajan mukaan otettu huomioon tarjousten keskinäisessä vertailussa, sellaisena kuin arviointikomitea on sen toteuttanut.

154 Kantaja pyytää unionin yleistä tuomioistuinta vertaamaan tältä osin tarjouskilpailun voittaneen tarjouksen mukaisen henkilökunnan kokemusta sen lopulta tarjoaman henkilökunnan kokemukseen ja toteamaan, että ilman EIP:n kanssa käytyjä lainvastaisia neuvotteluja ja riidanalaiseen päätökseen liittyviä ilmeisiä arviointivirheitä hankintasopimus olisi tehty kantajan kanssa. Kantaja väittää, että jos tarjouskilpailumenettelyssä olisi noudatettu yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja se olisi ollut avoin,

myös kantaja olisi voinut parantaa merkittävästi alkuperäistä tarjoustaan valittuihin sopimuksentekoperusteisiin nähden ja olisi siten myös voinut voittaa tarjouskilpailun.

155 EIP kiistää kantajan perustelut ja vaatii, että kuudes kanneperuste on hylättävä. Se huomauttaa, ettei varainhoitoasetuksella eikä soveltamissäännöillä ole tarkoituksena säännellä tarjouspyyntömenettelyä. Kantajalla ei sen mukaan lisäksi ole intressiä tämän kanneperusteen esittämiseen. EIP:n mukaan tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa neuvoteltiin vasta sen jälkeen, kun tarjousten keskinäisen vertailun vaihe, jossa sopimuspuoleksi valitun tarjoajan tarjous sijoittui ensimmäiselle sijalle ja kantajan tarjous toiselle sijalle, oli päättynyt, eli siis ajankohtana, jolloin valittu tarjouksentekijä oli jo voittanut tarjouskilpailun. Näiden yhteydenottojen ei siis pidä katsoa tapahtuneen hankintasopimusmenettelyn aikana hankintaoppaan 2.5.2 kohdassa tarkoitetulla tavalla, tai edes varainhoitoasetuksen 99 artiklassa, johon kantaja on vedonnut, tarkoitetulla tavalla. Nämä yhteydenotot eivät sen mukaan missään tapauksessa koskeneet tarjousten keskinäisessä vertailussa ensimmäiseksi sijoittuneen tarjouskilpailun voittaneen tarjouksen muuttamista, eivätkä johtaneet sellaiseen tulokseen. Ne koskivat ainoastaan sitä, miten sopimuksentekopuoleksi valittu tarjoaja aikoi panna hankintasopimuksen täytäntöön tekemänsä tarjouksen mukaisesti, mutta eivät missään tapauksessa olleet luonteeltaan sellaisia, että ne olisivat muuttaneet tarjousten keskinäisen vertailun mukaista sijoitusta. Taloudelliselta kannalta vanhempien ohjelmistosuunnittelijoiden ja välitason ohjelmistosuunnittelijoiden suunniteltujen päiväkorvausten vähentäminen sekä ehdotetun pääasiallisen työtiimin tiettyjen vanhempien ohjelmistosuunnittelijoiden korvaaminen nuoremmilla jäsenillä ei olisi muuttanut tarjouskilpailun voittaneen tarjouksen sijoitusta suhteessa muilta tarjouksentekijöiltä saatuihin tarjouksiin, joihin kantajan tarjous kuului, eikä niistä ole siten aiheutunut vahinkoa viimeksi mainituille. Teknisten perusteiden kannalta siitä, että tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan ehdottaman pääasiallisen työtiimin tietyt vanhemmat ohjelmistosuunnittelijat korvattiin sen henkilökunnan nuoremmilla jäsenillä, ei johtanut sen tarjouksen teknisten ansioiden suhteelliseen heikkenemiseen, koska korvaava henkilöstö sisältyi kyseisen tarjouksen liitteenä olevaan henkilöstöprofiilien taulukkoon ja koska tämän tarjouksen teknisiä ansioita oli arvioitu ehdotetun pääasiallisen työtiimin jäsenten ansioluetteloista ilmenevän pätevyyden perusteella sekä myös kyseiseen henkilöstöprofiilien taulukkoon sisältyvien henkilöiden pätevyyden perusteella. Viittaus mahdollisimman tasapainoisen työtiimin kokoonpanoon ei sen

mukaan tarkoittanut, että sopimuspuoleksi valitun tarjoajan tarjouksessa ehdotettua pääasiallista henkilökuntaa, josta muodostui hankintasopimuksen täytäntöönpanosta vastaava työtiimi, aiottiin muuttaa, vaan ainoastaan sitä, että tästä henkilökunnasta voitiin muodostaa tasapainoisempi työtiimi kuin tarjouksentekijän kyseessä olevaa tietotekniikkasovellusta koskevan aikaisemman hankintasopimuksen täytäntöönpanoa varten jo muodostama tiimi. EIP katsoo, että asiaan sovellettavasta oikeuskäytännöstä ei näin ollen voida päätellä, että EIP:n ja tarjouksentekijän väliset yhteydenotot, jotka tapahtuivat tarjousten keskinäisen vertailun vaiheen jälkeen, ovat vaikuttaneet riidanalaisen päätöksen pätevyyteen, eikä kantaja voi tässä asiassa perustellusti vedota yhdenvertaisen kohtelun tai avoimuuden periaatteen loukkaamiseen.

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

156 Kantaja ei voi perustellusti väittää, että varainhoitoasetuksen 89 ja 99 artiklaa ja soveltamissääntöjen 148 artiklan 1 ja 2 kohtaa on rikottu, koska tarjouskilpailumenettely ja riidanalainen päätös eivät kuulu varainhoitoasetuksen eivätkä varsinkaan sen soveltamissääntöjen soveltamisalaan (ks. edellä 87 kohta). Kuudes kanneperuste on siis hylättävä perusteettomana siltä osin kuin se perustuu tällaiseen rikkomiseen.

157 Tätä kuudetta kanneperustetta on kuitenkin tutkittava siltä osin kuin siinä esitetään väite, joka koskee sellaisten yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteiden loukkaamista, joita voidaan soveltaa tarjouspyyntömenettelyyn ja riidanalaiseen päätökseen edellä 88 kohdassa esitetyistä syistä. Mainittujen periaatteiden merkitys sekä niiden tavoite ja tehokas vaikutus huomioon ottaen niiden noudattaminen on varmistettava myös käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisessa erityisessä tarjouskilpailussa, ja samalla on tarvittaessa huomioitava tälle viimeksi mainitulle menettelylle ominaiset erityispiirteet.

158 Tästä on korostettava, että koska tässä asiassa oli kyse omaan lukuun toteutettavasta palveluhankinnasta, jonka arvioitu kustannus yhteensä ilman arvonlisäveroa oli 3 500 000 euron ja 7 000 000 euron välillä, EIP päätti toteuttaa hankintasopimuksen hankintaoppaan määräysten mukaisesti avointa menettelyä noudattaen, julkaista hankintailmoituksen virallisessa lehdessä, laatia hankintaeritelmän, jossa määritellään hankinnan yksityiskohtaiset säännöt ja ehdot, sopimuksentekoperusteet mukaan lukien, sekä pyytää kaikkia taloudellisia toimijoita, jotka olivat sitä pyytäneet, jättämään tarjouksen tällä perusteella.

159 Näin ollen hankintaoppaan määräyksiä ja tarvittaessa direktiivin 2004/18 säännöksiä, joihin hankintaoppaan määräyksissä viitataan, oli pidettävä asiaa koskevina oikeussääntöinä, joiden mukaisesti tarjouspyyntömenettely oli toteutettava, ja EIP:n oli hankintaviranomaisena noudatettava tarkasti sen itsensä vahvistamia sopimuksentekoperusteita, ei ainoastaan varsinaisessa tarjouspyyntömenettelyssä, jonka tarkoituksena oli tarjousten keskinäinen vertailu ja tarjouskilpailun voittajan valinta, vaan myös yleisemmin kyseessä olevan hankinnan täytäntöönpanovaiheen päättymiseen asti (ks. vastaavasti edellä 89 kohdassa mainittu asia komissio v. CAS Succhi di Frutta, tuomion 115 kohta).

160 Jos sellaisen tarjouksentekijän tarjous, jota ei ole suljettu pois tarjousmenettelystä ja joka täyttää hankintailmoituksessa tai hankintaeritelmässä mainitut valintaperusteet, ei hankintaviranomaisen mielestä vaikuta taloudellisesti edullisimmalta suhteessa hankintailmoituksessa tai hankintaeritelmässä mainittuihin sopimuksentekoperusteisiin, sen on hankintaviranomaisena hylättävä tämä tarjous, mutta sillä ei kuitenkaan ole oikeutta muuntaa hankinnan yleistä rakennetta muuttamalla jotain sopimuksenteon keskeisistä ehdoista. Jos hankintaviranomainen olisi tarjouskilpailumenettelyn aikana oikeutettu halutessaan muuttamaan tarjouskilpailun ratkaisemisen varsinaisia ehtoja, tätä tarkoittavan ja merkityksellisissä sovellettavissa säännöksissä esitetyn nimenomaisen valtuutuksen puuttuessa, sopimuksen tekemistä sääntelevät ehdot, sellaisina kuin niistä on alun perin määrätty, vääristyisivät (edellä 89 kohdassa mainittu asia komissio v. CAS Succhi di Frutta, tuomion 120 kohta). Lisäksi tällainen käytäntö loukkaisi väistämättä avoimuusperiaatetta ja tarjouksentekijöiden yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, sillä menettelyn ehtojen yhtenäinen soveltaminen

ja objektiivisuus eivät enää olisi taattuja (edellä 89 kohdassa mainittu asia komissio v. CAS Succhi di Frutta, tuomion 121 kohta).

161 Nämä periaatteet kuvastuvat hankintaoppaan 2.5.2 kohdasta, jossa todetaan muun muassa, että ”sopimuksentekomenettelyn aikana [EIP] ei hyväksy mitään sellaisia neuvotteluja ehdokkaiden tai tarjouksentekijöiden kanssa, jotka saattaisivat vaarantaa menettelyn objektiivisuuden tai taloudellisten toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteen” ja että jos ”[EIP] sitä vastoin ottaa kirjallisesti yhteyttä ehdokkaisiin tai tarjouksen tekijöihin saadakseen selvennystä näiden hakemuksen tai tarjouksen täsmällisistä kohdista”, ”tällaiset yhteydenotot eivät voi johtaa muutoksiin osallistumishakemuksen tai tarjouksen ehdoissa”.

162 Tässä tapauksessa hankintaeritelmän alan kuvausta koskevassa 1.2 kohdassa todettiin, että kyseistä tietotekniikkasovellusta käytti noin 600 henkilöä, että hankkeiden ylläpidosta tai tukipalveluista ja toiminnasta huolehti noin kymmenen hengen suuruinen, muiden kuin EIP:n palveluksessa olevien työntekijöiden ryhmä (neljä henkilöä työskenteli ylläpidossa ja kuusi hankkeissa) ja että sillä hetkellä oli käynnissä kymmenkunta hanketta. Eritelmässä täsmennettiin lisäksi, että neljä EIP:n henkilöstön jäsentä toimi hankkeen valvojina tai hallinnoijina, mutta että he olivat myös yhä useammin mukana teknisessä toiminnassa eli arkkitehtuuriin liittyvissä keskusteluissa. Lähitulevaisuudessa oli tarkoitus käynnistää koodien tarkastusmenettelyjä. Oli myös odotettavissa, että tulevina vuosina hanketoiminnan volyymi pienenee, joten potentiaalisten tarjouksentekijöiden oli syytä pitää EIP:n mainitsemia numerolukuja enimmäismäärinä, vaikkei voitu sulkea pois sitä, että EIP:n hyväksymistä uusista lainatoimeksiannoista tai erityisistä operaatioista olisi saattanut syntyä hankkeiden osalta uusia toimintahuippuja.

163 Hankintaeritelmän henkilöstöprofiiliin liittyvän 6.5. kohdan mukaan tarjouksentekijän oli esitettävä käytettävissä olevasta henkilöstöstä kokonaisuudessaan selkeä osaamisalueista kertova profiili täyttämällä henkilöstöprofiilien taulukko. Tässä taulukossa

yksi ja sama henkilöstön jäsen voitiin kirjata ainoastaan yhteen profiiliin. Tarjouksentekijöiden oli lisäksi toimitettava käytettävissä olevien resurssien pääsiallisten jäsenten nimettömät ansioluettelot, joiden piti vastata henkilöstöprofiilien taulukossa ilmoitettuja eri henkilöprofiileja (jäljempänä pääasiallinen työtiimi). Pääasiallisen työtiimin jokaisen jäsenen tarkka työnantaja (ryhmätarjouksen tai alihankinnan tapauksessa vastaava jäsen) oli ilmoitettava jokaisessa ansioluettelossa. Henkilöstöprofiilien taulukossa yksilöidyille jokaiselle viidelle tyyppiprofiilille vaadittavien ansioluetteloiden vähimmäismäärä oli määritelty hankintaeritelmän 1.2 kohdassa annettujen tietojen kanssa yhtenevästi seuraavasti: kaksi hallinnoinnin järjestelmäanalyytikon ansioluetteloa, kaksi teknisen arkkitehtuurin asiantuntijan ansioluetteloa, kaksi nuoremman ohjelmistosuunnittelijan ansioluetteloa, kuusi välitason ohjelmistosuunnittelijan ansioluetteloa, kaksi vanhemman ohjelmistosuunnittelijan ansioluetteloa. Samaa ansioluetteloa ei lisäksi saanut esittää useampaan kuin yhteen profiiliin.

164 Hankintaeritelmän hintaprofiiliin liittyvässä kohdassa 6.8 ilmoitettiin muun muassa, että hinnat oli ilmoitettava euroina ilman arvonlisäveroa. Niihin piti sisällyttää kaikentyyppiset kulut, joita EIP ei erikseen korvaa. Tarjouksentekijän piti täyttää hintaprofiilien taulukko, joka oli hankintaeritelmän liitteenä. Jatkuvien palvelujen ja yksittäisten palvelujen kustannukset piti esittää päiväkorvauksina. Jos tarjouksentekijä tai palveluntuottaja halusi soveltaa erilaista korvausta normaalin työajan ulkopuolella eli kello 19 jälkeen ja ennen kello kahdeksaa suoritettuihin palveluihin ja viikonlopun tai lomien aikana suoritettuihin palveluihin, myös ne oli ilmoitettava selvästi taulukossa. Viimeksi mainittuja sovellettaisiin myös sellaisiin palveluihin, jotka liittyvät hanketoiminnassa mahdollisesti ilmenevien uusien toimintahuippujen hoitamiseen (ks. edellä 162 kohta).

165 Hankintaeritelmän sopimuksentekoperusteita koskevassa 7.1 kohdassa ilmoitettiin, että sopimus tehdään valitsemalla sopimuksentekoperusteiden ja niiden suhteellisten painotusten perusteella taloudellisesti edullisin tarjous (ks. edellä 3 kohta).

Teknisten perusteiden osalta hankintaeritelmän 7.1.1 kohdassa täsmennettiin, että ehdotetun henkilökunnan kelpoisuuden ja pätevyyden vaatimuksenmukaisuuden tasoa ja omilla resursseilla tapahtuvan työtiimin muodostamisen valmiutta koskevat perusteet, joiden osuus oli yhteensä 60 prosenttia yleisarvosanasta, arvioitaisiin ja luokiteltaisiin tukeutuen täydennettyyn henkilöstöprofiilien taulukkoon ja tarjouksentekijöiden ansioluettelon muodossa esittämään pääasialliseen työtiimiin hankintaeritelmän 6.5 kohdassa määritellyllä tavalla. Tämä vahvistettiin tarjouksentekijöille kysymysten ja vastausten luettelossa. Taloudellisen perusteen osalta hankintaeritelmän 7.1.2 kohdassa täsmennettiin, että jokaisen tarjouksentekijän hintaprofiili arvioitaisiin ja luokiteltaisiin jokaiselle tarjouksentekijälle laskettavan keskimääräisen painotetun päiväkorvauksen perusteella. Painotus, jossa otettiin huomioon niiden henkilöiden profiilit, joita kaikkein todennäköisimmin käytetään sopimuksen täytäntöönpanossa, oli täsmennetty hintaprofiilien taulukossa. Lopuksi hankintaeritelmän 7.1.1 ja 7.1.2 kohdassa määrättiin, että EIP voi kutsua tarjouksentekijät tapaamisiin, mutta tarjouksentekijät eivät kuitenkaan saa muuttaa kirjallisen tarjouksensa ehtoja sen jälkeen, kun tarjous on jätetty.

166 Teknisellä tasolla henkilöstöprofiilien taulukkoa varten jokaiselle viidelle tyyppiprofiilille oli täsmennettävä yleisesti ja niihin jokaiseen liittyville osaamisalueille saatavilla olevan henkilökunnan määrä, ja erottaa siitä ”ne henkilökunnan jäsenet, joilla on yhteensä alle kolmen vuoden kokemus”, ”ne henkilökunnan jäsenet, joilla on yli kolmen vuoden kokemus” sekä ”ne henkilökunnan jäsenet, joilla on yli kahden vuoden kokemus palvelujen tarjoajan palveluksessa”.

167 Talouden tasolla hintaprofiilien taulukkoa varten jokaiselle hintaprofiilille ja palvelutyypille oli annettava keskimääräinen päiväkorvaus. Kunkin palvelutyypin keskimääräisten päiväkorvausten suhteelliset painotukset määriteltiin seuraavalla tavalla: 45 prosenttia pisteistä jatkuvien palvelujen kustannukselle, 45 prosenttia pisteistä yksittäisten palvelujen kustannukselle, 5 prosenttia pisteistä normaalin työajan ulkopuolella suoritetuille palveluille ja 5 prosenttia pisteistä viikonloppuisin ja loma-aikoina

suoritetuille palveluille. Kunkin tyyppiprofiilin päiväkorvausten suhteelliset painotukset hankintaeritelmän 7.1.2 kohdan mukaan ja hankintaeritelmän 6.5 kohdasta ilmenevät todennäköisesti kaikkein eniten käytettävät profiilit huomioon ottaen olivat 15 prosenttia pisteistä hallinnoinnin järjestelmäanalyytikon profiilille, 15 prosenttia pisteistä teknisen arkkitehtuurin asiantuntijan profiilille, 15 prosenttia pisteistä nuoren ohjelmistosuunnittelijan profiilille, 40 prosenttia pisteistä välitason ohjelmistosuunnittelijan profiilille ja 15 prosenttia pisteistä vanhemman ohjelmistosuunnittelijan profiilille.

168 Tässä tapauksessa 31.1.2008 päivätystä muistiosta ja EIP:n 15.12.2009 päivätyssä kirjeessään antamista selvityksistä ilmenee, että tarjousten keskinäisen vertailun vaiheen jälkeen EIP:tä alkoi arveluttaa se, että tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjous, joka oli sijoittunut ensimmäiseksi, oli kaikkein kallein, ja tämän vuoksi se päätti järjestää tapaamisen tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa avoinna olevien kysymysten ja erityisesti tämän tarjouksen taloudellisten seikkojen selkeyttämiseksi ennen tarjouspyyntömenettelyn jatkamista. 31.1.2008 päivätystä muistiosta ilmenee lisäksi, että tämä tapaaminen oli 29.1.2008 ja tarjouskilpailun voittanut tarjoaja ilmoitti siinä hankintaviranomaiselle, että se voisi pyrkiä muodostamaan tasapainoisemman työtiimin (joka tuolloin muodostui lähes yksinomaan vanhemmista erityisasiantuntijoista) ja laskemaan vanhemman ohjelmistosuunnittelijan profiilin henkilökunnan päiväkorvauksen 750 eurosta 720 euroon ja välitason ohjelmistosuunnittelijan profiilin henkilökunnan päiväkorvauksen 665 eurosta 650 euroon. EIP:n tietotekniikkaosaston johtaja päätti vasta tämän kokouksen jälkeen ja tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan näin muotoillut esitykset huomioon ottaen 31.1.2008 arviointikomitean suosituksesta tehdä sopimuksen tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa, ja tämän jälkeen EIP:n pääjohtaja vahvisti päätöksen (ks. edellä 20 ja 43 kohta). EIP allekirjoitti hankintasopimuksen 12.6.2008 ja tarjouskilpailun voittanut tarjoaja 17.6.2008 (ks. edellä 8 kohta). Ilmoitusten julkaisemista koskevan, hankintaoppaan 2.4.1 kohdan määräysten mukaan menettely päättyy hankintasopimuksen allekirjoittamisen päivänä ja tämän mukaisesti tarjouspyyntömenettely päätettiin 17.6.2008 eli puitesopimuksen allekirjoittamisen päivänä. Tästä seuraa, ettei EIP voi perustellusti

väittää, että 29.1.2008 hankintasopimus oli jo tehty tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa ja että tarjouspyyntömenettely oli jo päättynyt silloin, kun tapaaminen oli pidetty.

169 Lisäksi EIP:n toimittamista asiakirjoista ilmenee, että tarjousten keskinäisen vertailun jälkeen EIP ei ollut täysin tyytyväinen tulokseen, joka oli saatu sovellettaessa sopimuksentekoperusteiden suhteellisia painotuksia, eli 75 prosenttia pisteistä teknisille perusteille ja 25 prosenttia pisteistä taloudelliselle perusteelle, joiden perusteella esiin nousi tarjous, jolla oli hyvin suuret tekniset ansiot, mutta jonka kokonaishinta oli muita tarjouksia korkeampi, mikä sai EIP:n muun muassa järjestämään 29.1.2008 pidetyn tapaamisen. Asiakirjoista ilmenee myös, että tämä viimeisin tapaaminen antoi tarjouskilpailun voittaneelle tarjoajalle mahdollisuuden vastata EIP:tä arveluttaneisiin, sen tarjouksessa annettuun kokonaishintaan liittyneisiin seikkoihin, jotka hankintaviranomainen oli tuonut esiin, ja että tämä oli siis hankintasopimuksen tekemisessä ratkaisevaa. Tarjouskilpailun voittanut tarjoaja oli kokouksessa nimittäin suostunut alentamaan tarjouksessa esittämäänsä kokonaishintaa laskemalla vanhemman ohjelmistosuunnittelijan profiilia ja välitason ohjelmistosuunnittelijan profiilia vastaavia päiväkorvauksia siitä, millaisina ne oli yksilöity henkilöstöprofiilien taulukossa, sekä pyrkimällä muodostamaan tasapainoisemman työtiimin (joka tuolloin muodostui lähes yksinomaan vanhemmista erityisasiantuntijoista). Tästä näkökulmasta katsottaessa menetelmää, jossa komitean jäsenet ovat 29.1.2008 pidetyn tapaamisen jälkeen pysyneet aiemmassa suosituksessaan hankintasopimuksen tekemisestä tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa, mikä ilmenee 31.1.2008 päivätystä muistiosta, ei voida pitää osoituksena uudesta tarjousten keskinäisestä vertailusta vaan siitä, että arviointikomitea vain toisti aikaisemman ilmoituksensa ja otti siinä huomioon, että tarjouskilpailun voittanut tarjoaja oli vastannut hankintaviranomaisen esille tuomiin sitä arveluttaneisiin taloudellisluonteisiin seikkoihin.

170 Tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjouksessaan täydentämässä ja siihen liittämässä hintaprofiilien taulukossa ilmoitettujen päiväkorvausten alentaminen johti lopulta niiden ehtojen muuttamiseen, joiden perusteella arviointikomitea oli arvioinut tarjouskilpailun voittajan tarjousta taloudellisesti.

171 Menetelmällä, jonka avulla tarjouskilpailun voittanut tarjoaja huolehti ”tasapainoisemman työtiimin muodostamisesta (joka tällä hetkellä muodostuu lähes yksinomaan vanhemmista erityisasiantuntijoista)’ viitataan EIP:n 26.2.2010 päivätyissä huomautuksissaan antaman selvityksen mukaan siihen, että ’[29.1.2008] pidetyssä kokouksessa [tarjouskilpailun voittanut tarjoaja] o[li] ehdottanut tiettyjen sen erityisasiantuntijoiden [jotka vastasivat ehdotettuja vanhempia ohjelmistosuunnittelijoita] korvaamista nuoremmalla henkilökunnalla”. Nyt käsiteltävän asian kaltaisessa tilanteessa, jossa EIP käytännössä pyrkii saamaan tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan laskemaan sen tarjouksessa esitettyä kokonaishintaa niin, että se tulee lähemmäksi muiden tarjoajien tarjouksissaan esittämiä hintoja, ainoa uskottava selitys tällaiselle menetelmälle on, että tarjouskilpailun voittanut tarjoaja aikoo käytännössä korvata jotkut ehdotetun ensisijaisen työtiimin vanhemmista ohjelmistosuunnittelijoista henkilökunnan nuoremmilla jäsenillä. Nimittäin koska palvelulle esitetty kokonaishinta määräytyy suoraan painotetusta keskimääräisestä päiväkorvauksesta pääasialliselle työtiimille, joka on määritelty kaikkein todennäköisimmin käytettäväksi työtiimiksi siinä tapauksessa, että tarjouksentekijä saa sopimuksen, tätä korvausta voidaan tosiasiallisesti alentaa vaihtamalla tarjouksessa ehdotetun pääasiallisen työtiimin kaikkein kallein ja kaikkein pätevin henkilökunta, eli vanhemmat erityisasiantuntijat, joita vastaa vanhemman ohjelmistosuunnittelijan profiili, vähemmän kalliiseen ja vähemmän pätevään henkilökuntaan, eli nuorempiin erityisasiantuntijoihin, joita voi vastata välitason ohjelmointisuunnittelijan ja nuoren ohjelmointisuunnittelijan profiilit, kuten EIP:n 26.2.2010 päivätyistä huomautuksista ilmenee.

172 EIP ei ole toimittanut mitään näyttöä siitä, että 29.1.2008 pidetyssä kokouksessa annetuista määräyksistä huolimatta henkilöt, joita tarjouskilpailun voittanut tarjoaja tosiasiallisesti on käyttänyt sopimuksen täytäntöönpanossa, ovat niitä, jotka muodostivat sen tarjouksessa ansioluetteloiden perusteella ehdotetun pääasiallisen työtiimin, jonka perusteella arviointikomitea oli arvioinut tämän tarjouksen teknisesti ja taloudellisesti. Lisäksi on todettava, että 26.2.2010 päivätyissä huomautuksissaan EIP ei väitä, ettei tarjouksentekijän tarjouksessa ansioluetteloiden muodossa ehdotettua pääasiallista työtiimiä olisi muutettu 29.1.2008 pidetyn kokouksen jälkeen, vaan ainoastaan, että tätä muutosta ei voida rinnastaa mainitun tarjouksen tosiasialliseen

muuttamiseen, koska vanhempien erityisasiantuntijoiden sijasta käytettävä nuorempi henkilökunta oli jo mukana tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tähän tarjoukseen täydentämässä ja liittämässä henkilöstöprofiilien taulukossa. Koska tarjousten keskinäinen vertailu teknisellä tasolla oli kuitenkin etenkin tarjouksentekijän ehdottaman pääasiallisen työtiimin henkilöiden pätevyyden vertailua, sellaisena kuin se ilmeni näiden henkilöiden tarjoukseen liitetyistä ansioluetteloista, mahdollisimman tasapainoisen pääasiallisen työtiimin muodostaminen, joka toteutettiin korvaamalla tietyt vanhemmat ohjelmistosuunnittelijat nuoremmalla henkilökunnalla, vaikka se olisi tapahtunut ottamalla mukaan henkilöitä, jotka oli jo mainittu tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjoukseensa liittäneessä henkilöstöprofiilien taulukossa, johti väistämättä sellaisten ehtojen jälkeenpäin tapahtuneeseen muuttamiseen, joiden perusteella arviointikomitea oli arvioinut tämän tarjouksen sekä teknisellä että taloudellisella tasolla.

173 Lisäksi vaikuttaa siltä, että EIP pyrkii perustelemaan tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan 29.1.2008 pidetyssä tapaamisessa tekemää ehdotusta sillä, kuten hankintailmoituksessa todettiin, ettei sopimuksen täytäntöönpanossa tosiasiallisesti käytettävän työtiimin pidä välttämättä olla yhtä pätevä kuin se, joka oli tähän asti huolehtinut tämän tietojärjestelmän ylläpidosta, tuesta ja kehittämisestä (ks. edellä 162 kohta) ja jota oli käytetty hankintaeritelmässä referenssinä sen pääasiallisen työtiimin kokoonpanon määrittelemiseksi, jonka perusteella tarjouksentekijöiden tarjouksia nimenomaisesti arvioitaisiin sekä teknisellä että taloudellisella tasolla (ks. edellä 163 kohta). Jos oletetaan, että tarjouskilpailun voittaneelle tarjoajalle sopimuksen täytäntöönpanemiseen tosiasiassa riittää tähän asti tästä sovelluksesta vastuussa ollutta henkilökuntaa vähemmän pätevä henkilökunta, se ei kuitenkaan riitä perusteeksi sille, että tarjouskilpailun voittanut tarjoaja muuttaa sen pääasiallisen työtiimin kokoonpanoa, jota se oli tarjouksessaan ehdottanut työtiimiksi, jota käytettäisiin siinä tapauksessa, että se saisi sopimuksen, tässä tarjouksessa esitetyn kokonaishinnan alentamiseksi ja täyttääkseen tällä tavoin hankintaviranomaisen esittämän sopimuksen saamiseen liittyvän uuden vaatimuksen. Tässä on nimittäin kyse sellaisen ehtojen jälkeenpäin

tapahtuvasta muuttamisesta, joiden perusteella arviointikomitea on arvioinut tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjouksen sekä teknisellä että taloudellisella tasolla ilman, että hylätyille tarjouksentekijöille, joihin kantaja kuuluu, olisi annettu samaa mahdollisuutta omien tarjoustensa muuttamiseen.

174 Edellä esitetystä seuraa, että käsiteltävän asian tilanteessa EIP ei voi perustellusti väittää, että 29.1.2008 pidetyssä tapaamisessa ainoana tarkoituksena oli ollut keskustella tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa sopimuksen tietyistä soveltamissäännöistä eikä muuttaa tämän viimeksi mainitun tarjouksen sisältöä sopimuksen tekemiseksi tämän kanssa.

175 Edellä esitetystä seuraa myös, että nämä muutokset ovat vääristäneet tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjouksen taloudellisen arvioinnin lisäksi myös sen teknistä arviointia. EIP:n ja tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan välinen yhteydenpito on lisäksi käytännössä johtanut sopimuksentekoperusteiden suhteellisten painotusten muuttumiseen. Nämä neuvottelut ja niiden tulos eli tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjouksen muuttuminen ovat nimittäin käytännössä johtaneet siihen, että EIP on antanut taloudelliselle perusteelle suhteellisesti suuremman merkityksen kuin teknisille perusteille verrattuna siihen, millaisiksi ne oli määritelty tarjouspyyntöasiakirjoissa, joiden perusteella ensinnäkin tarjouksentekijät olivat tehneet tarjouksensa, ja joita arviointikomitea vieläpä vertaili keskenään. Ei siis ole epäilystäkään siitä, että suhteellisen merkityksen lisääntyminen, jonka EIP:n lopulta antoi taloudelliselle perusteelle tehdäkseen hankintasopimuksen tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa, olisi ollut kantajalle suotuisampi, jos sitä olisi sovellettu myös tarjousten keskinäisessä vertailussa, koska kantajan tarjouksessa esitettiin kaikista tarjouksista alhaisinta hintaa ja näin ollen se olisi saanut taloudellisesta perusteesta kaikkein parhaimman arvosanan.

176 EIP kuitenkin katsoo, että nämä muutokset eivät ole vääristäneet tarjousten keskinäistä vertailua tavalla, joka olisi vaikuttanut tässä vertailussa hylättyjen tarjouksentekijöiden oikeuksiin.

177 Vaikka katsottaisiin, kuten EIP välillisesti esittää viitatessaan muun muassa asiassa C-87/94, komissio v. Belgia, 25.4.1996 annettuun tuomioon (Kok., s. I-2043, 59 kohta), että sellaista julkista hankintaa koskevan päätöksen, joka on tehty menettelyssä, joka on vääristynyt siksi, että tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan on annettu muuttaa tarjouksensa sisältöä, kumoaminen edellyttää, että tuomistuin toteaa kyseisen muutoksen huomioon ottamisen muuttaneen tarjousten keskinäisen vertailun olosuhteita muiden tarjoajien vahingoksi tavalla, jossa tarjoajien luokittelu on muuttunut, on todettava, että tällainen vaikutus voidaan tosiasiallisesti todeta käsiteltävän asian olosuhteissa.

178 On totta, että taloudellisesta näkökulmasta katsottaessa tarjouskilpailun voittaneen tarjouksentekijän tarjous on riidanalaisten muutosten seurauksena muuttunut entistä paremmaksi suhteessa muihin tarjouksentekijöihin, erityisesti kantajaan. On kuitenkin väärin väittää, että joidenkin vanhempien ohjelmistosuunnittelijoiden korvaaminen tarjouskilpailun voittaneen tarjouksentekijän pääasiallisessa työtiimissä nuoremmilla henkilökunnan jäsenillä ei muuttaisi tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjouksen arviointia teknisellä tasolla. Asiakirjoista ja kysymysten ja vastausten luettelosta ilmenee tältä osin, että ”[EIP] halusi varmistaa, että [valitulla tarjoajalla] oli riittävä määrä pätevää ja kokenutta henkilökuntaa pääasiallisen työtiimin muodostamiseen ja että sillä oli lisäksi myös käytettävissään pätevyydeltään ja kokemukseltaan asianmukainen varahenkilöstö lisätarpeita varten”. Tässä tilanteessa ”[ansioluetteloiden] pit[i] vastata tarjouksentekijän esittämää pääasiallista työtiimiä ja henkilöstöprofiilien taulukon kert[oa] tarjouksentekijän sellaisen saatavilla olevan henkilöstön pätevyyden ja kokemuksen laadusta ja laajuudesta, jonka se voi asettaa [EIP:n] käyttöön”. Ansioluetteloilla oli tarkoitus siis antaa EIP:lle mahdollisuus arvioida tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan esittämän pääasiallisen työtiimin pätevyyttä, eli niiden henkilöiden pätevyyttä, jotka vastasivat profiileita, jotka hankintaeritelmän 7.1.2 kohdan mukaan kaikkein todennäköisimmin olisivat käytössä sopimuksen täytäntöönpanossa (ks. edellä 165 kohta), ja henkilöstöprofiilien taulukoilla puolestaan piti antaa EIP:lle mahdollisuus arvioida tarjouksentekijän sellaisen saatavilla olevan henkilökunnan yleistä pätevyyttä, johon se voi turvautua lisätarpeita

varten. Tällaisessa tilanteessa tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjouksessaan esittämän pääasiallisen työtiimin joidenkin vanhempien ohjelmistosuunnittelijoiden, joiden ansioluettelo oli otettu huomioon tämän työtiimin teknistä pätevyyttä arvioitaessa, korvaaminen henkilökunnan nuoremmilla jäsenillä, joiden pätevyys oli epäilemättä vähäisempi, vaikuttaa väistämättä vähentäen tämän tarjouksen teknistä arvoa kokonaisuudessaan suhteessa muiden tarjouksentekijöiden ja erityisesti kantajan tarjouksiin.

179 Kun otetaan huomioon sopimuksentekoperusteiden suhteelliset painotukset, eli 25 prosenttia pisteistä taloudelliselle perusteelle ja 75 prosenttia pisteistä teknisille perusteille, sekä se, että tarjousten keskinäinen vertailu itsessään perustuu tarjouksentekijöiden toimittamien ansioluetteloiden analyysin ja henkilöstöprofiilien taulukon 60 prosenttiin (ks. edellä 165 kohta), voidaan katsoa, että tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjouksen taloudellisen arvioinnin parantuminen, joka johtuu tässä tarjouksessa esitetyn kokonaishinnan alenemisesta, ei ole luonteeltaan sellainen, että se korvaisi tarjouksen teknisen arvon laskemisen, joka johtuu siitä, että jotkut pääasiallisen työtiimin vanhemmista ohjelmistosuunnittelijoista on korvattu henkilökunnan nuoremmilla jäsenillä. Tästä seuraa, että tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan jälkeenpäin tekemät muutokset olisivat vaikuttaneet väistämättä epäsuotuisasti tähän arviointiin kokonaisuudessaan siinä tapauksessa, että tarjouksia olisi vertailtu uudestaan keskenään.

180 Siinä vaiheessa kun tarjous tehtiin tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa EIP oli joka tapauksessa käytännössä muuttanut teknisten perusteiden ja taloudellisen perusteen suhteellisia painotuksia siitä, millaisina ne oli määritelty virallisissa tarjouspyyntöasiakirjoissa, ja antanut taloudelliselle perusteelle suuremman merkityksen (ks. edellä 175 kohta).

181 Unionin tuomioistuimella ei ole käsiteltävässä asiassa tiedossaan mitään seikkaa, jonka perusteella se voisit todeta tai sulkea varmuudella pois sen, että tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjouksen ja taloudellisen perusteen ja teknisten perusteiden

suhteellisten painotusten muutokset 29.1.2008 pidetyn tapaamisen jälkeen ja ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä, ovat luonteeltaan sellaisia, että ne vääristivät tarjousten keskinäistä vertailua hävinneiden tarjouksentekijöiden ja erityisesti kantajan vahingoksi siten, että se vaikutti tarjouspyyntömenettelyn tulokseen. Koska EIP:llä on parhaat edellytykset näytön osoittamiseen tältä osin, tämä epävarmuus on osoitettava sen vastuulle (ks. vastaavasti ja analogisesti yhdistetyt asiat 169/83 ja 136/84, Leussink v. komissio, tuomio 8.10.1986, Kok., s. 2801, 17 kohta). On siis hyväksyttävä kantajan näkemys, jonka mukaan edellä mainitut muutokset saattoivat vääristää tarjouskilpailun tulosta tavalla, jolla ne jättävät sen lainvastaisesti ilman todellista mahdollisuutta saada sopimusta.

182 Edellä esitetystä seuraa, että velvoittaessaan 29.1.2008 järjestetyssä tapaamisessa tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan muuttamaan tarjoustaan, EIP aiheutti sen, että sen tämän muutoksen perusteella 31.1.2008 tekemässä riidanalaisessa päätöksessä loukataan yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteita, mikä voi vääristää tarjouspyyntömenettelyn tulosta jättämällä kantajan lainvastaisesti ilman todellista mahdollisuutta sopimuksen saamiseen.

183 Edellä esitetyn perusteella kuudes kanneperuste on syytä hyväksyä.

Viides kanneperuste

– Asianosaisten lausumat

184 Kantaja väittää, että EIP on rikkonut tarjouspyyntömenettelyihin sovellettavaa lainsäädäntöä ja yhdenvertaisen kohtelun periaatetta tehdessään riidanalaisen päätöksen

tukeutuen sopimuksentekoperusteiden suhteellisiin painotuksiin eli siihen, että 75 prosenttia pisteistä osoitetaan teknisille perusteille ja 25 prosenttia pisteistä osoitetaan taloudelliselle perusteelle. Moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti sellaisina, kuin ne heijastuvat direktiivin 92/50 36 artiklasta, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alan hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14.6.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/38/ETY (EYVL L 199, s. 84) 24 artiklasta, soveltamissääntöjen 138 artiklan 3 kohdasta ja oikeuskäytännöstä, silloin kun sopimus tehdään taloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella, hankintaviranomaisen pitää vahvistaa sopimuksentekoperusteiden suhteelliset painotukset huolehtien siitä, että se ei tee tyhjäksi tai minimoi hinnan vaikutusta niin, että tarjouspyyntömenettely johtaa julkisen hankintasopimuksen tekemiseen kohtuuttomaan kalliilla hallinnon todellisiin tarpeisiin nähden.

185 Kantaja väittää, että lähes kaikissa yhteisön hallinnon omaan lukuunsa järjestämissä hankintojen sopimuksentekomenettelyissä näiden viimeisten 15 vuoden aikana tarjousten keskinäinen vertailu silloin, kun on kyse sopimuksentekoperusteiden suhteellisista painotuksista, on toteutettu varaamalla 50 prosenttia tai lähes 50 prosenttia pisteistä taloudelliselle perusteelle, jos kyse ei ole ollut tarjouskilpailusta. Tämä käytäntö on moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukainen ja sen puitteissa arviointikomitea ensiksi antaa jokaiselle tarjoukselle sen teknisen arvon mukaisen määrän pisteitä ja seuraavaksi jakaa tämän pistemäärän tarjouksen hinnalla, ja tarjouksentekijä, joka on saanut suurimman pistemäärän, nimetään tarjouskilpailun voittajaksi. Tässä käytännössä laatu varmistetaan tarjouksentekijöiden valintaperusteilla ja käyttämällä valinnan vaiheessa teknisiin perusteisiin liittyviä rajoja. Sitä vastoin käsiteltävässä asiassa valitut sopimuksentekoperusteiden suhteelliset painotukset, eli pisteistä 75 prosentin osoittaminen teknisille perusteille ja vain 25 prosentin osoittaminen taloudellisille perusteille, ovat osoitus huonosta varainhoidosta ja niillä tehdään tyhjäksi tai minimoidaan hinnan vaikutus tarjouskilpailumenettelyssä, jossa on kuitenkin tavoitteena taloudellisesti edullisimman tarjouksen löytäminen ja joka voi päättyä siihen, että hallinto hankkii kohtuuttoman kalliin palvelun kannustaessaan tarjouksentekijöitä kehittämään tarjoustensa teknisiä ansioita liiallisesti, kun näillä

on tavoitteena yksinomaan mahdollisimman hyvä arvosana ja lopulta sopimuksen saaminen. Tällaiset yhteisön hallinnon käytännöstä poikkeavat epätavanomaiset painotukset ovat lisäksi eräs välillisen syrjinnän muoto, koska niillä asetetaan pienet ja keskisuuret yritykset huomattavan epäedulliseen asemaan suhteessa sellaisiin tarjouksentekijöihin, joilla on valmius esittää tarjouksia, joiden tekniset ansiot ovat paljon suurempia kuin kyseisen julkisen hankinnan todelliset tarpeet. Näin ollen nämä painotukset siis ovat tarjouksentekijöiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastaisia.

186 Kantaja arvioi lopuksi, että EIP ei voi perustellusti väittää, että kantajan tarjous on ollut huonoin, koska näin väittäessään EIP tukeutuu sellaisen arvioinnin tulokseen, joka itsessään on lainvastainen ja jolta puuttuu objektiivisuus. Tältä osin kantaja vetoaa siihen, että tätä väitettä pitäisi tarkastella yhdessä perusteiden sekoittamista koskevan väitteen kansa.

187 Kantaja esittää vastauskirjelmässään, että tarjousten hinnan vaikutuksen tekeminen tyhjäksi, mikä aiheutuu käsiteltävässä asiassa valituista sopimuksentekoperusteiden suhteellisista painotuksista, on vastoin soveltamissääntöjen 138 artiklan 3 kohtaa, jonka mukaan ”hin[ta]perusteen suhteellisen painotuksen suhteessa muiden perusteiden suhteellisiin painotuksiin ei pidä tehdä hin[ta]perustetta tyhjäksi tarjouskilpailun voittajan valinnassa”.

188 EIP vaatii, että viides kanneperuste hylätään. Se väittää, että oikeuskäytännön mukaan hankintaviranomaiset voivat vapaasti valita ensinnäkin perusteet, joiden mukaisesti sopimus tehdään, ja lisäksi ne voivat myös vapaasti päättää näiden suhteelliset painotukset. Lisäksi se katsoo, että hankintaoppaan 2.5.1.2 kohdassa ilmoitetaan selvästi, että silloin kun on kyse tarjouspyyntömenettelystä, jossa noudatetaan hinta/laatu -suhteeseen tukeutuvaa taloudellisesti edullisimman tarjouksen perustetta, teknisiin perusteisiin voidaan kohdentaa taloudellista perustetta merkityksellisempi suhteellinen painotus. Tätä voidaan vielä verrata siihen, että varainhoitoasetuksen 97 artiklassa ja soveltamissääntöjen 138 artiklassa hankintaviranomaisille taataan samoin joustavuutta sopimuksentekoperusteiden suhteellisten painotusten mukauttamiseen sopimuksen kohteeseen, ja soveltamissääntöjen 241 artiklassa määrätään, että yhteisön hallinto voi antaa sopimuksentekoperusteita koskevissa painotuksissa

80 prosenttia pisteistä teknisille perusteille ja 20 prosenttia pisteistä taloudellisille perusteille ulkoiseen toimintaan liittyvien palvelunhankintojen yhteydessä. Käsiteltävässä asiassa tarjousten tekniset ansiot ja tarjouksentekijöiden pätevyys ovat olleet EIP:lle ensiarvoisia tekijöitä, koska kyseisen tietoteknisen sovelluksen pitää olla sen tehtävien ydinalueeseen kuuluvan lainaustoiminnan tukena.

189 EIP väittää, että sopimuksentekoperusteiden suhteelliset painotukset eivät olleet epätavanomaisia sen, tai jopa toimielinten, tekemiin samantyyppisiin sopimuksiin verrattuna, eivätkä myöskään suhteessa sen tietoteknisen yksikön tietojärjestelmien tuen henkisen palvelun hankinnoissa soveltamiin laatustandardeihin.

190 Kantajan väitteestä, jonka mukaan käsiteltävässä asiassa valitut sopimuksentekoperusteiden suhteelliset painotukset olisivat asettaneet sen epäedulliseen asemaan kun ne ovat tehneet tyhjäksi hinnan merkityksen tarjouspyyntömenettelyssä, EIP väittää, että kantaja ei ole voinut tosiasiallisesti odottaa saavansa sopimuksen ainoastaan sillä perusteella, että se on esittänyt kaikkein alhaisimmat hinnat. Vaikka mainitut suhteelliset painotukset olisivatkin olleet kantajan ilmoittamat, eli 50 prosenttia pisteistä teknisille perusteille ja 50 prosenttia pisteistä taloudelliselle perusteelle, kantajan tarjousta ei kuitenkaan olisi valittu, koska sen tarjouksen teknisistä perusteista saama arvosana oli huomattavasti alhaisempi kuin tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjouksen näistä samoista perusteista saama arvosana. Pankkialan kokemuksen osalla tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tarjous oli sen mukaan hyvin täydellinen, mistä on osoituksena sen henkilökunnan suurimman osan ansioluettelot, jotka se on esittänyt, kun puolestaan ainoastaan yhdellä kantajan esittämistä analyytikoista oli pankkialalla tarvittava pätevyys. Se katsoo, että kantaja tukeutuu väärin perustein siihen, että nämä suhteelliset painotukset olisivat tehneet tyhjäksi hinnan vaikutuksen tarjouspyyntömenettelyssä, sillä huolimatta teknisistä ansioista, joita on pidetty huonoimpina viidestä teknisellä tasolla karsiutuneesta tarjouksesta, kantajan tarjous

oli kuitenkin saanut toiseksi korkeimman yhteisarvosanan, kun otetaan huomioon taloudellisesta perusteesta saatu arvosana, koska se oli esittänyt kaikkein alimman hinnan.

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

191 On todettava, että riidanalainen päätös ei perustu alun perin valittujen sopimuksentekoperusteiden suhteellisiin painotuksiin (ks. edellä 3 kohta), sillä EIP on poikennut näistä painotuksista edellyttäessään, että tarjouksentekijä alentaa sen tarjouksessa ilmoitettua yhteishintaa ennen kuin EIP tekee hankintasopimuksen sen kanssa (ks. edellä 175 kohta). Kuitenkin, jos riidanalainen päätös koskee tarjousten keskinäiseen arviointiin hyväksyttyjen muiden tarjouksentekijöiden tarjousten, erityisesti kantajan tarjouksen hylkäämistä ja perustuu sopimuksentekoperusteiden näiden suhteellisten painotusten soveltamiseen, kantajalla säilyy intressi vaatia liitännäisesti niiden laillisuuden valvontaa kuudennen kanneperusteen tarkastelun yhteydessä, ja näin riippumatta siitä, onko yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteita todettu loukatun, koska sopimuksentekoperusteiden suhteellisia painotuksia on muutettu tarjouspyyntömenettelyn aikana (ks. edellä 182 kohta).

192 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan taloudellisesti edullisimman tarjouksen valinnassa hankintaviranomaiset voivat vapaasti valita perusteet, joiden mukaisesti sopimus tehdään, minkä lisäksi niillä on myös vapaus päättää niiden painottamisesta, kunhan painottamisella mahdollistetaan käytettäviksi valittujen perusteiden kokonaisvaltainen arviointi taloudellisesti edullisimman tarjouksen yksilöimiseksi (ks. vastaavasti asia C-234/03, Contse ym., tuomio 27.10.2005, Kok., s. I-9315, 68 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ja edellä 109 kohdassa mainittu asia Strabag Benelux

v. neuvosto, tuomion 77 kohta). Lisäksi yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja syrjimättömyyden periaatteen mukaan eri perusteiden tai niiden osatekijöiden painotuksia ei pidä valita ottamalla huomioon tekijöitä, jotka saattaisivat vaikuttaa syrjivästi johonkin tarjoajista (ks. vastaavasti asia C-331/04, ATI EAC e Viaggi di Maio ym., tuomio 24.11.2005, Kok., s. I-10109, 32 kohta, ja edellä 142 kohdassa mainittu asia Lianakis ym., tuomion 42 ja 43 kohta).

193 Hankintaoppaan johdannosta ilmenee, että ”EIP:n mukaan pääsääntöisesti paras tapa soveltaa [tarjouspyyntömenettelyissä EU:n perus]periaatteita on kilpailuttaa hyväksytyt tarjouksentekijät ja tehdä valinta sekä hintaan että laatuun perustuvien seikkojen perusteella. Hankintaoppaan 2.1 kohdassa viitataan lisäksi siihen, että tehdessään hankintasopimuksia omaan lukuunsa ”EIP pyrkii pääasiallisesti takaamaan parhaan mahdollisen panos/tuotos-suhteen”. Hankintaoppaan sopimuksentekoperusteita koskevassa 2.5.1.2 kohdassa täsmennetään tältä osin, että ”[EIP:n] kannalta taloudellisesti edullisin tarjous” vastaa lähtökohtaisesti tarjousta, jolla on ”paras laatu/hinta-suhde” kyseessä olevan hankintasopimuksen kohteen muihin eri perusteisiin nähden.

194 Poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta se, että EIP:n tehtävänä on perustella vaatimus taata paras panos-tuotos-suhde tai hinta-laatu-suhde valittujen perusteiden kokonaisvaltaisen arvioinnin jälkeen taloudellisesti edullisimman tarjouksen yksilöimiseksi tarkoittaa, että taloudellisen perusteen painotus ei saa tehdä tyhjäksi tämän perusteen vaikutusta tarjouskilpailun voittajan valinnassa.

195 Ensi näkemältä voitaisiin katsoa, että käsiteltävässä asiassa EIP oli lainmukaisesti vahvistanut sopimuksentekoperusteiden painotukset, eli että 75 prosenttia pisteistä koostuu teknisistä perusteista ja 25 prosenttia taloudellisesta perusteesta, koska ne heijastivat yhtäältä EIP:n omaa arviointia, jonka mukaan hankintasopimuksen, joka koski sen tehtävien ydinalaan kuuluvan lainatoiminnan käyttämää tietotekniikkasovellusta,

luonne ja kohde huomioon ottaen hinnalla, olematta vähäpätöinen, oli kuitenkin toissijainen merkitys suhteessa teknisiin ansioihin, ja koska toisaalta näitä painotuksia sovellettiin samalla tavalla ja avoimesti kaikkiin tarjouksentekijöihin.

196 Kuten käsiteltävän asian tosiseikoista käy ilmi, EIP on kuitenkin lopulta todennut tarjousten keskinäisen vertailun tuloksesta, että alun perin valittu taloudellisen perusteen painotus johti tämän perusteen vaikutuksen liialliseen tehottomuuteen tarjouskilpailun voittajan valinnassa, ja että näin ollen hintaperuste oli arvioitava uudelleen hankintasopimuksen tekemiseksi tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa, mikä on tapahtunut tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa 29.2.2008 järjestetyssä tapaamisessa käytyjen neuvottelujen yhteydessä (ks. edellä 175 kohta).

197 Tästä seuraa, että siltä osin kuin riidanalaisella päätöksellä hylätään muiden keskinäiseen vertailuun mukaan hyväksyttyjen tarjouksentekijöiden tarjoukset, joihin kantajan tarjous kuului, se perustuu sopimuksentekoperusteiden sellaisten painotusten soveltamiseen, joista EIP arvioi päätöstä tehdessään, että ne johtaisivat taloudellisen perusteen vaikutuksen liialliseen tehottomuuteen ja että näin ollen sen perusteella ei voitu taata parasta mahdollista panos-tuotos- tai laatu-hinta-suhdetta valittujen perusteiden kokonaisvaltaisen arvioinnin perusteella taloudellisesti edullisimman tarjouksen yksilöimiseksi.

198 Edellä esitetystä seuraa lisäksi, samoin kuin kuudennen kanneperusteen tarkastelusta, että EIP on loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja syrjimättömyyden periaatetta muuttaessaan tarjouspyyntömenettelyn kuluessa sopimuksentekoperusteiden painotuksia.

199 Edellä esitetyn perusteella viides kanneperuste on hyväksyttävä.

200 Edellä esitetystä seuraa, että kumoamisvaatimuksen tueksi esitetyt kuusi kanneperustetta ovat kaikki perusteltuja ja että ne on näin ollen hyväksyttävä ja riidanalainen päätös on kumottava.

Vahingonkorvausvaatimus

Asianosaisten lausumat

201 Kantaja vaatii, että siinä tapauksessa, että unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että riidanalaista päätöstä tehtäessä on rikottu tarjouspyyntömenettelyihin sovellettavaa oikeutta ja/tai avoimuuden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita, ja ottaen huomioon, että tuomioistuin käsittelee tätä oikeusriitaa todennäköisesti sen jälkeen, kun tarjouskilpailun voittanut tarjoaja on pannut hankintasopimuksen kokonaisuudessaan täytäntöön riidanalaisen päätöksen mukaisesti, se velvoittaa EIP:n maksamaan kantajalle EY 235 ja EY 288 artiklan perusteella vahingonkorvausta 1 940 000 euroa.

202 Kantaja katsoo, että sen vahingonkorvausvaatimus on hyväksyttävä seuraavista syistä.

203 Aivan ensiksi kantaja väittää, että se on osoittanut vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti, että ylemmäntasoista, yksityisiä suojaavaa oikeussääntöä on rikottu riittävän ilmeisellä tavalla tai että oikeussääntöä, jonka tarkoituksena on antaa oikeuksia yksityisille, on rikottu niin, että siitä on syntynyt yhteisön vastuu tai tässä tapauksessa EIP:n vastuu. Tämän rikkomuksen on kantajan mukaan tehnyt EIP hankintaviranomaisena ja se on seurausta riidanalaisen päätöksen lainvastaisuudesta ja

rikkomuksen perustana olevasta arvioinnista, sellaisena kuin se on esitetty kannekirjelmässä, eli tarjouspyyntömenettelyihin sovellettavan oikeuden rikkomisesta, avoimuuden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden loukkaamisesta, hankintaoppaan määräysten rikkomisesta, tietojen antamisesta liian myöhään, riidanalaisen päätöksen riittämättömistä perusteluista, syrjivien perusteiden käyttämisestä, sopimuksentekoperusteiden ja tarjouksentekijöiden valintaperusteiden sekoittumisesta keskenään ja lopuksi teknisten perusteiden ja taloudellisen perusteen lainvastaisista suhteellisista painotuksista tarjouksenpyynnön ratkaisemisen vaiheessa.

204 Kantaja väittää lisäksi vedonneensa vahinkoon, joka on seurausta riidanalaisesta päätöksestä ja vastaa määrältään bruttovoittoa, jota ilman kantaja on perusteettomasti jäänyt, koska hankintasopimus oli tehty lainvastaisesti tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan eikä kantajan kanssa. Jos unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että kantajan tarjouksen olisi pitänyt sijoittua ensimmäiseksi tarjousten keskinäisen vertailun vaiheen päätteeksi, tällainen vahinko kuuluu EIP:n vastuulle ja sille on määrättävä seuraamuksia tarjouspyyntömenettelyssä tapahtuneista lainvastaisuuksista tai että EIP:n on osallistuttava kiinteisiin kuluihin ja taloudellisiin riskeihin, joita kantajalle aiheutuu sen toiminnasta julkisten hankintojen alalla, kuten kantaja on istunnossa täsmentänyt vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen kysymykseen. Kantaja ilmoittaa sitä vastoin selvästi, ettei se vaadi vahingonkorvausta sen tarjouspyyntömenettelyyn osallistumisesta aiheutuneista kustannuksista.

205 Kantaja ilmoittaa, että se on määritellyt vahinkonsa suuruuden. Se on määrältään 1 940 000 euroa. Tästä viimeksi mainitusta summasta on kantajan mukaan todettava, että sen bruttovoitto tämän tyyppisestä palvelusta olisi noin 50 prosenttia laskutetusta hinnasta, mikä käy ilmi komission rahoittamista tutkimus- ja kehittämishankkeista ja laskelmista, jotka komissio on niiden yhteydessä hyväksynyt. Koska kantajan mukaan EIP on hankintaeritelmässä ilmoittanut tarvitsevansa yhteensä kymmenen asiantuntijan palveluja (neljä henkilöä ylläpitoa ja kuusi henkilöä palveluhankkeita varten) ja kun sen tarjouksen keskimääräinen päiväkustannus olisi ollut 441 euroa, tätä tarjousta vastaava hinta voidaan laskea seuraavasti: 441 euroa kerrottuna 220 henkilöpäivällä vuodessa kerrottuna 10 henkilöllä vuodessa kerrottuna 4 vuodella, eli

noin 3,88 miljoonaa euroa. Tämä hinta on hankintasopimukselle lasketun talousarvion mukainen ja sijoittuu 3,5 miljoonan ja 7 miljoonan euron välille. Saamatta jäänyt bruttovoitto vastaa siis noin 50 prosenttia 3,88 miljoonasta eurosta, eli 1,94 miljoonan euron määrää.

206 EIP väittää toissijaisesti, että vahingonkorvausvaatimus on perusteeton. Oikeuskäytännön mukaan, jos yksi sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun syntymisen edellytys ei täyty, kanne on hylättävä kokonaisuudessaan ilman, että on tarpeen tutkia muita tämän vastuun syntymisen edellytyksiä. Käsiteltävässä asiassa riittää siis, kun todetaan, ettei EIP ole syyllistynyt sellaiseen sääntöjenvastaisuuteen tai lainvastaisuuteen, josta voisi syntyä sopimussuhteen ulkopuolinen yhteisön vastuu tarjouspyyntömenettelyn yhteydessä. Kantaja ei lisäksi voi perustellusti vaatia vahingonkorvausta vahingosta, joka vastaa bruttovoittoa, jonka se olisi saanut, jos hankintasopimus olisi tehty sen kanssa. Väitetty saamatta jäänyt voitto kuuluu tulevaisuuteen ja on hypoteettinen, koska vaikka hankintasopimusta ei olisi tehty tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa riidanalaisen päätöksen ja kiistanalaisen arvioinnin perusteella, kantaja ei voi olla varma, että sopimus olisi tehty sen kanssa. Vaikka unionin yleinen tuomioistuin voi kumota hankintasopimuksen tekemistä koskevan päätöksen, se ei mitenkään voi velvoittaa hallintoa tekemään hankintasopimusta tietyn tarjouksentekijän kanssa. Näin ollen oikeuskäytännön mukaan tällaista vahinkoa ei voida ottaa huomioon.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

207 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 288 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetun sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun syntyminen edellyttää, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät eli toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on todella syntynyt ja toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys. Tästä seuraa, että yhteisön vastuu ei voi syntyä ilman, että kaikki nämä edellytykset

täyttyvät (ks. asia 26/81, Oleifici Mediterranei v. ETY, tuomio 29.9.1982, Kok., s. 3057, 16 kohta ja asia T-336/94, Efisol v. komissio, tuomio 16.10.1996, Kok., s. II-1343, 30 kohta).

208 Käsiteltävän asian tarkastelu on aiheellista aloittaa tutkimalla, täyttyykö EIP:n toimielinten lainvastaisen toiminnan ja kantajien aiheutuneeksi väittämän vahingon välistä syy-yhteyttä koskeva edellytys.

209 Väitetyn toiminnan ja ilmoitetun vahingon välistä syy-yhteyttä koskevan edellytyksen osalta on todettava, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy ilmi, että väitetyn vahingon on oltava riittävän suorassa syy-yhteydessä moitittuun toimintaan nähden, eli että tällaisen toiminnan on oltava vahingon määräävä syy (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79, Dumortier ym. v. neuvosto, tuomio 4.10.1979, Kok., s. 3091, 21 kohta ja asia T-175/94, International Procurement Services v. komissio, tuomio 11.7.1996, Kok., s. II-729, 55 kohta). Kantajien asiana on esittää näyttö tällaisen syy-yhteyden olemassaolosta (ks. yhdistetyt asiat C-363/88 ja C-364/88, Finsider ym. v. komissio, tuomio 30.1.1992, Kok., s. I-359, 25 kohta ja asia T-220/96, EVO v. neuvosto ja komissio, tuomio 24.4.2002, Kok., s. II-2265, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

210 Kuten kannekirjelmästä ilmenee (ks. edellä 81 kohta), kantaja vetoaa vahinkoon, joka vastaa ”arvioitua bruttovoittoa, joka kantajalle olisi syntynyt kyseisen tarjouskilpailun seurauksena, mikäli hankintasopimus olisi päätetty tehdä kantajan kanssa”. Kirjelmissään kantaja myöntää, että EIP voidaan velvoittaa maksamaan sille vahingonkorvausta, joka vastaa menetettyä bruttovoittoa, sellaisena kuin se on laskettuna kannekirjelmässä, ainoastaan, jos unionin yleinen tuomioistuin voi todeta, että sen tarjouksen olisi pitänyt sijoittua ensimmäiseksi tarjousten keskinäisen vertailun vaiheen päätteeksi (ks. edellä 204 kohta). Kantajan vahingonkorvausvaatimus perustuu näin näkemykseen, jonka mukaan riidanalainen päätös esti kantajaa saamasta hankintasopimusta ja allekirjoittamasta EIP:n kanssa hankintasopimuksen täytäntöönpanoa koskevaa puitesopimusta. Tällaista vaatimusta on tulkittava siten, että sen kohteena on korvauksen vaatiminen ei sopimuksen tekemisen mahdollisuuden menettämisestä vaan korvauksen vaatiminen varsinaisen hankintasopimuksen menettämisestä. Tätä ei kyseenalaista se, että istunnossa vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen

esittämään kysymykseen kantaja esitti, että vahingonkorvausvaatimukseen sisältyi tietyllä tavalla mahdollisuuden menettäminen, sillä sopimuksen allekirjoittamatta jääminen oli vaarantanut sen mahdollisuudet saada tulevaisuudessa muita julkisia hankintasopimuksia, ja yleensä kuolettaa kiinteitä kustannuksia, joita sille aiheutuu sen toiminnasta julkisten hankintojen alalla. Sen lisäksi, että nämä uudet vahinkoperusteet on esitetty liian myöhään eikä niitä näin ollen voida ottaa tutkittavaksi, ne eivät missään tapauksessa perustu kantajan sopimuksen tekemisen mahdollisuuden menettämiseen, vaan seuraamuksiin, joita sille sen mukaan aiheutui suoraan varsinaisen hankintasopimuksen menettämisestä.

211 Käsiteltävässä asiassa kantaja ei ole näyttänyt toteen eikä esittänyt todisteita, joiden perusteella unionin yleinen tuomioistuin voisi varmuudella todeta, että sen tarjouksen olisi pitänyt sijoittua ensimmäiseksi tarjousten keskinäisessä vertailussa. Vaikka hyväksyttäisiin, että kantajan tarjouksen olisi pitänyt sijoittua ensimmäiseksi ja että sen olisi siis pitänyt voittaa tarjouskilpailu, se ei velvoita EIP:tä allekirjoittamaan puitesopimusta viimeksi mainitun kanssa. Missään EIP:n tarjouspyyntömenettelyihin sovellettavassa periaatteessa tai säännössä ei velvoiteta sitä allekirjoittamaan tarjouskilpailun kohteena ollutta sopimusta tarjouspyyntömenettelyssä tarjouskilpailun voittaneen henkilön kanssa (ks. vastaavasti ja analogisesti edellä 147 kohdassa mainittu asia Fracasso ja Leitschutz, tuomion 24 ja 25 kohta ja edellä 125 kohdassa mainittu asia Embassy Limousines & Services v. parlamentti, tuomion 54 kohta).

212 Näin ollen ei voida todeta, että EIP:n riidanalaisen päätöksen, joka on lainvastainen, kuten kumoamisvaatimuksen tarkastelusta käy ilmi, tekemisen ja kantajan väittämän vahingon, joka on seurausta varsinaisen hankintasopimuksen menettämisestä, välillä olisi syy-yhteys. Tästä seuraa, ettei kantajalla ole perusteita vaatia korvausta vahingosta, joka on seurausta siitä, ettei se ole tehnyt puitesopimusta EIP:n kanssa eikä varsinkaan pannut hankintasopimusta täytäntöön.

213 Edellä esitetyn perusteella vahingonkorvausvaatimus on hylättävä kokonaisuudessaan.

214 Tämä ei kuitenkaan vaikuta korvaukseen, johon kantaja voi olla oikeutettu SEUT 266 artiklan nojalla sen tilanteen palauttamiseksi asianmukaiseksi riidanalaisen päätöksen kumoamisen jälkeen (ks. edellä 67 kohta).

Oikeudenkäyntikulut

215 Kantaja selvittää, että se on joutunut aloittamaan tämän oikeudenkäynnin ja vaatimaan korvausta aiheutuneesta vahingosta EIP:n arvioitua sen tarjousta puutteellisesti ja siksi, että sille ei ollut ilmoitettu tarjouskilpailun voittaneen tarjouksen ominaisuuksia ja siihen liittyviä etuja suhteessa sen oman tarjouksen ominaisuuksiin ja etuihin. Perustelujen puuttuminen ja se, että pyynnöistä huolimatta sille ei milloinkaan toimitettu arviointikertomusta, ovat riittäviä syitä EIP:n velvoittamiseksi korvaamaan oikeudenkäyntikulut siinäkin tapauksessa, että kanne hylätään.

216 EIP katsoo, että työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan edellytykset eivät täyty käsiteltävässä asiassa ja että näin ollen on syytä soveltaa saman työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohtaa. Kantaja ei ole sen mukaan näyttänyt toteen, että sille olisi aiheutunut tarpeettomasti tai haitantekona kuluja, eikä näin ole tapahtunut. Lisäksi on syytä ottaa huomioon se, että EIP on vastannut kantajan lisätietoja koskeviin pyyntöihin muun muassa 1.8.2008 päivätyssä kirjeessään (asia T-169/00, Esedra v. komissio, tuomio 26.2.2002, Kok., s. II-609, 192 kohta). Ajankohtana, jolloin kantaja jätti kannekirjelmän, sillä oli käytettävissään kaikki tarvittavat tiedot oikeuksiensa puolustamiseen.

217 Työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaan unionin yleinen tuomioistuin voi velvoittaa osapuolen korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jotka tuomioistuin katsoo asianosaisen tarpeettomasti tai haitantekona aiheuttaneen toiselle asianosaiselle. Käsiteltävässä asiassa ottaen huomioon se, että riidanalaista päätöstä ei ole perusteltu riittävällä tavalla ja se, että EIP on tämän päätöksen tekemiseen johtaneen

hankintaa koskevan sopimuksentekomenettelyn yhteydessä tehnyt useita lainvastaisuuksia, joiden vuoksi kantaja on ollut pakotettu nostamaan tämän kanteen, EIP on velvoitettava korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Euroopan investointipankin (EIP) päätös olla hyväksymättä tarjousta, jonka Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE:n teki ”Loans Front Office (Serapis) -järjestelmän ylläpitoa, tukea ja kehittämistä koskevien avustavien palvelujen suorittamista” koskevan tarjouskilpailun 2007/S 176 215155 yhteydessä, ja tehdä hankintasopimus Sybase BVBA:n kanssa kumotaan.**

2) **Kanne hylätään muilta osin.**

3) **EIP velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Julistettiin Luxemburgissa 20 päivänä syyskuuta 2011.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asian tausta ..... II - 6379

Menettely ja asianosaisten vaatimukset ..... II - 6384

Oikeudellinen arviointi ..... II - 6386

1. Kanteen tutkittavaksi ottaminen ..... II - 6386

Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta ..... II - 6387

Asianosaisten lausumat ..... II - 6387

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 6389

Kantajan oikeussuojan tarve saada riidanalainen päätös kumotuksi ..... II - 6400

Asianosaisten lausumat ..... II - 6400

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 6401

Tarjouspyyntömenettelyn tarjousten keskinäisessä vertailussa käytetyn menetelmän riitauttamatta jättäminen ..... II - 6404

Asianosaisten lausumat ..... II - 6404

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 6404

Vahingonkorvausvaatimuksen selkeyden puute ..... II - 6406

Asianosaisten lausumat ..... II - 6406

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 6406

2. Asiakysymys ..... II - 6408

Sovellettava lainsäädäntö ..... II - 6408

Asianosaisten lausumat ..... II - 6408

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 6409

Kumoamisvaatimus ..... II - 6413

Ensimmäinen ja toinen kanneperuste ..... II - 6414

– Asianosaisten lausumat ..... II - 6414

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 6416

Kolmas ja neljäs kanneperuste ..... II - 6427

– Asianosaisten lausumat ..... II - 6427

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 6430

Kuudes kanneperuste ..... II - 6437

– Asianosaisten lausumat ..... II - 6437

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 6440

Viides kanneperuste ..... II - 6452

– Asianosaisten lausumat ..... II - 6452

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 6456

Vahingonkorvausvaatimus ..... II - 6459

Asianosaisten lausumat ..... II - 6459

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 6461

Oikeudenkäyntikulut ..... II - 6464